

**T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**DÜZCE İLİ KONURALP MAHALLESİ GELENEKSEL YERLEŞİM DOKUSUNUN
DEĞERLENDİRİLMESİ VE KORUMA ÖNERİLERİ**

YASEMİN AKCAKAYA

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON PROGRAMI**

**DANIŞMAN
DOÇ. DR. ELVAN EBRU OMA Y POLAT**

İSTANBUL, 2019

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**DÜZCE İLİ KONURALP MAHALLESİ GELENEKSEL YERLEŞİM DOKUSUNUN
DEĞERLENDİRİLMESİ VE KORUMA ÖNERİLERİ**

Yasemin AKCAKAYA tarafından hazırlanan tez çalışması 12.09.2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Elvan Ebru OMay POLAT
Yıldız Teknik Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Elvan Ebru OMay POLAT
Yıldız Teknik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU
Yıldız Teknik Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Burcu BÜKEN CANTİMUR
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

ÖNSÖZ

Tez çalışma sürecinde beni destekleyen ve yönlendiren danışmanım değerli hocam Doç. Dr. Ebru Omay Polat' a teşekkürlerimi sunarım.

Eğitim hayatım ve mesleki kariyerimde bana yeni ufuk açan Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Restorasyon Anabilim Dalında görev yapan tüm hocalarıma teşekkürü borç bilirim.

Maddi ve manevi desteğini her zaman yanımda hissettiğim anneme, babama ve kardeşlerime teşekkür ederim.

Düzce Belediyesi, Konuralp Müzesi çalışanlarına ve çalışmam süresince gösterdikleri misafirperverlik ve anlayış için Konuralp halkına teşekkür ederim.

Alan çalışmalarımda bana destek ve yardımcı olan değerli arkadaşlarım Tuğba KARA, Sevilay KAYA ve Sevgül BAKAY' a teşekkür ederim.

Dostlarıma ve İstanbul Esenyurt Üniversitesi' ndeki hocalarıma ve mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Bu çalışmanın, yerleşmenin görünürlüğüne ve korunması için atılacak adımlara ışık tutmasını ümit ediyorum.

Eylül, 2019

Yasemin AKCAKAYA

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMA LİSTESİ.....	vii
ŞEKİL LİSTESİ.....	viii
ÇİZELGE LİSTESİ	xiii
ÖZET	xiv
ABSTRACT.....	xvi
BÖLÜM 1	
GİRİŞ.....	1
1.1 Literatür Özeti	1
1.2 Tezin Amacı	2
1.3 Hipotez	2
BÖLÜM 2	
KONURALP YERLEŞİMİNİN FİZİKSEL VE TARİHSEL VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	4
2.1 Coğrafi Konum ve Ulaşım.....	4
2.2 Topoğrafya	6
2.3 İklim ve Bitki Örtüsü	7
2.4 Demografik Yapı.....	7
2.5 Sosyal ve Ekonomik Yapı	7
2.6 Tarihsel Gelişim.....	8
2.6.1 Roma ve Bizans Dönemi	9
2.6.2 Osmanlı Dönemi	11
2.6.3 Cumhuriyet Dönemi	12
2.6.4 Yerleşmenin Fiziki Gelişimini Etkileyen Ana Yapılar	13

2.6.4.1	Surlar	13
2.6.4.2	Tiyatro	16
2.6.4.3	Su Kemerı	19
2.6.4.4	Köprü	20
2.6.4.5	Hamam	22
2.6.4.6	Camiler	23
2.6.4.6.1.	Konuralp Cami	23
2.6.4.6.2.	Tekke Cami	25
2.6.4.6.3.	Çiftepınarlar Cami	26
2.6.4.7	Konuralp Türbesi	27
2.6.4.8	Kilise Suyu Çeşmesi	28

BÖLÜM 3

GELENEKSEL KONUT YAPILARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ VE TİPOLOJİLERİ 30

3.1	Plan Tipolojisi	30
3.2	Cephe Tipolojisi	33
3.3	Parsel Kullanımı ve Yapıların Sokak İle İlişkisi	35
3.4	Yapı Sistemi ve Malzeme	38
3.5	Yapı Elemanları	41
3.6	Mekan Elemanları	45

BÖLÜM 4

GELENEKSEL YERLEŞİM DOKUSUNUN ÇÖZÜMLENMESİ 46

4.1	Çalışma Alanı Sınırları	46
4.2	Doku Analizi Çalışmaları	47
4.2.1	Kentsel Rölöve	47
4.2.2	Yapılaşma Analizi	64
4.2.3	Geleneksel Yapı – Yeni Yapı Analizi	67
4.2.4	İşlev Analizi	70
4.2.5	Kat Adedi Analizi	75
4.2.6	Yapım Sistemi Analizi	78
4.2.7	Özgünlük Durumu Analizi - Cephe	80
4.2.8	Özgünlük Durumu Analizi - Kütle	83
4.2.9	Yapısal Durum Analizi	86
4.3	Tipolojilerin ve Analizlerin Değerlendirilmesi	89

BÖLÜM 5

KONURALP GELENEKSEL YERLEŞİM DOKUSU KORUMA DURUMU 96

5.1	Koruma Süreci	96
5.1.1	Sit Alanı ve Tescil Kararları	96
5.1.2	Koruma Amaçlı Revizyon İmar Planı	112
5.1.3	Güncel Projeler	115
5.2	Koruma Süreci ve Projelerin Değerlendirilmesi	119

BÖLÜM 6

SONUÇ ve ÖNERİLER	123

6.1 Koruma Önerileri	123

6.1.1 Yerleşim Ölçeğinde Koruma Önerileri	125

6.1.1.1 Kültür Yolu Önerisi	134

6.1.2 Meydan ve Çevresi İçin Koruma Önerileri	145

6.2 Sonuç	152

KAYNAKLAR	153

EK-A

KOCAELİ KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU KARARLARI	157

ÖZGEÇMİŞ	185

KISALTMA LİSTESİ

GEEAYK	Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu
KTVKYK	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu
KVMGM	Kültür Varlıkları Müzeler Genel Müdürlüğü
KVKBK	Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa
Şekil 2.1 Konuralp ulaşım haritası	5
Şekil 2.2 Düzce il sınırları	5
Şekil 2.3 Konuralp topoğrafya ve yükseklik görüntüsü	6
Şekil 2.4 Prusias ad Hypium	9
Şekil 2.5 İmparator Domitian dönemi sikkesi	10
Şekil 2.6 İmparator Marcus Aurelius dönemi sikkesi	10
Şekil 2.7 Prusias ad Hypium ticaret yolu	11
Şekil 2.8 Konuralp mahalle sınırları	13
Şekil 2.9 Sur duvarı	14
Şekil 2.10 Batı surları	14
Şekil 2.11 Atlı kapı	15
Şekil 2.12 Güney Surları	16
Şekil 2.13 Güney sur duvarı	16
Şekil 2.14 1970 tarihli B. Fernando tarafından yapılmış Antik tiyatro restitüsyonu.....	17
Şekil 2.15 Konuralp Antik tiyatro	17
Şekil 2.16 Antik tiyatro	18
Şekil 2.17 Tiyatro sahnesi kemerli geçit	18
Şekil 2.18 1961 tarihli su kemeri fotoğrafı	19
Şekil 2.19 Su kemeri	20
Şekil 2.20 Roma Köprüsü	20
Şekil 2.21 2013 tarihinde Roma Köprüsü	21
Şekil 2.22 2019 tarihinde Roma Köprüsü	21
Şekil 2.23 Konuralp Hamamı planı	22
Şekil 2.24 Hamam üzerine inşa edilen yapı	23
Şekil 2.25 Konuralp Hamamı restorasyon çalışmasında ortaya çıkan güney duvarı....	23
Şekil 2.26 1960' larda Konuralp Cami	24
Şekil 2.27 Konuralp Cami giriş cephesi	24
Şekil 2.28 Konuralp Cami doğu cephesi	25
Şekil 2.29 Tekke Cami iç mekan	25
Şekil 2.30 Tekke Cami giriş cephesi	26
Şekil 2.31 Çiftepınarlar Cami giriş cephesi	26
Şekil 2.32 Çiftepınarlar Cami iç mekan	27
Şekil 2.33 Konuralp Türbesi' nin restorasyon uygulama aşaması	27
Şekil 2.34 Kilise Suyu Çeşmesi havuz duvarları	28

Şekil 2.35	Havuz güney duvarında yer alan çeşme	29
Şekil 2.36	Restorasyondan önce havuzun batı duvarında yer alan çeşme ve yalak	29
Şekil 3.1	İkiz yapı planları	31
Şekil 3.2	Dış sofalı yapı planları	31
Şekil 3.3	İç sofalı yapı planları.....	32
Şekil 3.4	Tuğlaların diziliş örneği	33
Şekil 3.5	Cephe tipolojisi	34
Şekil 3.6	Konutların yerleşim plan ilişkisi.....	35
Şekil 3.7	Taş bahçe duvarından giriş yapılan yapı örneği	36
Şekil 3.8	Moloz taş örgüsü bahçe duvarından giriş yapılan yapı örneği	36
Şekil 3.9	Ahşap çit ile giriş yapılan yapı örnekleri.....	36
Şekil 3.10	Sokaktan hem yapıya hem bahçeye giriş yapılan yapı örneği	37
Şekil 3.11	Sokaktan giriş yapılan bitişik nizam yapı örnekleri	37
Şekil 3.12	Bahçesi yapının arkasında konumlanan konut örnekleri.....	38
Şekil 3.13	Sistem kesiti	39
Şekil 3.14	Zemin kat tavan kirişleri.....	40
Şekil 3.15	Ahşap tavan örnekleri	40
Şekil 3.16	Çatı Detayı.....	41
Şekil 3.17	Ahşap döşeme kaplama örnekleri	41
Şekil 3.18	Konut iç kapı örnekleri	42
Şekil 3.19	Kapı tipolojisi.....	43
Şekil 3.20	Pencere tipolojisi	44
Şekil 3.21	Ocak, gusulhane ve ahşap dolap örnekleri	45
Şekil 3.22	Niş örnekleri.....	45
Şekil 4.1	Çalışma alanı sınırlarındaki Antik tiyatro ve çevresi silüeti.....	46
Şekil 4.2	Çalışma alan sınırı ve arkeolojik sit alanı ile ilişkisi	47
Şekil 4.3	Çatı malzemesi kullanımı analiz grafiği	49
Şekil 4.4	Kentsel rölöve	50
Şekil 4.5	Kentsel rölöve (Açık alan kullanımı) analiz grafiği.....	51
Şekil 4.6	Konuralp meydanı ve çevresi	52
Şekil 4.7	Prusis Ad Hypium Arkeoparkı	52
Şekil 4.8	Geleneksel yapılarda bahçe kullanım örnekleri	53
Şekil 4.9	Yeni yapılarda açık alan kullanım örnekleri	53
Şekil 4.10	Geleneksel yapılarda bahçe ve sert zemin kullanım örnekleri	54
Şekil 4.11	Geleneksel yapılarda sert zemin kullanım örnekleri	54
Şekil 4.12	Ekili açık alan örnekleri	54
Şekil 4.13	Fındıklık olarak kullanılan açık alan örnekleri	54
Şekil 4.14	Yapı elemanı olarak kullanılan devşirme malzeme örnekleri.....	55
Şekil 4.15	Bahçe duvarlarında kullanılan devşirme malzeme örnekleri	55
Şekil 4.16	Açık alanda devşirme malzeme kullanımına örnekler	56
Şekil 4.17	Konuralp' e giriş ve müzeye yönlendirme tabelası.....	57
Şekil 4.18	Atlı Kapı bilgilendirme panosu	57
Şekil 4.19	Doğu Marmara Antik Kent Projesi tanıtım levhaları.....	58
Şekil 4.20	Restorasyonların tanıtım levhası	58
Şekil 4.21	Bilgilendirme levhası	58
Şekil 4.22	Trekking tabelası	59

Şekil 4.23	Cadde ve sokak tabelaları örnekleri	59
Şekil 4.24	Elektrik direk kullanımı	60
Şekil 4.25	Aydınlatma elemanı örnekleri	60
Şekil 4.26	Durak ve çöp konteyneri örnekleri	60
Şekil 4.27	Oturma elemanları.....	61
Şekil 4.28	Ocak ve kuyunun birlikte yer aldığı açık alan örneği	61
Şekil 4.29	Geleneksel açık alanda garaj kullanımı.....	62
Şekil 4.30	Asar Tepesindeki kaynak suyu	62
Şekil 4.31	Düğüm noktası olarak Hürriyet Caddesi örneği.....	63
Şekil 4.32	Topçuoğlu Sokak' tan bakış	64
Şekil 4.33	Yeşilyurt Sokak' tan bakış	64
Şekil 4.34	Yapılaşma analizi.....	65
Şekil 4.35	Sokak döşemesi uygulamaları.....	66
Şekil 4.36	Orijinal taş sokak kaplaması.....	66
Şekil 4.37	Yerleşmede merdiven kullanımına örnekler.....	67
Şekil 4.38	Geleneksel yapı – yeni yapı analiz grafiği	68
Şekil 4.39	Geleneksel yapı-yeni yapı analizi	69
Şekil 4.40	Dokuya aykırı niteliksiz yapı örnekleri	70
Şekil 4.41	İşlev analizi grafiği.....	71
Şekil 4.42	İşlev analizi	72
Şekil 4.43	Depo olarak kullanılan geleneksel yapılardan örnekler	73
Şekil 4.44	Bahçe/avlu ocaklarından örnekler	73
Şekil 4.45	Terk edilmiş yapı örnekleri	74
Şekil 4.46	Kat adedi analiz grafiği.....	75
Şekil 4.47	Kat adedi analizi	76
Şekil 4.48	Yerleşme silüeti	77
Şekil 4.49	Yüksek kotta yer alan ve silüete aykırı yeni yapılardan örnekler	77
Şekil 4.50	Yapım sistemi analiz grafiği.....	78
Şekil 4.51	Yapım sistemi analizi.....	79
Şekil 4.52	Özgünlük durumu - cephe analiz grafiği	80
Şekil 4.53	Cephe düzeni korunmuş özgün yapı örnekleri	81
Şekil 4.54	Cephe düzeni kısmen korunmuş özgün yapı örnekleri.....	81
Şekil 4.55	Özgünlük durumu – cephe analizi	82
Şekil 4.56	Cephe düzeni korunmamış yapı örnekleri	83
Şekil 4.57	Yanlış müdahale örnekleri	83
Şekil 4.58	Özgünlük durumu - kütle analiz grafiği.....	84
Şekil 4.59	Özgünlük durumu - kütle analizi	85
Şekil 4.60	Ek yapılmış özgün yapı örnekleri	86
Şekil 4.61	Yapısal durum analizi	87
Şekil 4.62	Yapısal durum analiz grafiği.....	88
Şekil 4.63	Yapının 2013 tarihli fotoğrafı	89
Şekil 4.64	Yapının 2019 tarihli fotoğrafı	89
Şekil 5.1	1987 tarihli kararda tescillenen sivil mimarlık örneği	97
Şekil 5.2	1958 tarihli Konuralp hava fotoğrafı	98
Şekil 5.3	Tepecik Nekropolü	99
Şekil 5.4	Tepecik Neropolü' nde bulunan lahit mezar	99

Şekil 5.5	Mozaiğin bulunduğu tescilli alan	100
Şekil 5.6	2705 parselde bulunan Orpheus mozaiği	100
Şekil 5.7	Topçuoğlu Mehmet Bey' e ait mezar taşı	101
Şekil 5.8	Konuralp Osmanlı mezarlığı	102
Şekil 5.9	Kemerkasım Su Kemerı	102
Şekil 5.10	Kemerkasım Su Kemerı kalıntıları	103
Şekil 5.11	2183 parselinde bulunan kalıntılar	104
Şekil 5.12	Konuralp Koruma İmar Planı Geçiş Dönemi Kurul Kararları	108
Şekil 5.13	2013 yılı kurul kararları öncesindeki sit alanları	109
Şekil 5.14	2013 yılı kurul kararları sonrasında sit alanları	109
Şekil 5.15	678, 682, 683 ve 3748 parsellerindeki yeni yapılaşma	110
Şekil 5.16	Ticari işlevli tescilli yapılar	111
Şekil 5.17	2013 yılında Cin Bayırı' ndan Şehit Murat Demir Mahallesine bakış	112
Şekil 5.18	2018 yılında Cin Bayırı' ndan Şehit Murat Demir Mahallesine bakış	113
Şekil 5.19	2015 tarihli Konuralp koruma amaçlı revize imar planı	114
Şekil 5.20	Tarihi Osmanlı Hamamı restorasyon çalışmaları	116
Şekil 5.21	Pansiyon işlevi verilen 1825-1826 parsellerinde yer alan tescilli yapı	117
Şekil 5.22	Antik kalıntıların numaralandırılmış ve taşınmış durumu	118
Şekil 5.23	Arkeojeofizik çalışmaları verisine örnek	119
Şekil 6.1	2173 nolu parselde günümüzde bulunmayan tescilli yapının boş alanı	132
Şekil 6.2	1161 parselde yer alan tescilli yapı	134
Şekil 6.3	2015 parselinde yer alan tescilli yapı	135
Şekil 6.4	2015 parselinde yer alan tescilli yapının sofası	135
Şekil 6.5	Güney surlarının algılanmasını engelleyen nitelsiz yapılar	136
Şekil 6.6	1788 parselinde yer alan restoran işlevi verilecek geleneksel yapı	136
Şekil 6.7	Hürriyet Caddesi	137
Şekil 6.8	Konut müzesine dönüştürülmesi önerilen 1799 parselinde yer alan yapı	137
Şekil 6.9	Atölye işlevi önerilen 1842 parselinde yer alan tescilli yapı	138
Şekil 6.10	Su kemerinin görünmesini engellediği için kaldırılması önerilen yapı	139
Şekil 6.11	Asar Tepesi ve seyir terasının konumlandırılması önerilen alan	139
Şekil 6.12	Seyir terasından izlenebilecek Düzce Ovası görünüşü	139
Şekil 6.13	Yıldız Sokaktan bakış	140
Şekil 6.14	Başol Sokaktan bakış	140
Şekil 6.15	Çeşme Sokaktan bakış	141
Şekil 6.16	Konuralp Caddesinden bakış	141
Şekil 6.17	Müdahale paftası	142
Şekil 6.18	Yerleşme ölçeğinde koruma önerisi	143
Şekil 6.19	Kültür rotası önerisi	144
Şekil 6.20	Konuralp Meydanı ve çevresi hava fotoğrafı	145
Şekil 6.21	Meydan ve çevresinin otopark olarak kullanılması	146
Şekil 6.22	Meydan çevresinde yer alan nitelsiz yapılar	146
Şekil 6.23	Meydan çevresinde yer alan nitelsiz yapılar	147
Şekil 6.24	Konuralp Parkı oturma birimleri	148
Şekil 6.25	Çay evi işlevi verilmesi önerilen yapı	149
Şekil 6.26	Kooperatif işlevi verilmesi önerilen yapı	149
Şekil 6.27	Meydan ve çevresi için koruma önerisi	150

Şekil 6.28	Meydan ve çevresi için koruma önerileri	151

ÇİZELGE LİSTESİ

	Sayfa
Çizelge 4.1 Açık alan değerlendirmesi.....	90
Çizelge 4.1 Açık alan değerlendirmesi (devamı)	91
Çizelge 4.1 Açık alan değerlendirmesi (devamı)	92
Çizelge 4.1 Açık alan değerlendirmesi (devamı)	92
Çizelge 4.2 Geleneksel doku değerlendirmesi	93
Çizelge 4.3 Sosyal doku değerlendirmesi	94

DÜZCE İLİ KONURALP MAHALLESİ GELENEKSEL YERLEŞİM DOKUSUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ VE KORUMA ÖNERİLERİ

Yasemin AKCAKAYA

Mimarlık Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Elvan Ebru OMay POLAT

Düzce ilinin merkez ilçesine bağlı olan ve merkeze 6 km uzaklıkta konumlanan Konuralp, tarihi M.Ö. 3. yüzyıla kadar dayanan antik Roma kenti Prusias Ad Hypium üzerine kurulmuştur. Roma, Bizans, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerine ait tarihsel katmanlaşmanın gözlemlenebildiği çok kültürlü bir yerleşimdir.

Yerleşmenin tarihi dokusu içinde 20. yy.' da inşa edilen geleneksel konutların dışında antik döneme ait tiyatro, köprü, surlar, su kemeri, çeşme ve Osmanlı dönemine ait cami, hamam, türbe, hazire ve çeşme yapıları bulunmaktadır.

Çalışma kapsamında geleneksel dokuya ilişkin analizler yapılmış, bu analizlerin sonucu olarak dokudaki bozulmalar ve koruma sorunları tespit edilmiştir. Özgün niteliklerini önemli oranda koruyarak günümüze ulaşmış geleneksel yapıların mimari özellikleri tanımlanmıştır. Konuralp geleneksel yerleşimindeki koruma durumu sit alanı kararları, tescil kararları ve güncel projeler üzerinden değerlendirilmiştir. Geleneksel yerleşim ve arkeolojik sit alanlarındaki sorunların çözülebilmesi için yerleşim ölçeğinde koruma önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır.

Geleneksel dokunun arkeolojik sit alanları çevresinde konumlanmasıyla çok katmanlı özgün bir dokuya sahip olan Konuralp yerleşimi için bütüncül bir yaklaşımla koruma önerisi geliştirmek çalışmanın temel hedefidir.

Keywords: Konuralp, geleneksel mimari, koruma, tarihi çevre, çok katmanlı yerleşim

**EVALUATION OF THE TRADITIONAL SETTLEMENT OF KONURALP
DISTRICT AND CONSERVATION PROPOSALS**

Yasemin AKCAKAYA

Department of Architecture

MSc. Thesis

Adviser: Assoc. Prof. Dr. Elvan Ebru OMay POLAT

Konuralp, which is connected to central town of Düzce province and located 6 kilometres away from the city center, was built on the ancient Roman city Prusias Ad Hypium dating back to third century BC. It is a multicultural settlement where historical stratification of the Roman, Byzantine, Ottoman and Republican periods can be observed. In the historic fabric of the settlement, apart from the traditional houses built in the 20th century, there is a theater, a bridge, walls, aqueducts, a fountain from the ancient period and a bath, a tomb, graves and a fountain from the Ottoman period.

Within the scope of the study, analyzes related to traditional texture were conducted and as a result of these analyzes, deterioration of the texture and conservation problems were found out. The architectural features of the traditional buildings, which have survived to the present day by conserving their original characteristics, were defined. The conservation status in the traditional settlement of Konuralp was evaluated through decisions on archaeological sites and registration and current projects. In order to solve the problems in the traditional settlement areas and archaeological sites, proposals of conservation were developed at settlement scale.

The main objective of the study is to develop a proposal of conversation with a holistic approach for Konuralp district, which has a multi-layered and original texture due to positioning of traditional tissue around the archaeological sites.

Keywords: Konuralp, traditional architecture, conservation, historical environment, multi-layered settlement

1.1 Literatür Özeti

Tez çalışmasının literatür araştırması kapsamında Atatürk Kütüphanesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Kütüphanesi, İstanbul Teknik Üniversitesi Kütüphanesi, Yıldız Teknik Üniversitesi Kütüphanesi, Düzce Belediyesi arşivi, Kocaeli Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu' nun kurul kararları, Konuralp Müzesi arşivi ve internet ortamında ulaşılan kaynaklar taranarak tez konusu ile ilgili bilgi ve belgeler derlenmiştir.

Araştırma alanında ilişkin daha önce yapılmış tez, makale, yayınlanmış kitap ve araştırmalardan yararlanılmıştır. Alanda çekilen fotoğraflar, gözlem ve incelemeler ve alan çalışması sonuçlarından da faydalanılmıştır.

Arazi tespit çalışmaları için gerekli olan bölge haritası Düzce Belediyesi' nden edinilmiştir. Arazi çalışması sırasında bu harita üzerinden çalışma alan sınırındaki adalar numaralandırılmış, edinilen harita altlık olarak kullanılarak yerleşmenin kentsel rölövesi hazırlanmıştır. Bu rölövenin devamında, yapılaşma, geleneksel yapı-yeni yapı, işlev, kat adedi, yapım sistemi, özgünlük durumu ve yapısal durum analizleri yapılarak alanın durumu hakkında bilgi edinilmiştir. Elde edilen sonuçlarla alandaki koruma durumu ve sorunları tespit edilmiştir.

Yerleşmenin geleneksel yapılarından seçilen özgün örneklerin plan ve cepheleri incelenerek, bölgenin plan ve cephe tipolojileri çıkarılmıştır. Özgün niteliğini koruyan kapı, pencere, ocak, dolap örnekleri belgelenerek, bu elemanların özellikleri tablolar oluşturularak incelenmiştir.

Saha çalışması sırasında sözlü tarih çalışması yapılmış, muhtar, mahallenin yaşlıları ve uzun yıllardır bölgede yaşamakta olan kişilere çeşitli sorular yönlendirilerek yerleşmenin tarihi ve geleneksel yapıların yapım sürecine ilişkin bilgi edinilmeye çalışılmıştır.

Çalışmada, bölgenin sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı, tarihsel gelişimi, sivil mimarlık örneklerinin mimari özellikleri, geleneksel yerleşim dokusu ve dokunun sorunları incelenmiştir. Tespit ve değerlendirme sonucunda elde edilen veriler çerçevesinde, alana ilişkin koruma önerisi geliştirilmiştir.

1.2 Tezin Amacı

Konuralp yerleşimi, Bithynia, Roma, Bizans, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerine ait tarihsel katmanlaşmayı barındıran aynı zamanda çok kültürlü bir yerleşimdir. Konuralp’ de Antik yerleşimin kalıntılarına birlikte, geleneksel yerleşim dokusu mevcuttur. Günümüzde geleneksel yerleşimin antik kalıntılar çevresinde korunmuş olmasıyla yerleşme katmanlı bir dokuya sahiptir.

Özgünlüğünü tamamen ya da kısmen koruyan, cephe özelliklerini kaybetmiş yapılarda yöresel konut mimarisini gözlemlemek mümkündür. Konuralp evlerinin çoğu tescillenmiş olmasına rağmen, mimari özellikleri hakkında yeterli araştırma yapılmamıştır. Evlerin birçoğu kullanılırken, bazıları terk edilmiştir. Bu durum konutların fiziksel ve sosyal kimliklerini kaybetmelerine neden olmaktadır. Konuralp’ deki geleneksel mimari dokunun tanımlanması ve kültürel mirasımız olarak değerini ortaya koymak, geleneksel dokunun ve arkeolojik sit alanlarının bütüncül bir yaklaşımla yaşatarak korunması hedeflenmiştir.

1.3 Hipotez

Konuralp için geliştirilen öneriler yerleşmenin değerlerinin saptanması, katmanlı dokusunun vurgulanması, arkeolojik değerlerinin yanında geleneksel mimari mirasına da dikkat çekilmesi ve bu değerlerin tanıtılmasında rol oynayacaktır. Bölgenin kültürel kimliğinin ön planda olduğu, görünebilirliğinin sağlandığı, korumanın sürdürülebilir yaklaşımla ele alındığı bütüncül bir koruma modeli hedeflenmektedir. Arkeolojik kalıntıların günümüz yaşamı ile bütünleşmesi, mevcut durumda terk edilmiş ya da yanlış

müdahalelerle zarar görmüş yerel mimarinin kültür odaklı yeniden kullanım ile sürdürülebilirliklerinin sağlanması amaçlanmaktadır. Bununla beraber, fiziksel ve sosyal açıdan sürdürülebilirliğini sağlayabilme potansiyeli taşıyan Konuralp' in tez kapsamındaki öneriler doğrultusunda, kültürel açıdan bir odak ve tanınır olması sağlanacaktır.

KONURALP YERLEŞİMİNİN FİZİKSEL VE TARİHSEL VERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1 Coğrafi Konum ve Ulaşım

Konuralp, Anadolu Yarımadası' nın Batı Karadeniz bölümünde yer alan Düzce ilinin merkez ilçesine bağlı bir mahalledir. Düzce ili, Bolu ilinin batı ve kuzeyinde, Sakarya ilinin doğusunda ve Zonguldak ilinin güneybatısında konumlanmıştır. Kuzeyinde Karadeniz ile sınırı bulunan Düzce ilinin diğer sınırlarını kuzeybatıda Sakarya ve Melen Çayı, batı ve güneyde dağların üst kısımları oluşturur. Rakımı 160 metre olan Düzce ilinin güneyinde bulunan dağlar sırasıyla batıdan doğuya Keremali, Elmacık, Güney Bolu ve Sünnice Dağları' dır [1].

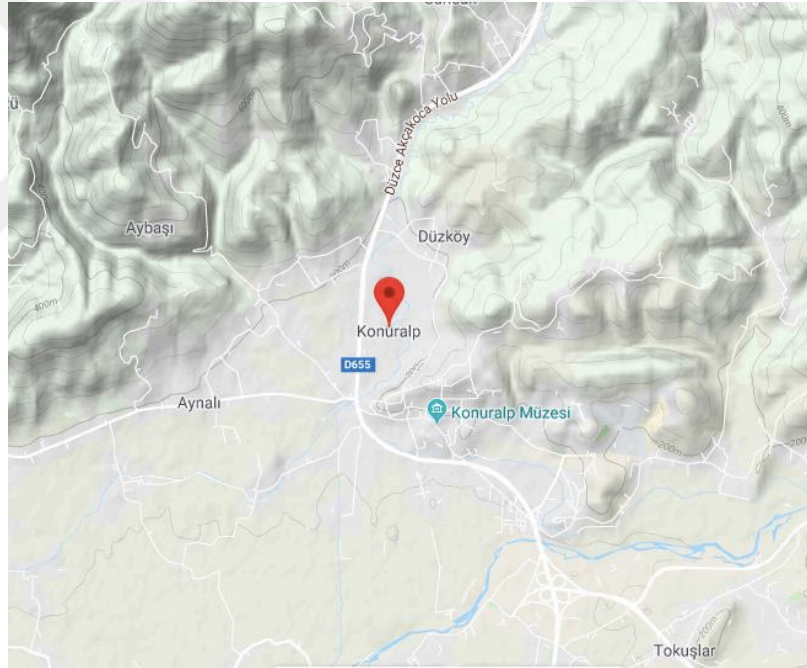
Düzce il merkezine hem de Konuralp Mahallesi' ne ulaşım D-100 karayolu ve TEM otobanı vasıtasıyla sağlanır. Aynı zamanda il merkezinden de geçen bu yollar, Avrupa ve Asya arasında bir geçiş konumundadır. İl, bu transit yapısı sayesinde Zonguldak iline bağlanır [2].

Etrafı çam ormanları ile örtülü dağlarla çevrili bir ovada küçük bir tepe üzerinde kurulan Konuralp yerleşimi, bugün Düzce' nin 8 km kuzeyinde Düzce-Akçakoca yolu üzerinde [1] ve İstanbul-Ankara yolunun tam ortasında bulunmaktadır [3]. Konuralp Mahallesi 40.905518 kuzey enlem ve 31.150808 doğu boylamı arasında yer alır. Deniz seviyesinden yüksekliği ise 196 metredir. Konuralp, 40.905518 enlem ve 31.150808 boylamda bulunmaktadır. Rakımı deniz seviyesinden yüksekliği 196 metredir [4].

2.2 Topoğrafya

İl sınırlarında yer alan dağlar kuzeyden güneye; batıdan doğuya giderek yükselir. Batıda kıyıya paralelliklerini kaybettiği görülen sıradağların arasında ova ve vadiler bulunmaktadır. Karadeniz kıyı dağlarının batısında kalan Düzce' nin % 86' sına karşılık gelen yaklaşık 2.200 km²' si engebelik ve dağlıktır. Dağların birçok yerde derin vadiler ile yarıldığını belirtmek gerekir. 360 km² genişliğindeki Düzce Ovası' nın güneyinde ise Elmacık Dağları' nın kuzeyi, doğusunda Bolu dağlarının kuzeybatısı Düzce kenti sınırlarında yer alır. Elmacık Dağlarının üzerinde yaylalarında bulunduğu doğu-batı yönüne doğru giden doruklarda, Kardüz Yaylası' nda 1.830m rakımlı tepenin en yüksek noktasıdır. 1700 rakımlı Erenler Tepe, 1699 rakımlı Mercan Tepe ile 1368 rakımlı Yanık Tepe ilin diğer yüksek noktalarıdır. Bu zirveler ile rakımı 150 metre civarında olan ovanın arasındaki 4-5 km' lik kısa mesafelerde yamaç eğimleri büyüktür [7].

Şekil 2.3 Konuralp topoğrafya ve yükseklik görüntüsü [8]

Büyük Melen Çayı ve havzası; Yığılca İlçesi' nden gelen Küçük Melen, Bolu Dağı' ndan doğarak Kaynaşlı ve Merkez İlçe' den geçen Asar, ovanın güneyinden gelen Uğur Suyu ve Gökaya İlçesi' nin batısından gelen Aksu Deresi' nin Efteni Gölü' nde birleşmesiyle oluşmuştur. Yüksekliği ortalama 112 m olan Düzce Ovası' nın toprağı humuslu ve verimlidir. Ovanın uzunluğu doğu-batı yönünde 25-30 km olup kuzey-güney genişliği ise 15-16 km' dir. Çok fazla dere bulunmasından dolayı su havzası konumuna gelmiştir [9].

2.3 İklim ve Bitki Örtüsü

Konuralp' te yer şekilleri ve iklim yönünden Karadeniz bölgesinin etkileri görülmektedir. Bunun yanında, Akdeniz ve Karasal iklimlerin mevsimsel geçiş özellikleri de hissedilir. Yazları sıcak, kışları ılık, her mevsim yağışlıdır. En çok yağış sonbahar ve kış aylarında düşer. Yaz aylarında geçici bir kuraklık hissedilir [10].

Karadeniz ikliminin etkisiyle bitki örtüsü zengindir. Düzce sahilinde bulunan makilik alanlar Düzce Ovası' ndan geçişinde orman örtüsüne dönüşür [10]. Bitki örtüsünün büyük bir kısmını ormanlık alanlar oluşturur. Örneğin, ormanlar Düzce ilinin toplam yüzölçümünün yüzde 40,5' ini kaplamaktadır. Yüzde 45,9' unu tarım arazisi, yüzde 3,5' ini çayır ve mera, yüzde 10,1' ini tarım dışı alanlar oluşturmaktadır. Düzce ovasını çok zengin bir orman örtüsü çevreler. Bu çevreleyen orman örtüsünü oluşturan ağaçlar arasında kayın, göknar, gürgen, meşe, kestane, ıhlamur vb. ağaç türleri yaygın olarak bulunur [9].

2.4 Demografik Yapı

Düzce nüfusunun 2018 yılı sonundaki verilere göre 387.844 olduğu belirtilmiştir. Bu nüfusun, 194.051 erkek ve 193.793 kadındır. Nüfusun %50,03' ü erkek ve %49,97' si kadın olarak belirlenmiştir. Yüzölçümü 2.492 km² olan şehirde kilometrekareye 156 kişi düşmektedir. Düzce 2019 nüfusu, tahmini olarak 392.075'dir. Konuralp nüfusu ise 2018 TÜİK verilerine göre 10.751 olarak açıklanmıştır [11].

2.5 Sosyal ve Ekonomik Yapı

Düzce ilinin ekonomik yapısı genel olarak tarım, ticaret ve kısmen sanayi ürünlerine dayanmaktadır. Düzce ili, toplam tarımsal alanı en büyük il konumundadır. 2011 yılında toplam tarımsal alanı 73.430 hektardır. Bu alanın 10.544 hektarı işlenen tarım alanı, geri kalanı ise uzun ömürlü bitkilerin yetiştirildiği alandır. Düzce ili, fındık üretimi ile Türkiye genelinde önemli yer tutmaktadır. Bunun yanında mısır, pirinç ve buğday da önemli geçim kaynaklarındandır [12]. Düzce ili pirinç üretiminde Konuralp ile öne çıkmaktadır. Konuralp pirinci, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu' nun 41. maddesi kapsamında 25.06.2019 tarihinde coğrafi işaret belgesi ile tescillenmiştir [13]. Kümes hayvanlarından elde edilen katma değer de Düzce' de önemli sıradadır [10].

Düzce ekonomisi İstanbul ve Ankara gibi iki büyük metropol arasında kalmasından dolayı dinamik bir yapıya sahiptir. Sanayileşmiş bir bölge olan Marmara bölgesi ile sınır oluşunun da bu gelişmede payı büyüktür. Bu gelişmiş bölgeye hem süre hem de ulaşım açısından büyük kolaylıkla ulaşılabilir. Bölgede orman bulunmasından kaynaklanan hammadde sebebiyle sanayi sektöründe orman ürünleri ilk sırada yer almaktadır. Düzce’ de bu sektörde 200’ ün üzerinde firma bulunmaktadır [10].

Düzce, 5084 sayılı kanunla beraber coğrafi konumu olarak önemli bir yatırım bölgesine dönüşmüştür. Mevcutta iki adet organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. Buna ek olarak, Düzce’ de doğa ve deniz turizmi de önemli yer tutar [14].

Konuralp’ de 2015 yılından itibaren yerel yönetim öncülüğünde ve MARKA Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından desteklenen projeler de kültür ve turizm açısından bölge için önemli gelişmeler olmuştur.

2.6 Tarihsel Gelişim

Antik kaynaklarda isminin fazla geçmediği görülen Konuralp yerleşimi konusundaki bilgilerin Küçük Asya historiograflarından Memnon ile onun Photios aracılığı ile bugüne gelen Peri Herakleias isimli eserden edinilmiştir [15].

Bugün Konuralp şeklinde bilinen yerleşimin kuruluşunun M.Ö. 3. yüzyıla tarihlendiği bilinmektedir [16]. Tarihte ilk defa Hypios olarak isimlendirilen Konuralp, doğudan batıya doğru uzanan Melen ve Tabak çaylarının yakınında bir tepede kurulmuştur. Yerleşim Antik Dönem’ de Kalkhedon (Kadıköy), Prusias (Bursa), Nikaia (İznik), Nikomedia (İzmit), Prusa ad Olympum (Uludağ-Bursa), Herakleia Pontike (Karadeniz Ereğlisi) ile Klaudiupolis (Bolu) gibi kentleri kapsayan ve Bitinya olarak isimlendirilen bölgede Hypium (Melen Çayı) kenarında kurulmuştur [17].

Ardından Kieros olarak adlandırılan yerleşim, Herakleia Tiranlığı’ yla yakın siyasi ve ticari ilişkiler kurmuştur. Bununla birlikte Bithyn’ ler Kralı I. Prusias, Mariandyn ve Heraklia devletleri karşısında (M.Ö. 238 - M.Ö. 183) Kieros’ u ele geçirmiştir. Bithyn kolonisi buraya yerleştirilerek Kieros bayındır hale getirilmiştir. I. Prusias, burayı birçok abidelerle süslemiş, tahkim edip kendi ismini kente vermiştir. Diğer Prusias kentlerinden ayrılması için de kente “Prusias pros Hypios – Melen kenarındaki Prusias” ismi verilmiştir [15, 18,

19]. Roma Dönemi' nde de benzer bir adla Prusias ad Hypium olarak devam eden yerleşmenin adı, Osmanlı zamanında Üskübü olarak devam etmiş, Cumhuriyet döneminde de Konuralp olarak değiştirilmiştir [20]. Bitinya Krallığı ve Roma İmparatorluğu' ndan önce, Prusias, Herakleia' ya bağlı bir kentti. Bazı buluntular, Kieros'un (Prusias) Herakleia Pontike kolonisi olarak kuruluşundan önce de bir yerleşim yeri olduğunu kanıtlamaktadır [16].

Konuralp'in tarihsel gelişimini Roma ve Bizans Dönemi, Osmanlı Dönemi ve Cumhuriyet Dönemi olmak üzere üç döneme ayırarak incelemek mümkündür.

2.6.1 Roma ve Bizans Dönemi

M.Ö. 74'de Romalıların egemenliğine geçen kentin, imparatorluk döneminde büyük gelişmeler göstermiş ve yapısal anlamda zenginliğine kavuşmuştur. Bu dönem içinde imar faaliyetleri başlatılarak büyük yapılar inşa edilmiştir. Tarihi dönemlerde bölgede yaşanan depremlerin etkisiyle Prusias' a ait kalıntıların, bugün Konuralp yerleşiminin altında kaldığı görülmektedir. Roma döneminde, M.Ö. 72' de Cotta' nın işgal ettiği Prusias, Pompeius' un kurmuş olduğu 12 kent birliği içerisinde yerini almıştır [21].

Şekil 2.4 Prusias ad Hypium [22]

Düzce ovası ıslah edilerek hem tarıma hem de yerleşime açılmıştır [1]. M.S. 2. yüzyılda zenginlik ve bolluk en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Roma Dönemi' nde sınırları yeniden düzenlenen yerleşim, İmparator Vespasianus' un ardından sikke basma hakkını da almış ve iç işlerinde özerk, dış işlerinde imparatorluğa bağlı duruma gelmiştir [16]. Flavius

Theodosius (347-395) olarak bilinen I. Theodosius, M.S. 379' a kadar Roma İmparatorluğu yapmıştır [21].

Ekonomik hayatın Roma Dönemi boyunca iyi durumda olduğu, hemen hemen bütün imparatorlara ait paralardan ve mimari eserlerden anlaşılmaktadır. Özellikle de İmparator Domitian (MS 81-96) ve Marcus Aurelius (MS 161-180) döneminde basılan sikkeler bu durumu kanıtlamaktadır [22].

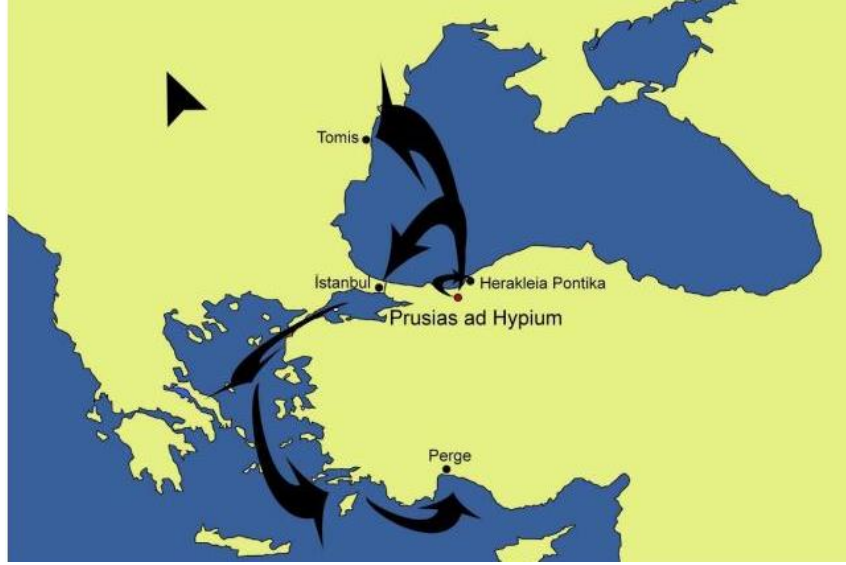
Şekil 2.5 İmparator Domitian dönemi sikkesi [22]

Şekil 2.6 İmparator Marcus Aurelius dönemi sikkesi [22]

Prusias ad Hypium' daki zengin bitki örtüsü vurgulanmıştır. Charles Texier bu bölgeye Olympos 10 ağacının arazisi adını vermiştir. Bunun yanında Hypios' un ulaşım bakımından önemli bir nehir olduğunu da belirtmek gerekir. Bu şekilde, ticaret malları ve insanlar Karadeniz' den iç bölgelere taşınabildi. Nehrin ticaret amaçlı kullanıldığı şehir sikkelerinde görülen gemi tasvirlerinden anlaşılmaktadır [22].

Şekil 2.7 Prusias ad Hypium ticaret yolu [22]

395’ de Büyük Theodosius’ un ölümü ile Roma İmparatorluğu doğu ve batı olmak üzere ikiye bölündü. Roma Devri, 395’ de sona erdi. Bu dönemde Prusias ad Hypium da Doğu Roma İmparatorluğu sınırlarında kaldı. Dolayısıyla, M.S. 395 yıllarında Bizanslıların eline geçti. Bu dönemde önemli bir gelişme kaydetti. Özellikle, imparatorluğun her yerinde olduğu gibi Prusias’da da dini akımların mücadelesi görüldü. Konuralp’ in bu dönemde dini bir merkez haline geldiği bilinmektedir. Burada bulunan haç işaretli mezar mermerleri de bu devre ait arkeolojik kalıntılardandır. Roma Dönemi’ nin sonlarına doğru İmparator 1. Theodosius (378-395) 384 veya 385’ de Paphlogonia ve Bithynia eyaletlerinden bazı şehirleri alarak, bunlarla oğlu Honorius’ un adını verdiği Honorius Eyaletini kurmuştur. Yeni düzenlemede Prusias ad Hypium da bu eyaletin sınırları içinde önemli bir şehir olarak kaldı. 535 yılına doğru Prusias, Claudiopolis’ ten sonra bölgede ikinci önemli şehir oldu. 4. ve 5. yüzyılda buradaki hristiyan sayısında önemli bir artış olmuştur. M.S. 6. yüzyılda buranın ismi piskoposluklar listesinde Prusias olarak geçer ve şehrin piskoposunun ismi Paulos’ tur [14].

2.6.2 Osmanlı Dönemi

Anadolu Selçuklu Sultanı Süleyman Şah, Anadolu’ nun fethi sırasında Bolu-Bitinya bölgesini ele geçirdi (1080). Bu fetihden itibaren Bitinya, Anadolu Selçukluları’ na bağlı bir bölge haline geldi. Bitinya bölgesi Haçlı Seferleri sırasında kaybedildi ve Bolu toprakları Bizanslıların eline geçti [23].

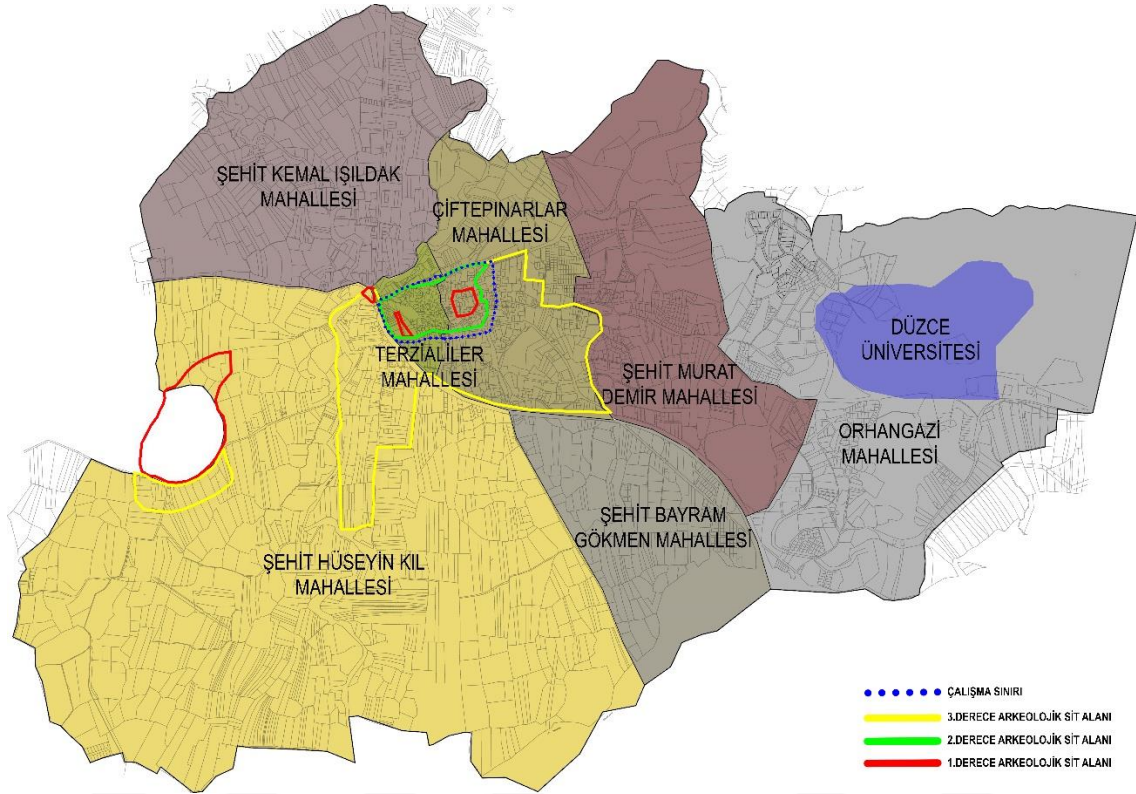
Orhan Bey, Karadeniz'e doğru fetihler gerçekleştirmek istiyordu. Bu isteği doğrultusunda fetihlerin başına Konur Alp Bey'i görevlendirdi. Konuralp Bey 1321 yılında Bizanslılardan Prusias' ı alarak Osmanlı Devleti' ne kattı. Konuralp halkının zaman içinde ovaya doğru yayıldığı ve çevreyi bağlarla donattığı görülmektedir. Bu sebeple Konuralp eski bağ anlamındaki Üskübü ismiyle de anılmaktadır. 1314 tarihli Vilâyet Sâlnâmesi' de Üskübü, çarşısında 58 mağaza, dükkan ve kahvehane olan önemli bir yerleşim yeri olarak aktarılmıştır. 1334 yılında yazılmış Müstakil Bolu Vilayeti Salnamesi' ne göre, Düzce kazasının kuzeyinde bulunan Üskübü kasabası 200 haneli bir köy merkezidir [18]. Komutan Konuralp' in burada camiler, hamamlar, su yapıları yaptırmasına rağmen, Osmanlı döneminde bölgenin gelişimi Şemsi Paşa dönemine rastlar. Evliya Çelebi Seyahatnamesi' nde, 1645 yılında Düzce Pazar' da Şemsi Bey' in yaptırdığı bir cami ve iki kervansaraydan bahsetmektedir. Konrapa olarak adlandırılan Düzce' nin ilk yöneticileri Konur Alp, Sungurbey, Şemsi Bey ve Gündüzalp'tir. Konur Alp vefat edince, burası Sultaönü Sancağı' na katılarak Şehzade Murat' a verilmiştir. Sultan IV. Murad zamanında Düzce ve çevresinde yaşaya insanların Gümüşabad (Gümüşova) kazası, Konrapa ve Üskübü nahiyeleri adıyla kayıt edildikleri görülmektedir. Bolu fethedilince, kent Bolu' ya bağlanmıştır. 14. yüzyıl sonlarında Bolu ve Kocaeli Sancakları arasında önemli bir nokta haline gelmiştir [20].

Düzce ise hızla gelişim gösterdi ve 1871 yılında sancak merkezi Düzce oldu [1]. Konur Alp Bey ile başlayan Bolu Sancak Beyliği, Voyvodalık bitinceye kadar devam etti (1811). 1857 Salnamesi' nde, Üskübü, Bolu Sancağının bir kazası olarak görünmektedir [23]. Ancak 19. yüzyıl sonlarına ait sicillere bakıldığında ise Üskübü, Düzce' nin bir nahiyesi olarak nitelendirilmiştir [18].

2.6.3 Cumhuriyet Dönemi

Cumhuriyet zamanında yapılan yatırımlar ile Düzce ve Düzce merkeze bağlı olan Konuralp hızlı bir gelişime göstermiştir. 1955 yılında Konuralp Belediyesi adıyla ilk belediye teşkilatı kurulmuştur [18]. D-100 ve TEM otobanının Düzce' den geçmesiyle kent, ulusal ve uluslararası boyutlarda gündeme gelmiştir. 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 depremlerinin ardından kısa zamanda yeniden toparlanabilmesi için 09.12.1999 tarih ve 23901 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 190 sayılı KHK ile Türkiye'nin 81. ili olmuştur

[1]. Bu dönemde Düzce ilinin merkez ilçesine bağlı bir belde olan Konuralp, 24.04.2013 tarihinde danıştay kararı ile mahalle statüsüne dönüştürüldü ve Düzce merkez ilçe belediyesi sınırlarına dahil edildi [24].

Şekil 2.8 Konuralp mahalle sınırları

2.6.4 Yerleşmenin Fiziki Gelişimini Etkileyen Ana Yapılar

2.6.4.1 Surlar

Surlar, Konuralp' in batı ve güneyinde yer alan savunma yapılarıdır. Yaklaşık 1,20 metre uzunluğunda ve 4,70 metre yüksekliğindeki batı surları Antik köprünün karşısındaki TEM otoyolundan gözlenebilecek konumda Hamam sokağına kadar uzanmaktadır. Batı surları, Bizans Dönemi olarak tarihlendirilmektedir. Osmanlı Dönemi' nde onarıldığı veya ek yapıldığı düşünülmektedir.

Şekil 2.9 Sur duvarı [25]

Roma döneminde inşa edilmiş kale duvarlarından hiçbir kalıntı günümüze ulaşmamıştır. İmparator Gallienus (M. S. 253-268) döneminde basılmış bir paranın üzerinde Prusias ad Hypium' un iki kuleli şehir kapısının görünüşü mevcuttur. Bu kapı günümüze ulaşmamıştır [16].

Şekil 2.10 Batı surları

Güney surlarında “Atlı Kapı” adıyla bilinen bir kapı mevcuttur. Bu kapının büyük bir lentosu vardır. Bu lento üzerinde bir at tasviri ve Prusias askeri tarafından annesi için yaptırılmış bir mezar kitabesi bulunmaktadır [26]. Bu noktadan sonra surlar güneydoğu ve güneybatı yönünde devam etmektedir. Birbiri üzerine yerleştirilmiş kitabeli sunaklar, kaideler ve tiyatrodan getirilmiş oturma kademeleri ve büyük bloklarla yapılmıştır. Ayrıca devşirme malzemeler de kullanılmıştır. Daha sağlam ve düzgün bloklar olduğundan bu antik taşlar özellikle kapı ve kule yapımında tekrar kullanılmışlardır [3].

Şekil 2.11 Atlı kapı

Günümüzde surlar, yapıların bahçeleri içinde kalmış durumdadırlar. Surların bir kısmı istinat duvarı olarak ya da üzerindeki yapıların temeli işlevinde de kullanılmışlardır. Surlarda görülen bozulmalar dikkat çekmektedir.

Şekil 2.12 Güney Surları

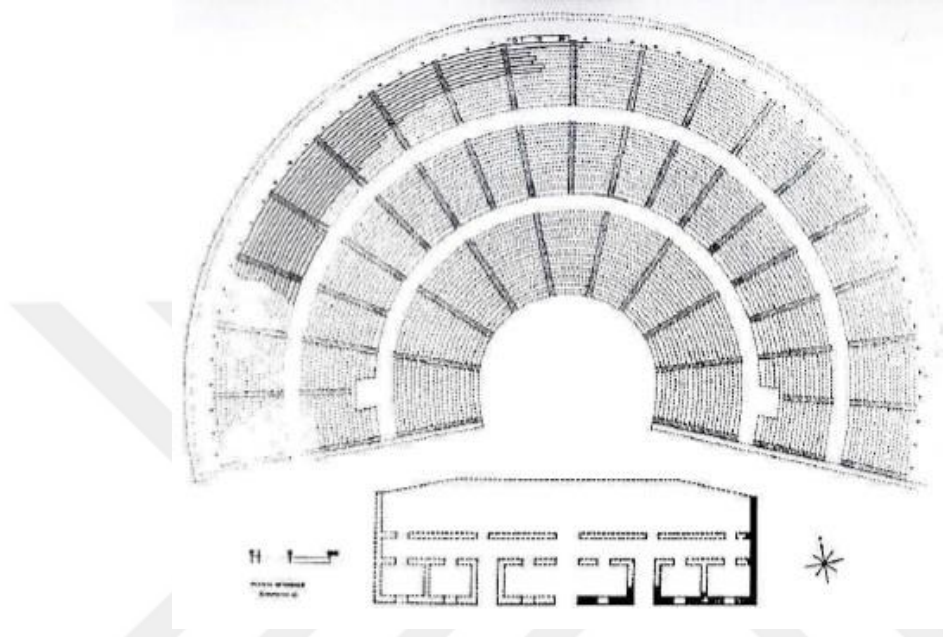
Şekil 2.13 Güney sur duvarı

2.6.4.2 Tiyatro

Konuralp'te bulunan antik tiyatro Prusias ad Hypium'un antik zenginliğini gösteren, Roma Dönemi'nden günümüze ulaşan en önemli kalıntıdır. Tiyatro halk arasında "40 Basamaklar" olarak bilinir. Kentin kurulduğu yamaç antik tiyatronun yerini belirleyen unsur olmuştur [26]. Tiyatronun, oturma sıraları ve sahne binasının bir bölümü günümüze ulaşmıştır. Yapıldığı dönemin en büyük yapıları arasında yer alan Prusias

Tiyatrosu, aynı zamanda Doğu Bitinya bölgesinin ayakta kalmış olan tek tiyatrosudur. Kademeli taş sıralarından oluşan oturma basamakları seyircilerin bölümü (theatron, cavea), oyuncuların üzerinde oynadıkları sahne binası (skene) ve cavea ile skene arasında yuvarlak meydan (orkhestra) ile üç bölüme ayrılır. Bu antik tiyatroya giriş ise köşelerde giriş rampaları bulunan analemmalardan sağlanırdı [16].

Şekil 2.14 1970 tarihli B. Fernando tarafından yapılmış Antik tiyatro restitüsyonu [16]

Şekil 2.15 Konuralp Antik tiyatro [27]

Tiyatrolar genelde yarı daire olarak planlanmasına rağmen, bu antik tiyatro bir tepenin üst kısmına yaslandığından, yarı dairenin iki ucu kesilmiş, oturma kademeleri (gradenler) yarı daireden daha kısa tutulmuştur.

Şekil 2.16 Antik tiyatro

Yönü güneye dönük olan bu tiyatro orta büyüklükte bir tiyatrodur. Güneye bakan tiyatronun basamakları, Düzce Ovası ve güneyindeki dağlar izlenecek bir biçimde konumlandırılmıştır. Bu yönüyle tiyatro seyircileri hava akımından koruyacak şekilde ışık ve güneşe doğru konumlanmıştır [26].

Şekil 2.17 Tiyatro sahnesi kemerli geçit

Tiyatro yapısı beyaz, sağlam ve kalkerli taşlardan yapılmıştır. Üst kısımdaki aslan pençesi figürleri ile süslü olan oturma kademeleri ve bunları ayıran yedi merdiven dizisi vardır.

Sahne binası büyük dikdörtgen biçiminde olup, sağda ve solda yarı daire biçiminde bir koridora açılan kemerli geçitler ile günümüze hiçbir kalıntısı ulaşmamış olan orkestraya varılmaktadır. Sahnenin önünde ise üç büyük kemerli yapı bulunmaktadır. Bunlardan biri günümüze ulaşmıştır. Tiyatronun kemerlerinin biçimine ve inşa tekniğine bakıldığında, bu tiyatronun M.S. 1. yüzyılda inşa edildiği düşünülmektedir [3].

2.6.4.3 Su Kemerleri

Konuralp' in su sistemi İlkçağ' da kurulduğu düşünülen su kemerine kadar uzanmaktadır. Roma dönemi su sisteminde kemerler üzerinde getirilen su önce depoda toplanır ve üç ayrı kola ayrılarak dağıtılırdı. Prusias' da da benzer bir durum söz konusudur. Prusias' da tespit edilen su kemeri aracılığıyla bölgeye ulaştırılan suyun, halka açık çeşmelere, varlıklı Prusiaslıların evlerine ve hamama paylaştırıldığı belirtilmektedir [18]

Şekil 2.18 1961 tarihli su kemeri fotoğrafı [28]

Şehirde bulunan su kemeri ayaklarından bölgeye su getirilmesine büyük bir önem verildiği anlaşılmaktadır [3]. Yerleşimin üst kotunda kuzeydoğu güneybatı doğrultusunda konumlanan 11 su kemeri ayağı kısmen korunarak günümüze ulaşmıştır.

Şekil 2.19 Su kemeri

2.6.4.4 Köprü

Konuralp' in batısında Düzce-Akçakoca karayolu kenarında Efteni Gölü' ne dökülen dere üzerinde 3 kemerli bir Roma Köprüsü bulunmaktadır. Beyaz büyük mermer bloklarla yapılan köprünün güney tarafı hemen hemen sağlamdır. Harç kullanılmadan yapılan köprünün taşlarının bazıları profilli ve ikinci kez kullanılmıştır. Bu köprünün tiyatro ile aynı dönemde yaptırıldığı düşünülmektedir [3]. Köprülerin bakımının yapılması için Osmanlı zamanında çeşitli vakıflar kurulmuştur [18].

Şekil 2.20 Roma Köprüsü [25]

Konuralp Arkeoloji Müze Müdürlüğü uzmanlarınca yapılan araştırma kazısı sonucunda, köprünün 39,25 metre uzunluğunda ve döşeme çıkıntıları ile birlikte 5 metre genişliğinde olduğu anlaşılmıştır. Köprünün mevcut 3 kemerinden ana kemerin derinliği 3,17 metredir [21].

Şekil 2.21 2013 tarihinde Roma Köprüsü

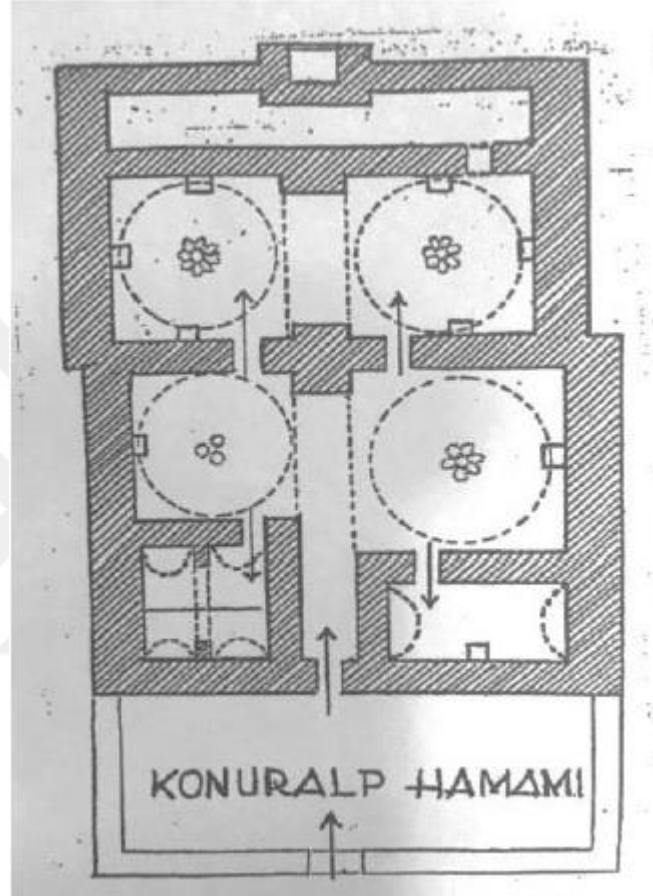
1973 yılında yapılan kanal çalışmaları sırasında, buradan Konuralp' e güneydoğu yönünde uzanan sütunlu bir caddenin izlerine rastlanmış, bulunan sütun parçaları, architrav, işlenmiş bloklar ve kemer parçaları Konuralp Arkeoloji Müzesi' ne taşınmıştır. Sütunlu caddenin batı surunun içerisinden geçen günümüzdeki Çarşı Caddesi ile aynı doğrultuda olduğu anlaşılmaktadır [21].

Şekil 2.22 2019 tarihinde Roma Köprüsü

2.6.4.5 Hamam

Konuralp tarafından yaptırıldığı düşünölen en eski Türk yapılarından biri Konuralp Osmanlı Hamamı' dır. Hamamın kitabesi olmadığından yapım tarihi bilinmemektedir. Hamam asimetrik ve dikdörtgen bir plana sahiptir. Yapıldığı dönemde soğukluk, ılıkılık ve sıcaklık bölömlerinden oluşın hamamın soğukluk kısmı yeniden yapılmıştır [3].

Şekil 2.23 Konuralp Hamamı planı [3]

Üzerine ek yapılmış olan hamam yapısı, 2016 yılında başlayan restorasyon çalışmalarından önce düğün salonu olarak kullanılmaktaydı. Güney duvarında devşirme malzeme kullanımı dikkat çekmektedir.

Şekil 2.24 Hamam üzerine inşa edilen yapı

Şekil 2.25 Konuralp Hamamı restorasyon çalışmasında ortaya çıkan güney duvarı

2.6.4.6 Camiler

Konuralp' te 3 adet tescilli cami bulunmaktadır.

2.6.4.6.1. Konuralp Cami

Konuralp Cami yerleşmenin en büyük camisidir. Kitabesi olmadığı için yapım tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Eski bir kilisenin yerine yapılan bu camiinin yapımında kiliseden

kalan mermer taban döşemelerine rastlanmış ve bu döşemeler müzeye götürülmüştür. Konuralp Cami fetih sonrasında Konuralp tarafından 1323' lerde camiye dönüştürülmüş olabilir. Özgün plan şeması bilinmeyen yapıya 19. yüzyılda Dilaver Ağa tarafından onarım yaptırılmıştır [3]. 1988 yılında yeniden onarılarak kullanıma açılan cami günümüzde dikdörtgen planlıdır [21]. Taşıyıcı sistemi betonarme olarak değiştirilmiştir. Cami, Konuralp Meydanı' nda eğimli bir arazi üzerinde yer almaktadır. Caminin zemin katında ticari işlevli mekanlar bulunmaktadır.

Şekil 2.26 1960' larda Konuralp Cami [27]

Şekil 2.27 Konuralp Cami giriş cephesi

Şekil 2.28 Konuralp Cami doğu cephesi

2.6.4.6.2. Tekke Cami

Taş yığma taşıyıcı sistemli yapı dikdörtgen planlıdır. Tek minareye sahiptir. Yapının kütle ve cephe biçimlenişi özgünlüğünü koruyarak günümüze ulaşmıştır. İki kanatlı özgün ahşap giriş kapısı bulunmaktadır. Tavanı ahşap kaplamalı olan yapının ahşap minberi bulunmaktadır. Konuralp' in günümüze ulaşmış ve özgünlüğünü büyük oranda koruyan camisidir. Caminin giriş kapısı üzerindeki mermer kitabede yapım tarihi 1920 yılı olarak belirtilmiştir.

Şekil 2.29 Tekke Cami iç mekan

Şekil 2.30 Tekke Cami giriş cephesi

2.6.4.6.3. Çiftepınarlar Cami

Yığma taşıyıcı sistemli yapı dikdörtgen planlıdır. Tek minareye sahiptir. Yapının kütlesi özgünlüğünü korurken, cephe özellikleri bakımından değişikliğe uğramıştır. Yapıya giriş kuzey cephesinin merkezinde yer alan özgün olmayan çift kanatlı giriş kapısından sağlanmaktadır.

Şekil 2.31 Çiftepınarlar Cami giriş cephesi

Ahşap direklerle taşıtılan kadınlar mahfiline ahşap bir merdivenle çıkılmaktadır. Özgün olmayan ahşap mihrap ve minberi bulunmaktadır. Caminin giriş kapısı üzerindeki tabelada yapım tarihi 1909 yılı olarak belirtilmiştir.

Şekil 2.32 Çiftepınarlar Cami iç mekan

2.6.4.7 Konuralp Türbesi

Konuralp Türbesi, Konuralp Cami' nin yanında yer almaktadır. Sekizgen bir plana sahiptir. Türbede yer alan üç sandukanın Konuralp, Bağdatlı Necmi Gazi Şehhişibli Hacı Ali ve Konuralp' in yaverine ait olduğu ifade edilmektedir. Türbenin restorasyon uygulaması devam etmektedir.

Şekil 2.33 Konuralp Türbesi' nin restorasyon uygulama aşaması

2.6.4.8 Kilise Suyu eşmesi

Restorasyon alışmaları başlamadan önce Konuralp Cami' nin kuzeyinde yer alan taş bloklarla çevrili su deposunun üstü kapatılmış durumdaydı. nndeki eşme ise kullanılmaktaydı. Bu su yapısı 1958 tarihli Konuralp hava fotoğrafında da görülmektedir. Fotoğrafta, çeşmenin camiye bakan güney duvarı önünde beşik çatılı ile örtülü alan o tarihte de eşme olarak kullanılıyor olabilir. Konuralp Cami' nin üzerine inşa edildiği kilise ile ilişkili olabileceği düşünülebilir. Deponun duvarlarında gözlemlenen devşirme malzemeler de bunun bir kanıtı olabilir. eşme ve depo yapısı Konuralp halkı tarafından kilise suyu eşmesi ve havuzu olarak adlandırılmıştır. Kaynaklarda bu yapı ile ilgili veriye rastlanmamaktadır. Havuz güney duvarında yer alan eşme ise Topçuzade Mehmed Ağa eşmesi olarak bilinmektedir. Ayan Topçuzade Mehmed Ağa' nın Konuralp merkezinde 1803 yılında yaptırdığı kaynaklarda geçmektedir [18].

şekil 2.34 Kilise Suyu eşmesi havuz duvarları

Şekil 2.35 Havuz güney duvarında yer alan çeşme

Havuzun batı duvarında yer alan kitabesi sıva altında kalmış, günümüzde kullanılmayan bir çeşme yer almaktadır. Çeşme yalağının bir bölümü toprak altındadır. Çeşmenin kitabesi aynı tarihli fotoğrafta görülmektedir. Su yapısının günümüzde restorasyonu devam etmektedir.

Şekil 2.36 Restorasyondan önce havuzun batı duvarında yer alan çeşme ve yalak

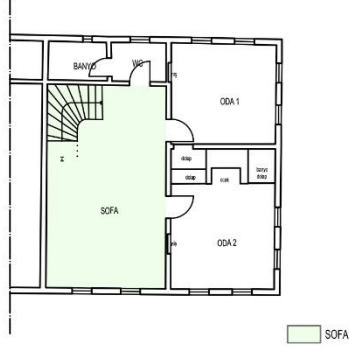
GELENEKSEL KONUT YAPILARININ MİMARİ ÖZELLİKLERİ VE TİPOLOJİLERİ

Katmanlı bir yerleşim olan Konuralp yerleşimi, geleneksel konutlarının plan ve cephe özellikleri, malzeme kullanımı, yapım teknikleri ve konumsal özellikleri ile Türk evi mimarisi özelliklerini taşıması bakımından da önemli bir yere sahiptir. Konuralp konut dokusu Batı Karadeniz Bölgesi konut dokusu özellikleri taşır.

3.1 Plan Tipolojisi

Batı Karadeniz Bölgesi'nde yağışlı ve ormanlık bir coğrafyanın etkisiyle konutlar 18. yüzyıl sonuna kadar açık sofalı plan tiplerini korumuşlardır. Daha sonraki gelişimleri ise iç ve orta sofalı plan tipinde olmuştur [29]. Batı Karadeniz'de iklim özelliklerinden dolayı evler çoğunlukla iç sofalı olarak planlanmıştır [30]. İç sofalı plan tipinde sofa, planı ortadan ikiye böler ve her iki yanına da odalar yerleşir. Bu plan tipi daha geç dönemlerde uygulanmaya başlanmıştır ve 19. yüzyılın sonlarından itibaren yaygınlık kazanmış ve daha çok Anadolu'nun kuzey bölgelerinde uygulanmıştır. Dış sofalı plan tipi Türk evinin ikinci aşamasıdır. Odalar arasındaki ilişkiyi sağlayan sofa ortaya çıkmıştır. Bu plan tipinde simetri fazla görülmez, plan serbesttir. Bu plan tipindeki değişiklik sofanın ucuna bir köşk eklenmesiyle başlamıştır. Daha sonra bu ekleme sofanın her iki ucuna eklenerek "L" ve "U" şeklinde bir plan oluşturmuştur [29]. Tez kapsamında Konuralp'de özgünlüğünü korumuş 12 adet konut yapısında yapılan incelemeler sonucunda iç sofalı ve dış sofalı plan tiplerine rastlanılmıştır (Şekil 3.2, Şekil 3.3). Yerleşmede iç sofalı plan tipindeki yapılar yoğunluğu oluşturmaktadır. 1825-1826, 2244 ve 2260-2261 parsellerinde yer alan geleneksel yapıların ise ikiz yapılar oldukları saptanmıştır. Bu konutlar da iç sofalıdır (Şekil 3.1).

İÇ SOFALI İKİZ KONUT ÖRNEKLERİ

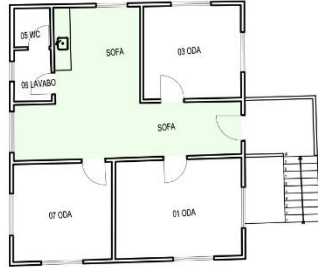
PARSEL NO 1826

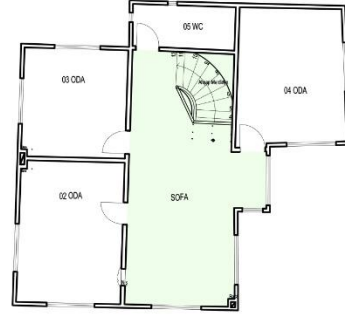
PARSEL NO 2244

Şekil 3.1 İkiz yapı planları

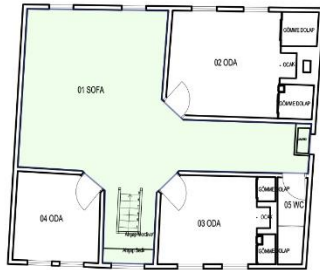
DIŞ SOFALI KONUT PLAN ÖRNEKLERİ

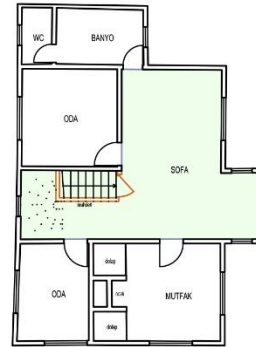
PARSEL NO 3740

PARSEL NO 2104

PARSEL NO 2015

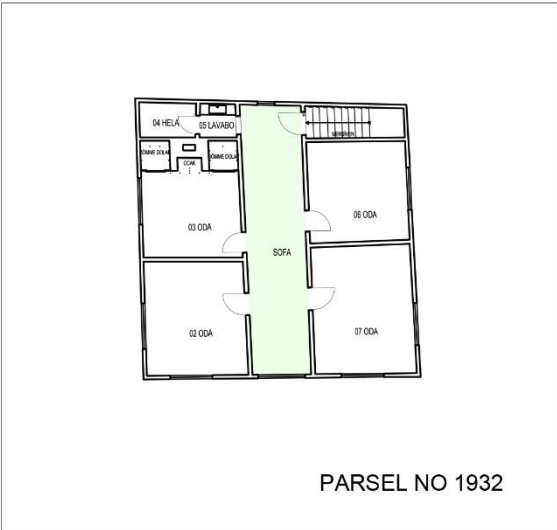

PARSEL NO 1746

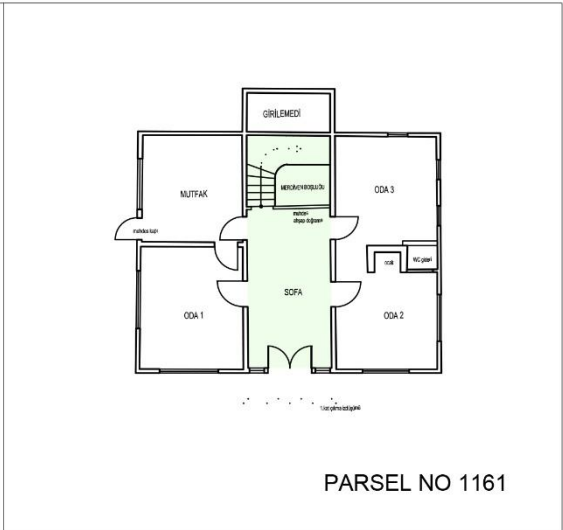
Şekil 3.2 Dış sofalı yapı planları

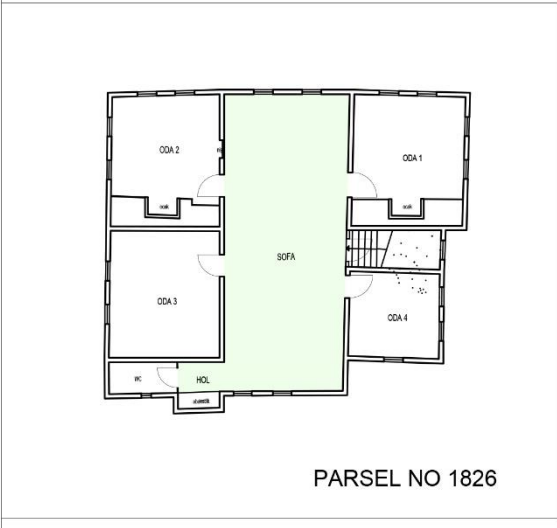
İÇ SOFALI KONUT PLAN ÖRNEKLERİ

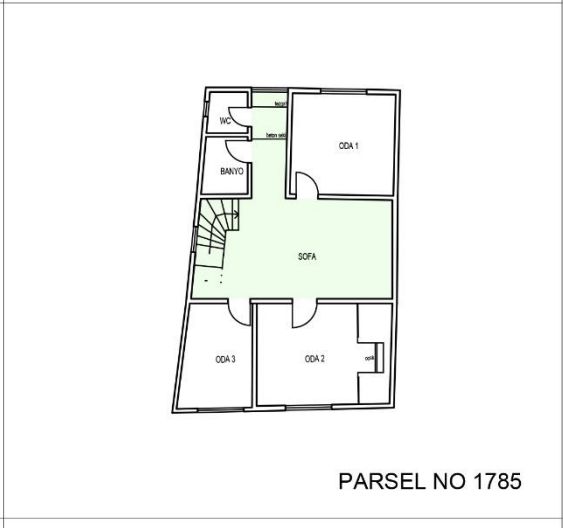
PARSEL NO 1932

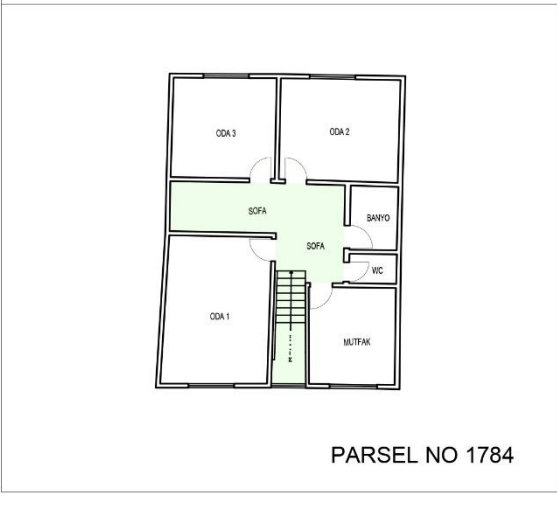
PARSEL NO 1161

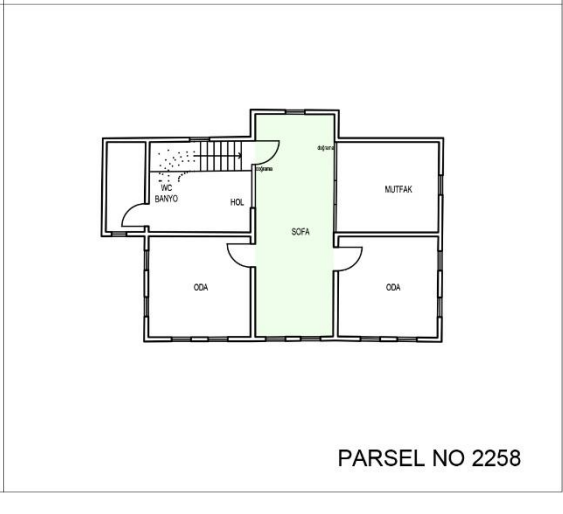
PARSEL NO 1826

PARSEL NO 1785

PARSEL NO 1784

PARSEL NO 2258

Şekil 3.3 İç sofalı yapı planları

Konuralp’ de bulunan tescilli konutlarda çoğunlukla servis birimleri zemin katta bulunurken, üst katlar odaların ve sofaların yer aldığı yaşama katıdır. Zemin katta ahır, samanlık, kiler bulunur. Bu katlarda plan belli bir tipe uymaz. Bu kattan evin bahçesine çıkış sağlanmaktadır. Evler çoğunlukla üç katlıdır. Üst katlara geçişler ahşap merdivenle sağlanır. Üst katlarda yer alan odalar ve sofalar plan şemasını oluşturur. Gündelik yaşamın geçtiği ve oturma mekanlarının olduğu kattır. Ocak bulunan odalarda ocağın her iki yanında dolap, yüklük ve gusulhane olarak kullanılmıştır.

Konuralp geleneksel konut dokusu plan düzenindeki özellikler, işlevsellik, iklim ve topoğrafyaya uyum, yerel malzemenin kullanımı ile dikkat çeker.

3.2 Cephe Tipolojisi

Ahşap çatkı arası tuğla ve ahşap çatkı arası ahşap dolgulu karkas olarak inşa edilen geleneksel Konuralp’ deki geleneksel konutların cepheleri genellikle sıvalıdır. Sıvanmadan bırakılmış konutlar da mevcuttur. Sivasız konut örneklerinde ahşap dikmeler arası tuğlaların diziliş şekillerini farklı örnekleriyle görebilmekteyiz (Şekil 3.4).

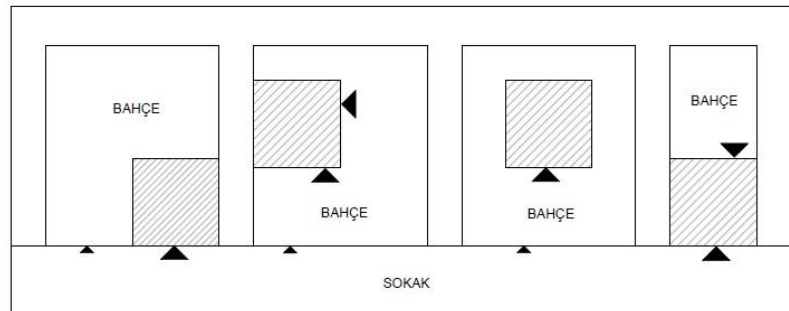

Şekil 3.4 Tuğlaların diziliş örneği

Geleneksel konutlar iki ve genellikle üç katlı olarak yapılmıştır. Tek katlı konutların sayısı azdır. Alanda yer alan yapıların cephe özellikleri incelendiği zaman sade cephe kurgularına rastlanılmaktadır. Çalışma alanında cepheler, merkezi girişli, yandan girişli ve çift girişli olarak sınıflandırılmıştır (Şekil 3.5). Yapılara giriş cephenin merkezinden sağlanıyorsa merkezi girişli olarak adlandırılmıştır. Bu yapılar simetrik cephe düzenindedir. Yandan girişli yapılarda giriş kapısı yapının köşesinde yer almıştır. Bazı yapılarda ahır, servis veya depo olarak kullanılan kata ayrıca bir giriş sağlanmış ve bu alan diğer mekanlardan ayrılmıştır. Bu yapılarda hem yapının ana girişi hem de servis alanının girişi farklı kapılarla çözülmüştür. Cephe tipolojisinde bu yapılar çift girişli olarak adlandırılmıştır. Yerleşmedeki geleneksel yapılar çıkma çeşidi bakımından da farklılık gösterirler. Yapılan sınıflandırma, yapılarda yer alan çıkmalara göre kendi içinde de gruplandırılmıştır. Cephelerin tipolojisinden konutun plan düzenini anlamak mümkündür. Merkezi girişli yapıların yerleşmede yoğunluğu oluşturduğu belirlenmiştir.

3.3 Parsel Kullanımı ve Yapıların Sokak İle İlişkisi

Geleneksel konutların yoğunlaştığı 2. derece arkeolojik sit alanının yerleşim planının organik biçimde şekillendiği dikkat çeker. Bu yerleşim planı Konuralp' in eğimli topoğrafyası ve yapı parsel kullanımları ile ilişkili olarak oluşmuştur. Yapı girişleri ve yapı-sokak ilişkisi bahçeden girilen yapılar ve sokaktan girilen yapılar olarak değerlendirilebilir. Alan genelinde çoğu yapıda yapı ile sokak arasında bahçe bulunur (Şekil 3.6). Sit alanı içindeki konutların parsel içinde sokağa cephe veren bir konumda yerleşmiş örnekleri de vardır. Moloz taş örgüsü, tuğla ya da yeni malzemelerle yeniden yapılmış bahçe duvarlarından ahşap ya da metal malzemeli tek kanat veya çift kanat bahçe kapısı ile bahçe/avluya giriş sağlanır.

Şekil 3.6 Konutların yerleşim plan ilişkisi

İKİ GİRİŞLİ

Çıkmasız

İkiz Planlı

Kapalı Çıkmalı

MERKEZİ GİRİŞLİ

Hem Açık Hem Kapalı Çıkmalı

Açık Çıkmalı

Çıkmasız

Kapalı Çıkmalı

YANDAN GİRİŞLİ

Açık Çıkmalı

Çıkmasız

Gönyeli Çıkmalı

Kapalı Çıkmalı

CEPHE TİPOLOJİLERİ

Şekil 3.5 Cephe tipolojisi

Şekil 3.7 Taş bahçe duvarından giriş yapılan yapı örneği

Şekil 3.8 Moloz taş örgüsü bahçe duvarından giriş yapılan yapı örneği

Ahşap çit ile bahçe/avluya girişin sağlandığı örnekler de görülür.

Şekil 3.9 Ahşap çit ile giriş yapılan yapı örnekleri

Sokaktan doğrudan yapıya ulaşmayı sağlayan giriş örnekleri de görülür. Bu konumlanış şeklinde yapıların bahçeleri yapının arkasında bulunur. Bu çözüm genellikle bitişik nizam yerleşim düzeninde görülmektedir. Hem bahçeye hem de yapıya sokaktan giriş yapılan konutlar da vardır.

Şekil 3.10 Sokaktan hem yapıya hem bahçeye giriş yapılan yapı örneği

Şekil 3.11 Sokaktan giriş yapılan bitişik nizam yapı örnekleri

Yapıların parsel içindeki konumlarını yapıların sokağa ve topoğrafyaya göre konumlanışının belirlemiş olduğu söylenebilir. Komşu parseller arasındaki sınırlar ahşap çit, tel örgü ya da hazır beton malzemeden bahçe duvarı ile ayrılmıştır.

Şekil 3.12 Bahçesi yapının arkasında konumlanan konut örnekleri

Yerleşme, topoğrafik özellikleri bakımından eğimli bir arazide konumlanmış olup, yapılar bu topoğrafyaya uyumlu bir yerleşme gösterir. Topoğrafyanın eğimli olması ve eğimin kullanılması ile kottan kat kazanımı söz konusudur. Bazı evlerin zemin katlarına cepheden merdivenle giriş sağlanır.

3.4 Yapı Sistemi ve Malzeme

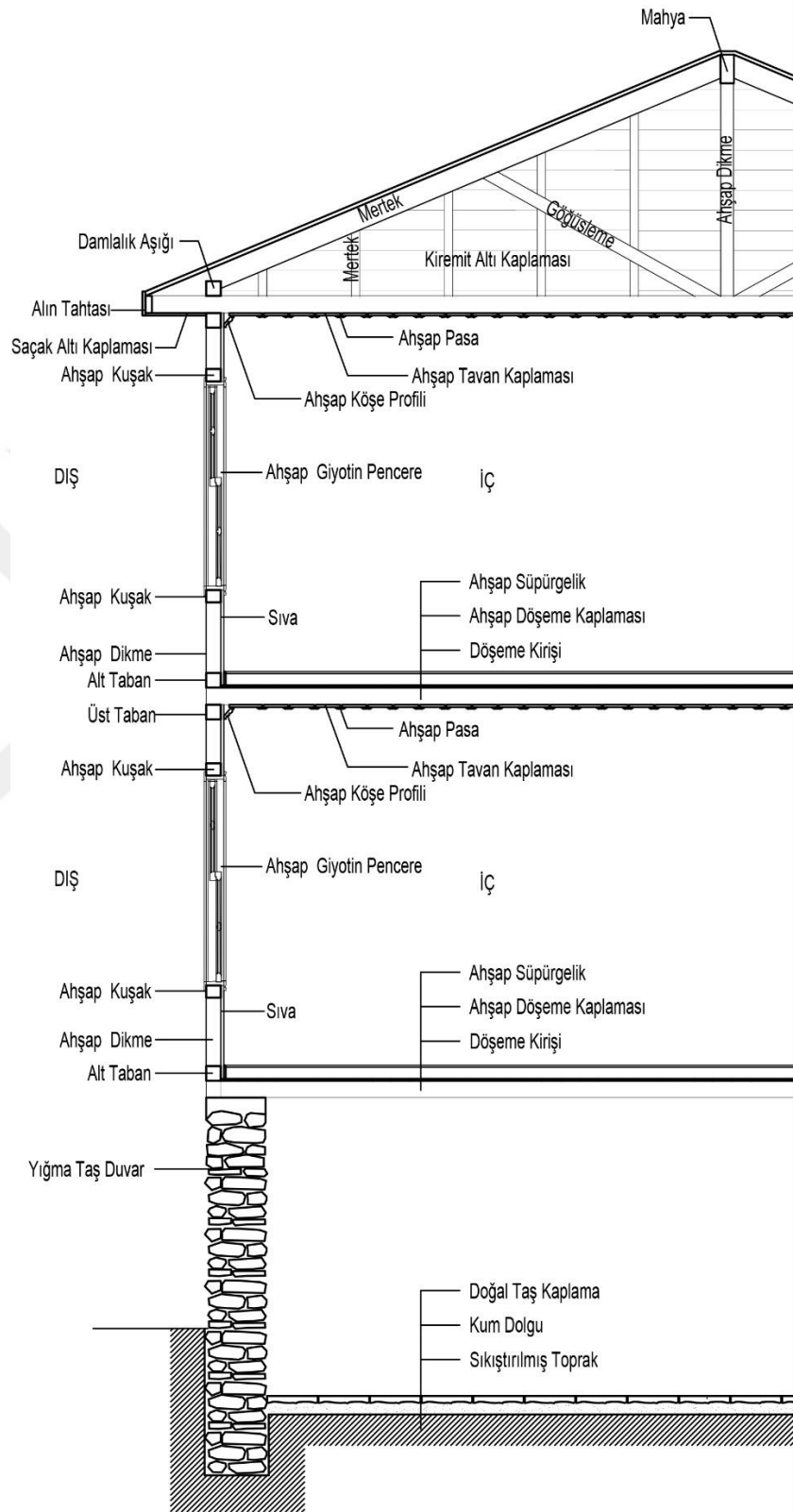
Konuralp evleri yapım tekniği ve malzeme kullanımı olarak incelendiğinde benzer özellikler taşıdıkları görülmüştür. Konuralp evlerinin temel yapı malzemesi ahşap, tuğla ve taştır. Bölgede kolay bulunan ahşap ve tuğla malzemeye bağlı olarak yapılar, ahşap karkas tekniğinde yapılmıştır. Ahşap karkas arası genellikle tuğla dolgu olarak inşa edilen evler çoğunlukta olup, dolgu malzemesi ahşap olan örnekler de mevcuttur.

Bodrum katlar taş yığmadır. Zemin kat ve üst katlar ise ahşap karkas sistemde yapılmıştır. Bölgenin coğrafi özellikleri ve bölgede yapılan ormancılık faaliyetlerinin mimariye etkisini geleneksel Konuralp evlerinde ahşabın yoğun kullanılması olarak görmekteyiz. Taşıyıcı olarak duvar, döşeme ve çatıda kullanılırken, kapı, pencere, merdiven gibi yapı elemanlarının yapımında, tavan ve döşeme kaplamalarında ve dolaplarda kullanılmıştır. Geleneksel konutların yapımında dayanım özelliği ve bölgede yetişmesi sebebiyle kestane kullanılmıştır [31].

Ahşap karkas arası tuğla dolgu dış duvarların sıvasız olarak bırakılan örnekleriyle birlikte, dış duvarları sıvanmış yapılar da mevcuttur. Sıva dış yüzeyde yaklaşık 3 cm kalınlığında

çamur harç ile yapılmıştır. Konutlarda iç duvarlar sıvalıdır. Bağdadi tekniğinde kırıklı sıva kullanılmıştır.

Şekil 3.13 Sistem kesiti

Konutların kiriş sistemi ahşaptandır. Ahşap kirişler genellikle 11 cm genişliğinde dikdörtgen kesittedir. Üst kat döşemesi oluşturulurken tek tabanlı ve çift tabanlı sistemler kullanılmıştır. Çift tabanlı sistem sistem daha çok çıkma yapılmayan örneklerde uygulanır [32]. Kat hizasında çıkma yapıldığında ise kirişler dışarı doğru uzatılır [33]. Çalışma alanında da bu tekniğin genellikle çıkmasız yapılarda uygulandığı görülmüştür (Şekil 3. 13). Kaplama malzemesi de ahşaptır. Genelde çam türü ağaçtan elde edildiği öğrenilen döşeme kaplama boyutları 12-13 cm veya 20-23 cm arasında değişmekle birlikte, kirişlere dik doğrultuda çivi ile tutturulmuştur.

Tavanlarda da ahşap kaplama görülür. Bazı konutlarda zemin kat tavan kirişlerinin alt yüzü olduğu gibi bırakılmıştır.

Şekil 3.14 Zemin kat tavan kirişleri

Şekil 3.15 Ahşap tavan örnekleri

Şekil 3.16 Çatı Detayı

Geleneksel Konuralp evlerinde çatı formu ahşap oturtma çatı şeklindedir. Orijinal çatı kaplaması alaturka kiremit olup, konutların büyük kısmının çatı kaplama malzemesi marsilya kiremit ile değiştirilmiştir. Bölgenin yağışlı olması sebebi ile yapılarda saçaklar geniştir. Saçak genişliği ortalama 50 cm’ dir. Çatı saçakları ahşap kaplama tahtası ile kapatılmıştır.

3.5 Yapı Elemanları

Geleneksel konutta yapı elemanları cephe düzeninin oluşumunda önemli yere sahiptir. Özgünlüğünü koruyan Konuralp geleneksel konutlarında kapı ve pencere malzemesi ahşaptır. Yapılarda döşemeler ahşap kaplamadır. Kısa duvar mesafelerden birine paralel, 40 – 50 cm aralıklarla yerleştirilmiş ahşap kirişlerin üzerine 12-13 cm veya 20-23 cm genişliğinde ahşapların çakılması ile oluşmuştur.

Şekil 3.17 Ahşap döşeme kaplama örnekleri

Türk evi kimliğinin ve cephe biçimlenişinin en önemli öğelerinden biri pencerelerdir. Pencere tipi olarak giyotin pencere tipi, değiştirilen pencerelerde ise kanatlı pencere tipinin kullanıldığı görülmektedir. Pencereler düz lentoludur. Pencerelerde üç bölmeli giyotin pencere tipi yoğunlukla kullanılmıştır. Pencerelerin üst ve orta kanatları sabit, alt kanat açılır durumdadır. Pencere oranları yapıdan yapıya değişiklik göstermekle beraber pencere kanatları, düz profilli bir çita ile ortadan ikiye bölünür. Pencere dizileri zemin kat ve üst katlarda aynı hizada oluşturulmuştur.

Yapıya girişi sağlayan dış kapılar, ahşap tablalı ve genellikle tek kanatlı olarak yapılmıştır. Kapılar genellikle 70 – 80 cm genişliğinde ve 200 – 210 cm yüksekliğindedirler. Giriş kapısı olarak çift kanatlı kapılar da mevcuttur. Giriş kapılarının bazı örneklerinde üstünde veya her iki yanında hava ve ışık almak amaçlı boşluklar oluşturulmuştur. Ahşap düz lentolar kullanılmıştır. Pervazlar sadedir. Kapıların açılış yönleri içeri doğrudur. Yapı içerisinde yer alan oda kapılarına bakıldığında tablalı kapılara ve düz kapılara rastlanmaktadır. Aynı yapının içinde birden fazla çeşitte kapı ile de karşılaşmıştır.

Şekil 3.18 Konut iç kapı örnekleri

İç mekânda düşey sirkülasyonu sağlayan merdivenler giriş katı sofasından üst katlardaki sofalara bağlanmıştır. Merdiven ve elemanları basit bir sistemle ahşaptan yapılmıştır.

TEK KANATLI

ÇİFT KANATLI

PENCERESİZ

PENCERELİ

TEPE PENCERELİ

AHIR KAPISI

BAHÇE KAPISI

KAPI TİPOLOJİLERİ

Şekil 3.19 Kapı Tipolojisi

GİYOTİN PENCERE TIPLERİ					
	Çitasız 1/2 Pencere Tipi	Çıtalı 1/2 Pencere Tipi	Demir Korkuluklu Çıtalı 1/2 Pencere Tipi	Alınlıklı 1/2 Pencere Tipi	Kemerli 1/2 Pencere Tipi
KANATLI PENCERE TIPLERİ					
	Çitasız 2/2 Pencere Tipi	Çıtalı 2/2 Pencere Tipi	Çitasız 3/2 Pencere Tipi		
HELA PENCERE TIPLERİ					
	Ahşap Kafesli Hela Pencere Tipleri	Ahşap Kafesiz Hela Pencere Tipleri	Ahşap Kapaklı Hela Pencere Tipleri		
TİCARET YAPILARI PENCERE TIPLERİ					
	Pencere Tiplerinden Örnekler				

PENCERE TİPOLOJİLERİ

Şekil 3.20 Pencere tipolojisi

3.6 Mekan Elemanları

Cepheleri gibi iç mekanları da sade olan yapıların iç mekanlarına zenginlik veren unsurlar dolaplar, ocaklar, gusulhane ve nişler bu başlık altında değerlendirilmiştir. Kimi yapılarda özgün işlemleri bulunan iç mekân unsurları yapılara değer katmaktadır. Ocaklar tuğladan yapılmıştır. Özgünlüğünü koruyan konutlardaki ana mekân elemanları ocaklar ve yanlarındaki gusulhane ve ahşap dolaplardır. Ahşap dolaplar genellikle boyanmadan doğal renginde kullanılmıştır. Dolaplarda süslemeye rastlanmaz. Ocaklar günümüzde kullanılmamaktadır. Bir kısmı da kapatılmış durumdadır. Bazı konutlarda mekân genişletmek amacıyla ocakların yıkıldığı öğrenilmiştir.

Şekil 3.21 Ocak, gusulhane ve ahşap dolap örnekleri

Az sayıda konutta nişlere rastlanılmıştır. Nişler genelde sade bir ahşap işçiliği ile detaylandırılmışlardır.

Şekil 3.22 Niş örnekleri

GELENEKSEL YERLEŞİM DOKUSUNUN ÇÖZÜMLENMESİ

4.1 Çalışma Alanı Sınırları

Çalışma alanı, Konuralp yerleşmesinin geleneksel dokusunu oluşturan yapılarının yoğun olarak konumlandığı 2. derece arkeolojik sit alanı ve bu sit alanı içinde yer alan Hamam Sokağı, Hanağası Sokağı ve Kaleler Sokağı'na cephesi olan yapıları da kapsamaktadır. Antik tiyatro ve batı surlarının yer aldığı 1. derece arkeolojik sit alanlarını içeren çalışma bölgesi; Terzialiler Mahallesi ve Çiftepınarlar Mahallesi sınırlarının içinde, tarihi camiler, türbe, hamam, çeşme, su kemeri, güney surları ve çarşığı da içine alarak Konuralp'ın tarihi merkezini oluşturur.

Şekil 4.1 Çalışma alanı sınırlarındaki Antik tiyatro ve çevresi silüeti

Yerleşmede yeni yapıların yoğunlukla bulunduğu ve geleneksel doku özellikleri taşımayan 2. derece arkeolojik sit alanının doğu ve güneyindeki bölgeler çalışma alanı sınırlarına dahil edilmemiştir (Şekil 2.8, Şekil 4.2).

Şekil 4.2 Çalışma alan sınırı ve arkeolojik sit alanı ile ilişkisi

4.2 Doku Analizi Çalışmaları

Analiz çalışmaları kapsamında yerleşme dokusunun özelliklerinin belirlenebilmesi için kentsel rölöve, yapılaşma analizi, geleneksel yapı-yeni yapı analizi, işlev analizi, kat adedi analizi, yapım sistemi analizi, özgünlük durumu analizi ve yapısal durum analizi yapılmıştır.

Tüm analizlerde açık alan kullanım durumu, arkeolojik öğeler, tescilli yapılar, parsel ayrımlarında kullanılan malzemeler, bina ve avlu/bahçe girişleri, doğal açık alan elemanları, ulaşımı sağlayan yolların niteliği, arkeolojik sit alanı sınırları ve çalışma alanının sınırı belirtilmiştir.

Çalışma alanı sınırlarındaki tescilli anıtsal yapılar, Konuralp Cami, Konuralp Türbesi, Tekke Cami, Çiftepınarlar Cami, Osmanlı Hamamı, su kemeri ve güney surlarıdır. Bununla beraber 36 adet tescilli sivil mimarlık örneği de çalışma sınırları içinde yer almaktadır.

4.2.1 Kentsel Rölöve

Kentsel rölöve açık alan kullanımının, parsel kullanımlarının ve parsel ayrımında kullanılan malzemelerin, arkeolojik öğelerin, yapıların çatı örtüsü olarak kullanılan

malzemelerin, çatı biçimlenişinin, ulaşımı sağlayan yollar ve kaldırımların, doğal ve yapay açık alan elemanlarının, bina ve avlu/bahçe girişlerinin, parsel ayrımlarının, bakı, vista, düğüm ve referans noktalarının belirtildiği, bölgenin kentsel yerleşim düzeninin genel özelliklerini gösteren bir altlık niteliğindedir.

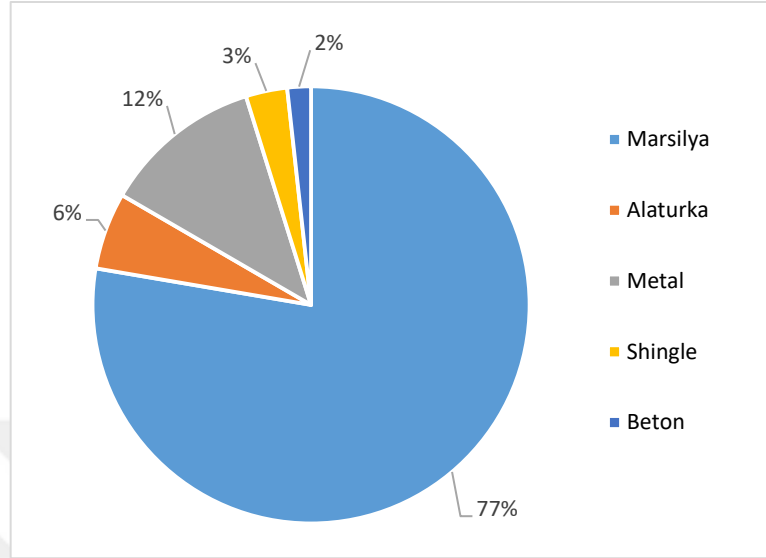
Yapılar çatı örtü malzemesine göre incelendiğinde alanda marsilya kiremit, alaturka kiremit, metal çatı kaplama malzemesi ve shingle kaplama malzemesi kullanıldığı görülmüştür. Marsilya kiremit kaplamalı çatı örtüsüne sahip yapılar 355 tanedir. 54 adet yapının çatı kaplama malzemesi olarak metal malzeme kullanıldığı görülmüştür. 26 adet yapının çatı kaplama malzemesi alaturka kiremittir. 14 adet yapının çatı örtüsünde shingle kullanılırken, 8 adet yapı çatısız düz beton döşeme veya teras çatı olarak bırakılmıştır.

Bu verilerle, alandaki yapıların çatılarının %78'sinin marsilya kiremit, %12'sinin metal malzeme, %6'sının alaturka kiremit, %3'ünün shingle malzeme ile kaplanmış olduğu ve %2'sinin çatısız olduğu tespit edilmiştir.

Bu analizi geleneksel yapılar üzerinden değerlendirdiğimizde; geleneksel yapıların çatı örtüsünün %77'sinin marsilya kiremit ve %13'ünün ise alaturka kiremit olduğu görülmüştür. Bununla beraber %10' luk bir dilimde çatısı metal malzeme kaplı geleneksel yapılar olduğu tespit edilmiştir.

Bu sonuçlar marsilya kiremitli çatı örtüsüne sahip yapıların hem alanın bütününün hem de geleneksel yapıların önemli bir yoğunluğunu oluşturduğunu ortaya çıkarmaktadır. Bu durum yerleşmenin hem kuşbakışı görünümünde hem de silüetinde homojen etki oluşturmaktadır. Alaturka kiremitli yapıların tümü geleneksel yapıdır ve bu yapıların çoğu ise kullanılmayan geleneksel yapılardır. Diğer geleneksel yapıların çoğunun çatı örtüleri marsilya kiremitle yenilenmiştir. Metal çatı kaplamanın ise tek katlı depo işlevli geleneksel ve yeni yapılarda kullanıldığı gözlemlenmiştir. Bu durum bu nedenle silüette olumsuz etki oluşturmaz; fakat metal malzemenin geleneksel yapılarda da tercih edilmiş olması ve alanın genel çatı örtüsü malzemesi kullanımında 2. sırada yer alması dikkat çekicidir. Shingle malzeme ve düz beton döşeme bazı yeni yapıların depo ya da müstemilat örneklerinde kullanılmıştır.

Yeni yapı ve geleneksel yapılarda marsilya kiremitin kullanılmış olması ve alaturka kiremit kaplamalı günümüze kadar gelmiş yapıların bulunması yerleşmenin geleneksel dokusunun korunmasında önemli bir unsurdur.

Şekil 4.3 Çatı malzemesi kullanımı analiz grafiği

Açık alanlar, kamusal kullanımlı ve özel kullanımlı açık alanlar olarak ikiye ayrılmıştır. Toplamda yaklaşık 115.000 m² olan açık alanların kullanımı değerlendirildiğinde, kamusal kullanımlı açık alanlarda sert zemin ortalama 2.360 m²'dir. Sert zemin ve yeşil alanın birlikte kullanımı ise ortalama 3.835 m²'dir. Arkeolojik buluntuların yer aldığı ve kazı çalışmalarının devam ettiği alanlar da ortalama 13.727 m²'dir.

Yerleşimde özel kullanımlı açık alanları bahçeler, sert zemin döşemeli avlular, bahçe ve sert zeminin birlikte kullanıldığı avlular, ekili alanlar, fındıklıklar ve boş parseller oluşturmaktadır. Konut parsellerinin ön ve arka bahçe kullanımı yaklaşık 35.000 m²'dir. Sert zeminli avlular 8.972 m², bahçe ve sert zeminin birlikte kullanıldığı avlular 21.248 m²'dir. Bahçelerin bir kısmı sebze ve meyve yetiştirilen ekili alan, diğer bir kısmı da fındık yetiştirilen alanlar olarak kullanılmıştır. Ortalama 16.800 m² alan sebze, meyve yetiştirilen ekili alan, 11.233 m² alan ise sadece fındık yetiştirilen fındıklık olarak hesaplanmıştır. Toplamda 2.206 m² alan herhangi bir şekilde değerlendirilmeyen boş parseller olarak nitelendirilmiştir.

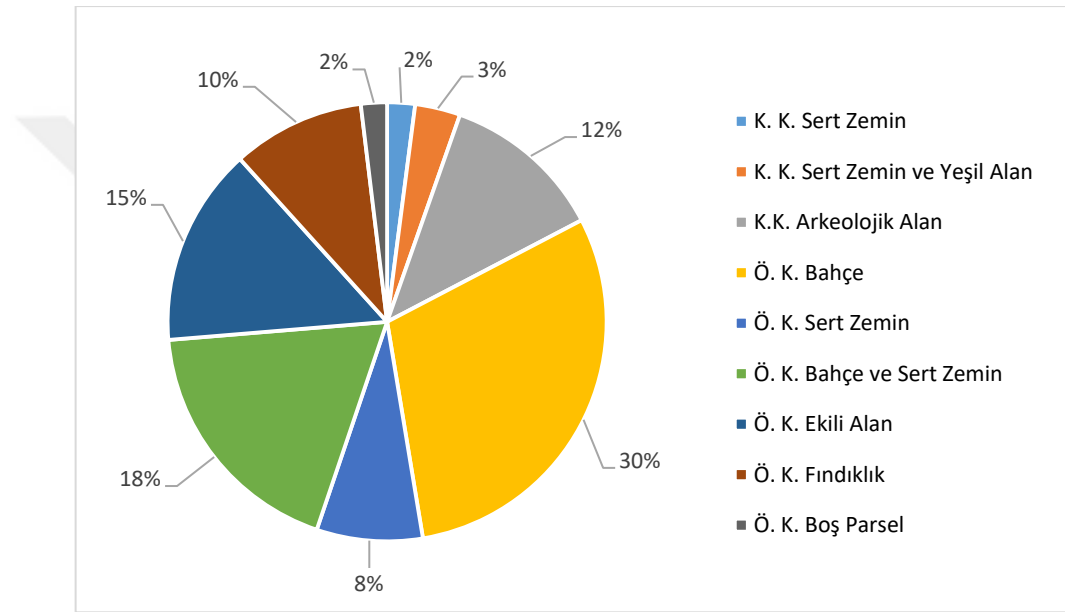

Şekil 4.4 Kentsel röle

Bu veriler ışığında, alandaki açık alanların %17'sinin kamusal özellik taşıdığı ve %83'ünün özel kullanımlı olduğu tespit edilmiştir. Yerleşmedeki açık alanların %30'unu bahçeler, %18'ini bahçe ve sert zeminin birlikte kullanıldığı avlular, %8'ini sert zeminli avlular oluşturur. Ekili alanlar çalışma bölgesindeki açık alanların %18, fındıklıklar ise %10'luk kadarını kaplar. Açık alanların %2'si ise boş parsel olarak nitelendirilmiştir.

Kamusal kullanımlı sert zemin özellikli alanlar %2 ve sert zemin ve yeşil alan birlikte değerlendirilen kamusal kullanımlı alanlar %3 olarak birbirine yakın bir değer göstermiştir. Arkeolojik alan olarak nitelendirilen alanlar ise %12'lik bir paya sahiptir.

Şekil 4.5 Kentsel rölöve (Açık alan kullanımı) analiz grafiği

Bu analiz arkeolojik alan dışındaki kamusal kullanımlı açık alanların çalışma alanı sınırında sadece %5' lik dilimi oluşturduğunu göstermiştir. Bu alanın sert zemin olarak incelenen kısmını yerleşmenin meydana ve Konuralp Camii avlusu oluşturur. Konuralp Camii ve Konuralp Türbesi' nin bulunduğu parselde Konuralp Parkı olarak isimlendirilen alan, ticari işlevli yapıların yoğunlukta bulunduğu ve yerleşmenin ana ulaşım yolunun geçtiği Çarşıiçi Caddesi üzerindedir. Planlanmış ve alana kimlik katan bir meydan olmamakla birlikte bir buluşma yeri, yerleşmenin en hareketli noktası, oturma, bekleme, dinlenme, yeme-içme gibi aktivitelere olanak sağlaması ve yaşamın merkezi niteliğinde olması bakımından bu boşluk yerel yönetim ve halk tarafından da 'Konuralp Meydanı' olarak anılmaktadır.

Şekil 4.6 Konuralp meydanı ve çevresi

Yerleşimde kamusal kullanıma açık yeşil alan olarak kullanılan park olmadığı analizin bir sonucudur. Düzce Belediyesi tarafından hazırlanan ve Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından desteklenen ‘Doğu Marmara Antik Kent Projesi’ kapsamında kurulan ‘Prusis Ad Hypium Arkeoparkı’ hem bir açık hava kent müzesi hem de oturma dinlenme amaçlı bir park niteliğindedir. Bu alan analizde sert zemin ve yeşil alan birlikte kullanımlı kamusal alan olarak değerlendirilmiştir.

Şekil 4.7 Prusis Ad Hypium Arkeoparkı

Çarşıiçi Caddesi ve Karakol Sokak’ ın birleştiği konumda yer alan, Kızılay mülkiyetinde bulunan, 18.04.2012 tarih ve 343 nolu kararla 3. derece arkeolojik sit alanı ilan edilen 2183 parseli ve antik tiyatronun konumlandığı 1. derece arkeolojik sit alanı arkeolojik alan olarak sınıflandırılmaya katılmıştır.

Analiz özel kullanımlı açık alanların bölgede ana yoğunluğu oluşturduğunu göstermiştir. Bu kullanımda bahçeler en fazla alan kaplayan sınıflandırma olmuştur. Bahçe ve sert zemin birlikte kullanımı, ekili alanlar ve fındıklıkların bu sırayı takip etmesi yerleşmenin önemli ölçüde yeşil bir alana sahip olduğunu göstermektedir. Bahçe kullanımı, ürün yetiştirilen alanların ve fındıklıkların yoğunluğu ile alan kırsal bir yerleşim karakterindedir.

Şekil 4.8 Geleneksel yapılarda bahçe kullanım örnekleri

Sadece geleneksel yapılarda değil yeni yapılarda da parsel kullanımının aynı olması yerleşimde homojen bir doku karakteri oluşturmuştur.

Şekil 4.9 Yeni yapılarda açık alan kullanım örnekleri

Konuralp geleneksel konutlarında açık alan, kullanıcının üretimle, toprakla uğraştığı, hayvan beslediği ve gündelik yaşamın bir parçası olan alanlar olarak önemlidir.

Şekil 4.10 Geleneksel yapılarda bahçe ve sert zemin kullanım örnekleri

Şekil 4.11 Geleneksel yapılarda sert zemin kullanım örnekleri

Ayrıca boş parsel yoğunluğunun %2 olması alanın aktif olarak kullanıldığı sonucunu verir.

Şekil 4.12 Ekili açık alan örnekleri

Şekil 4.13 Fındıklık olarak kullanılan açık alan örnekleri

Çalışma sınırları dahilindeki taşınmaz kültür varlıklarından antik tiyatro, batı ve güney surları, su kemerleri ve hamam analizin arkeolojik öğeler sınıflandırmasında yerini almıştır. Kentsel rölövede konumları belirtilmiştir.

Yerleşmede antik dönem buluntularının yapı elemanı olarak yapılarda, yapı malzemesi olarak bahçe duvarlarında devşirme malzeme olarak ve evlerin bahçesinde dekoratif amaçlı ya da oturma işlevini gören bir kent mobilyası şeklinde kullanıldığı gözlemlenmiştir. Devşirme malzemeler kullanıldıkları noktalarda sembolle kentsel rölövede belirtilmiş ve arkeolojik öğeler sınıflandırmasında yerini almıştır. Malzemenin sürdürülebilirliğini ve yerleşmenin çok kültürlülüğünü yansıtmaları bakımından bölgeye değer katan unsurlardandır.

Şekil 4.14 Yapı elemanı olarak kullanılan devşirme malzeme örnekleri

Şekil 4.15 Bahçe duvarlarında kullanılan devşirme malzeme örnekleri

Şekil 4.16 Açık alanda devşirme malzeme kullanımına örnekler

Açık mekân elemanları doğal ve yapay açık alan elemanları olarak iki başlık altında değerlendirilmiştir. Yerleşimde bulunan ağaçlar doğal açık mekân elemanları olarak kentsel rölöveye işlenmiştir. Yerleşim, yeşil alanlarının yoğunluğu ile alanın tümüne dağılmış çok sayıda farklı ağaçların bulunması ile de dikkat çeker. Yerleşmedeki yapay açık elemanları bilgilendirme panosu, yön tabelası, ocaklar, çeşmeler ve kuyular, elektrik direkleri ve duraklardır.

Konuralp' e TEM otoyolundan girişte bir adet yönlendirme tabelası görülmektedir (Şekil 4.17). Konuralp Müzesi yönlendirme tabelası da burada yer alırken, herhangi bir antik kent yönlendirme, bilgilendirme tabelası veya harita yer almaktadır. Yerleşimdeki taşınmaz kültür varlıklarına ait bilgilendirme panosu Çiftepınarlar Mahallesi' nde bulunan güney surlarının bir uzantısı ve antik kentin giriş kapısı olan Atlı Kapı için yapılmıştır. Metal bir levha şeklinde olan panoda Atlı Kapı' ya ait kısa bir bilgi ve güzergâhında Atlı Kapı' nın da bulunduğu 'Konuralp Dünya Turizm Destinasyonu Oluyor' projesi kapsamında hazırlanan trekking yolunu gösteren bir görsel bulunmaktadır (Şekil 4.18).

Şekil 4.17 Konuralp' e giriş ve müzeye yönlendirme tabelası

Şekil 4.18 Atlı Kapı bilgilendirme panosu

Restorasyonu devam etmekte olan hamam, arkeolojik kazı çalışmaları devam etmekte olan Antik Tiyatro ve Arkeopark alanı için de bilgilendirme panoları bulunmaktadır. Ayrıca Doğu Marmara Antik Kent Projesi tanıtım levhaları da Konuralp' de yerini almıştır (Şekil 4.19).

Şekil 4.19 Doğu Marmara Antik Kent Projesi tanıtım levhaları

T.C. DÜZCE BELEDİYESİ	
İŞİN ADI	RESTORASYON VE ÇEVRE DÜZENLEME İŞİ YAPILACAKTIR
İHALE TARİHİ	30.01.2018 / 2018 / 10120
SÖZLEŞME TARİHİ	20.02.18
SÖZLEŞME BEDELİ	1.585.000,00 TL
YER TESLİM TARİHİ	23.02.18
İŞ BİTİM TARİHİ	31.08.18
KONTROL	DÜZCE BELEDİYESİ FEN İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ
YÜKLENİCİ	YUSUF PERÇİN ERTURAN MİMARLIK OFİSİ Murat Reis Mahallesi 223. Sk. 34/4 KonaK-İZMİR
PROJE ÇİZİMLERİ	MARKA Bu Proje T.C. Doğu Marmara Kültür Varlıkları ve Turizm Bakanlığı tarafından onaylanmıştır.
T.K.V.K. KARAR VE NO'SU	23.08.2017 - 3145 Konuralp Türesi / Meydan Tasarım 16.08.2017 - 3129 Hamam Yapısı 29.11.2017 - 3274 Kibise Suyu Çeşme ve Havuz

Şekil 4.20 Restorasyonların tanıtım levhası

Taşınmazların dışında trekking hattında yer alan ve Kaş Başı, Cin Bayırı ve Asar Tepesi olarak isimlendirilen mevkilerin sadece adının belirtildiği bilgilendirme levhaları bulunmaktadır.

Şekil 4.21 Bilgilendirme levhası

Şekil 4.22 Trekking tabelası

Trekking yolu boyunca da çeşitli noktalarda güzergahı gösteren yön tabelaları yer almaktadır. Bölgede ayrıca cadde ve sokak tabelalarında farklı dönem kullanımları tespit edilmiştir.

Analizde elektrik direklerinin bulunduğu noktalar sembolle belirtilmiştir. Alanda tüm cadde ve sokaklar boyunca aralıklarla daire kesitli beton elektrik direkleri kullanılmıştır.

Şekil 4.23 Cadde ve sokak tabelaları örnekleri

Yerleşimdeki kent mobilyaları kentsel rölöve kapsamında incelenmiştir. Sert zemin döşemeli oturma dinlenme işlevli açık alanda ve Çarşıiçi Caddesi boyunca farklı aydınlatma elemanları yer almaktadır.

Şekil 4.24 Elektrik direk kullanımı

Şekil 4.25 Aydınlatma elemanı örnekleri

Otobüs hattının geçtiği Çarşıiçi Caddesi boyunca çalışma alanı sınırlarında birbirinden farklı modellere sahip 2 durak yer alır. Tek ahşap oturma bankına sahip durakların metal taşıyıcı direk ve çatıları farklı teknik detay ve özelliktedir. Atıkların geçici olarak depolanması için belirli noktalarda galvaniz çöp konteynerleri kullanılmıştır.

Şekil 4.26 Durak ve çöp konteyneri örnekleri

Konuralp Caddesinin meydanla birleştigi 1774, 1775 ve 1776 parsellerindeki boş alan oturma dinlenme alanı olarak değerlendirilmiştir. Üstü plastik malzeme ile örtülmüş kamelyaya ahşap banklar ve masalar yerleştirilmiştir. Ayrıca meydandaki sert zemin alanda oturma bankları yer almaktadır.

Şekil 4.27 Oturma elemanları

Konuralp geleneksel konutlarının açık alan elemanları giriş, ocak, kümes, depo, su temini için basit musluklar, kuyular olarak tespit edilmiştir. Açık alanlarda gerçekleşen aktivitelerin (yemek pişirme, yemek yeme, hayvan besleme, bahçe kullanımı, dinlenme vb.) niteliği de açık alanın biçimlenişini belirleyen unsurlardır. Geleneksel açık alan aktiviteleri, ekonomik uğraşların, komşuluk ilişkilerinin değişmesi ve konutta yaşayanların çoğalması gibi durumlar sonucu farklılaşabilir. Bunun sonucunda, konut açık alanı, günümüzde geleneksel öğeler ve güncel gereksinimleri de içinde barındırarak değişir. Açık alan geleneksel elemanlarına garaj, teras gibi birimler de eklenir ve güncel kullanımlara izin verir [34]. Konuralp geleneksel açık mekanına garaj işlevinin eklendiği görülmüştür.

Şekil 4.28 Ocak ve kuyunun birlite yer aldığı açık alan örneği

Şekil 4.29 Geleneksel açık alanda garaj kullanımı

Çalışma alanında ayrıca 2 adet çeşme bulunmaktadır. Birincisi Kilise Suyu Çeşmesi ve Havuzudur. Bu çeşme Doğu Marmara Antik Kenti Projesi kapsamında Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından restore edilecektir. İkincisi Asar Tepesinde çeşme duvarı ve musluğu bulunmayan ve suyun plastik bir borudan aktığı halkın içme suyu olarak kullandığı kaynak suyudur.

Şekil 4.30 Asar Tepesindeki kaynak suyu

Kentsel rölöve kapsamında imge öğeleri de belirlenmiştir. Amerikan Şehir Plancısı Kevin Lynch, kentsel imge öğelerini sınıflandırırken düğüm noktaları ve nirengi noktalarından da bahseder. Düğüm noktasını; merkezi noktalar, meydanlar, kavşaklar olarak ve nirengi noktalarını ise bölgedeki diğer her şeyden farklı, kolayca algılanabilen ve bir referans noktası oluşturabilecek objeler olarak tanımlar [35]. Bu bağlamda Konuralp' in düğüm noktaları ve nirengi noktaları saptanmıştır. Bölgenin çalışma alanı sınırlarındaki düğüm noktaları kent meydanı olarak tanımlanan boşluk, TEM otoyolundan Çarşıiçi Caddesi'ne

bağlanan Konuralp girişi, Terzialiler Camii Meydanı, Konuralp Camii avlusunun Hürriyet Caddesi ile bağlandığı meydan ve Hatipli Ketenciler mevkisinden Konuralp' e giriş sağlanan Asar Tepesi kavşağı olarak tespit edilmiştir. Konuralp' in nirengi noktaları ise yerleşmedeki anıtsal yapılar, tescilli sivil mimarlık örneklerinden 1720, 1746, 1788, 1799, 1826, 1842, 1849, 2015, 2123, 2258 parsellerinde yer alan geleneksel yapılar ve Konuralp Meydanı olarak belirlenmiştir.

Şekil 4.31 Düğüm noktası olarak Hürriyet Caddesi örneği

Düğüm ve nirengi noktaları dışında panoramik görüntü veren bakı noktaları ve vista noktaları da tespit edilmiştir. Yerleşme eğimli bir arazide konumlanması ve yapı adalarına dağılmış olan önemli anıtsal yapıları ve sivil mimarlık örnekleriyle pek çok noktada manzaraya olanak sağlamaktadır.

Şekil 4.32 Topçuoğlu Sokak' tan bakış

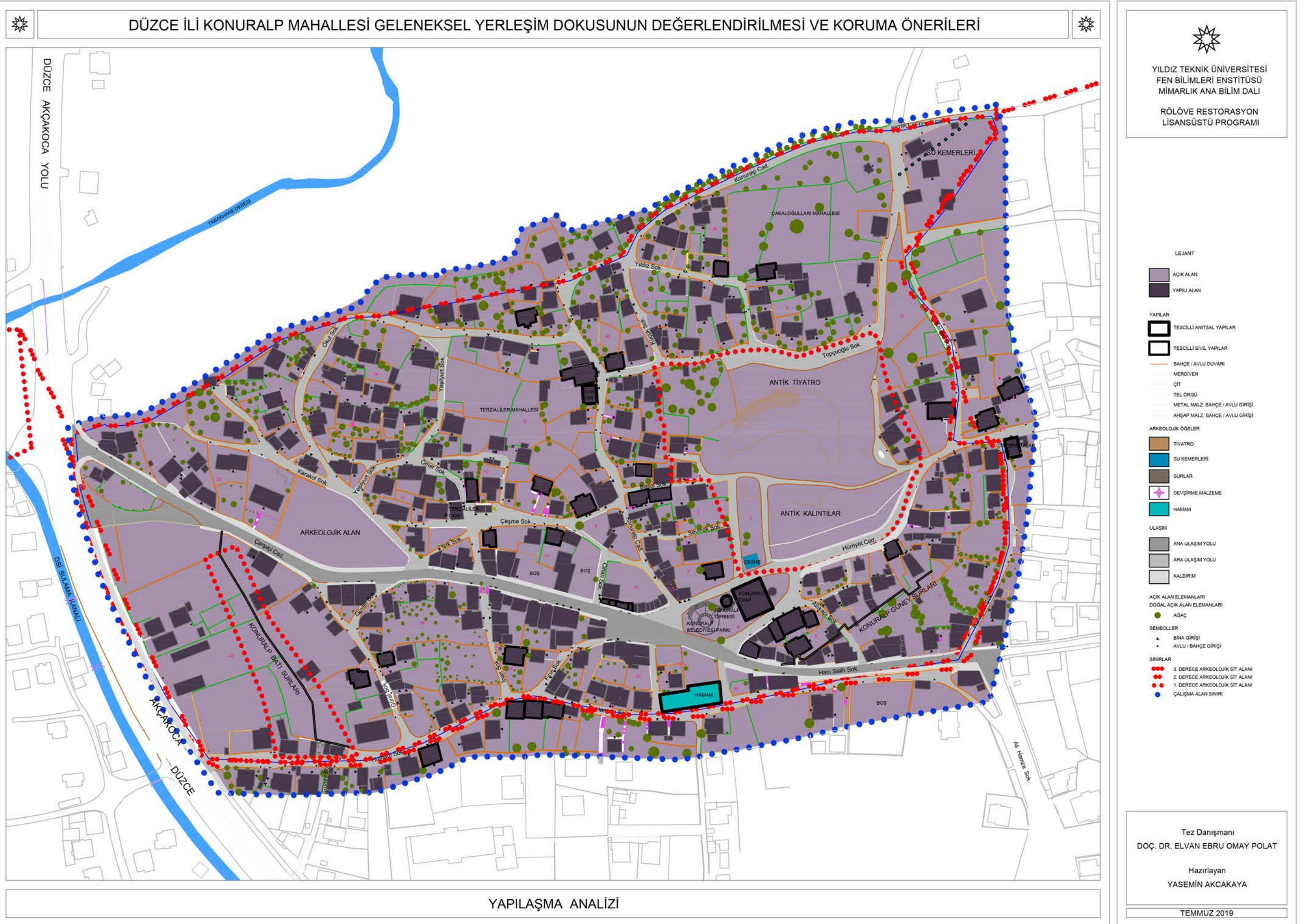

Şekil 4.33 Yeşilyurt Sokak' tan bakış

4.2.2 Yapılaşma Analizi

Çalışma alanı sınırlarında Konuralp' e Ankara – İstanbul TEM otoyolu güzergahından ulaşan 3 farklı giriş vardır. Bu girişler, Konuralp - Düzce arasındaki ulaşımı sağlayan halk otobüslerinin de kullandığı ana aksa ulaşır. Ana aks yaklaşık 7 metre genişliğindedir ve Çarşıiçi Caddesi boyunca devam eder. Bu yol üzerinde ticari işlevli yapıların bulunması ve meydanın bu yol ile kesişmesiyle Konuralp' de araç ve yaya sirkülasyonunun en yoğun olduğu yoldur. Konuralp' de tüm yollar trafiğe açıktır. Bölgedenin diğer caddeleri olan Konuralp Caddesi ve Hürriyet Caddesi ana yol ile meydana birleşirler. Araç trafiği bu caddeler üzerinde diğer ara yollara göre daha hareketlidir. Yol genişlikleri yapıların ve

Şekil 4.34 Yapılaşma analizi

topoğrafyanın durumuna göre aynı sokak üzerinde bile değişiklik göstermektedir. Çarşıiçi Caddesinin iki tarafı da yaya kaldırımına olarak devam eder.

Yolların çeşitli malzeme ve şekillerde döşendiği görülmüştür. Çarşıiçi Caddesinde meydanın etrafı kilit taşı ile kaplı iken, diğer tarafları arnavut kaldırım taşı döşelidir. Hürriyet Caddesinde farklı bir kilit taşı modeli kullanılmıştır. Trekking yolu ise asfalt kaplıdır. Ara yollarda asfalt ve kilit taşı uygulanmıştır. Bununla beraber toprak yollara ve az da olsa / yer yer orijinal taş sokak kaplamasına da rastlanılır.

Şekil 4.35 Sokak döşemesi uygulamaları

Şekil 4.36 Orijinal taş sokak kaplaması

Yapı adalarının durumu incelendiğinde 2. derece arkeolojik sit alanı içinde kalan bölgenin dokusu dikkat çekmektedir. Topoğrafya ile uyumlu, eğime paralel gelişen, organik ve asimetrik bir mahalle dokusu oluşmuştur. Eğimin düz devam ettiği parsellerde bitişik nizamda; eğimin arttığı dik sokaklara paralel parsellerde ise ayırık nizamda konutlar yer

almaktadır. Parseller arasında oluşan kot farkını çözmek için yer yer merdivenlerin tasarlandığı görülmektedir.

Şekil 4.37 Yerleşmede merdiven kullanımına örnekler

Parsel bazında dengeli kullanılan açık alanların, alanın tümünde dengeli bir şekilde dağılmış dolu boş ilişkisi oluşturduğu belirtilebilir.

Çalışılan bölge sınırlarında 34 adet tescilli sivil mimarlık örneği, 3 adet tescilli cami, 1 adet tescilli türbe ve 1 adet tescilli hamam yapısı yer almaktadır. Yapılan analiz, bu yapıların antik yapıların çevresindeki yapı adalarına dağıldığını ve yoğunlukla 2. derece arkeolojik sit alanı sınırlarında konumlanmış olduklarını göstermiştir.

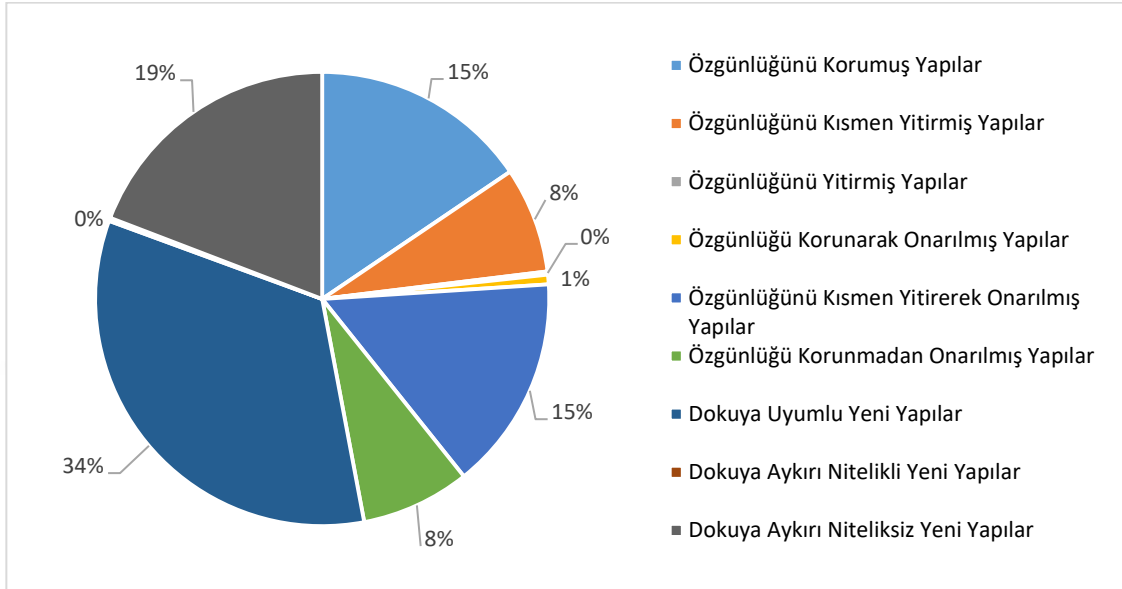
4.2.3 Geleneksel Yapı – Yeni Yapı Analizi

Yerleşimde bulunan geleneksel yapılar müdahale edilmemiş ve müdahale edilmiş yapılar olarak incelenmiştir. Çalışma alan sınırlarında toplam 206 adet geleneksel yapı tespit edilmiştir. Geleneksel yapıların 102 adedi herhangi bir müdahale görmemiş, 68 adedi ise özgünlüğünü koruyarak günümüze kadar gelmiştir. 33 adedi özgünlüğünü kısmen yitirmiş geleneksel yapı olarak sınıflandırılmıştır. Terk edilmiş ve sonra da yangına uğramış 1 adet yapı tamamen özgünlüğünü yitirmiş durumdadır. Müdahale gören geleneksel yapı 104 adettir. Bu yapılardan 3 adedi özgünlüğü korunarak onarılmıştır. 67 adet geleneksel yapı yapılan yanlış müdahaleler sonucunda özgünlüğünü kısmen yitirirken, 34 adet geleneksel yapı ise özgünlüğünü tamamen yitirmiş durumdadır.

Seçilen sınırlar dahilinde 232 adet yeni yapı tespit edilmiştir. Yeni yapılar ‘geleneksel dokuya uyumlu yapılar’ grubu ve ‘aykırı yapılar’ grubu olarak incelenmiştir. İncelemedeki

kriterler yeni yapıların kat sayısı, cephe ve kütle biçimlenişi, yapı malzemeleri ve yapının niteliğidir. 147 adet yeni yapı dokuya uyumlu bulunmuştur. 84 adet yapı dokuya uyumsuz niteliksiz yapı olarak saptanmıştır. 1 adet yeni yapı ise dokuya uyumsuz fakat nitelikli yapı olarak belirlenmiştir.

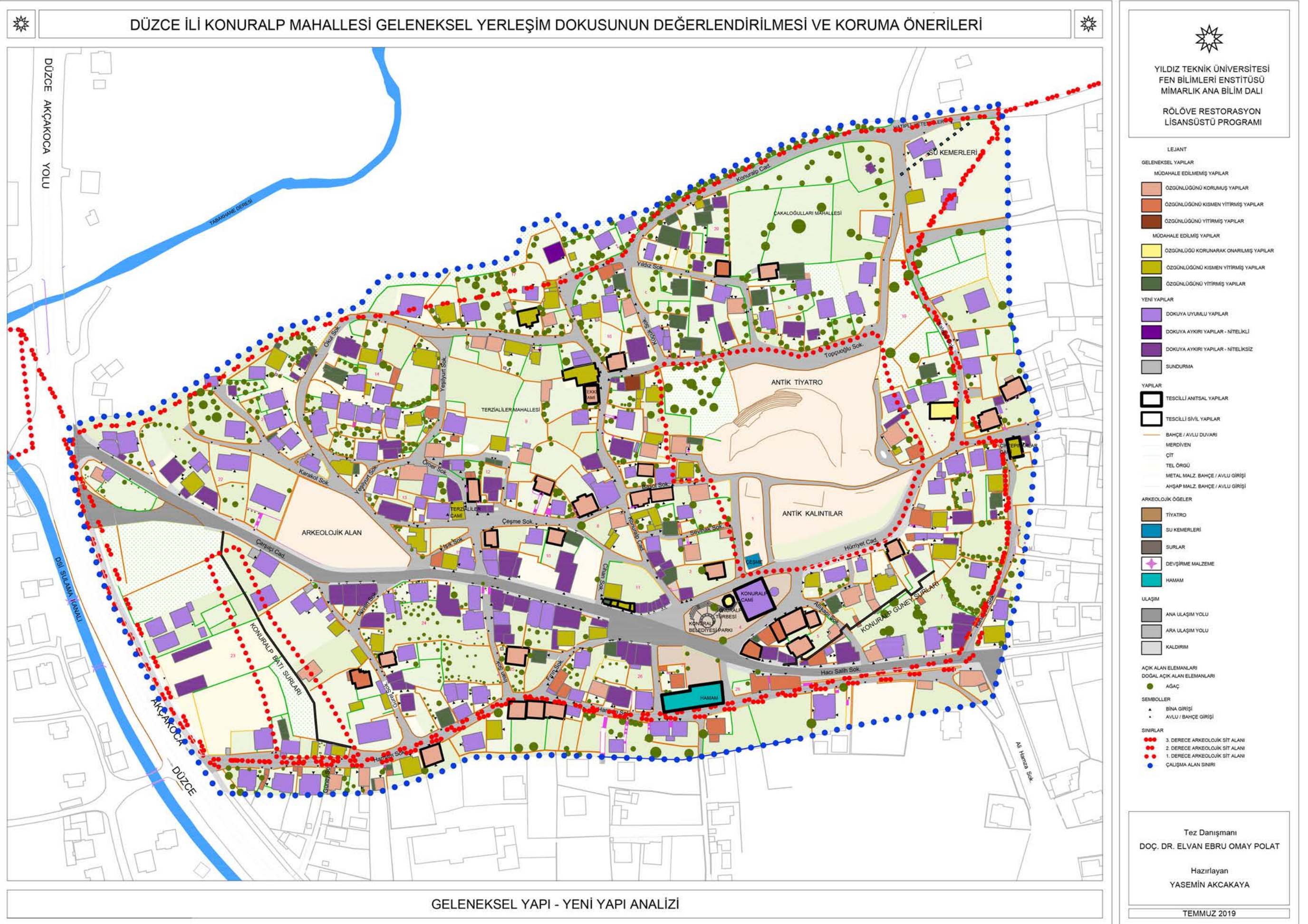

Şekil 4.38 Geleneksel yapı – yeni yapı analiz grafiği

Bu veriler ışığında, alandaki yapı stoğunun %47'sinin geleneksel yapı ve %53'ünün yeni yapı olduğu tespit edilmiştir. Başka bir saptama da müdahale edilmemiş ve müdahale edilmiş geleneksel yapıların oranlarının eşit olmasıdır. Geleneksel yapıların %33'ü özgünlüğünü korumuş yapılardır. Özgünlüğünü kısmen yitirmiş yapılar geleneksel yapıların %16'sını oluşturur. Müdahale edilmiş ve özgünlüğünü kısmen kaybetmiş yapıların oranı %33'tür. Müdahale edilip özgünlüğünü yitiren yapı oranı ise %17'dir. Özgünlüğü korunarak onarılmış geleneksel yapılar %1'lik dilime sahiptir. Seçilen alandaki yeni yapıların %63'ü geleneksel dokuya uyumludur. Yeni yapıların %36'sı bu dokuya uyumsuz niteliksiz yapı, sadece %1'i dokuya uyumsuz nitelikli yapıdır.

Analizi oluşturan tüm sınıflandırmalar ayrı ayrı dikkate alındığında alandaki yapı yoğunluğunu tüm yapıların %34'ünü oluşturan geleneksel dokuya uyumlu yeni yapılar oluşturmaktadır. Bu durum %47'si geleneksel yapı olan yerleşimin doku bütünlüğünü tehdit etmeyen bir yapılaşmanın var olduğunu göstermektedir. Bununla beraber %19

Şekil 4.39 Geleneksel yapı- yeni yapı analizi

oranındaki dokuya aykırı niteliksiz yapılaşma dikkat çekmektedir. Müdahale edilmemiş ve özgünlüğünü günümüze kadar korumuş yapılar alandaki yapıların %16' sını, müdahale edilerek özgünlüklerini kısmen kaybetmiş yapılar alandaki yapıların %15' ini oluşturur. Özgünlüklerini kısmen korumuş müdahale edilmemiş yapılar ve müdahaleler sonucu özgünlüğünü yitirmiş yapılar %8' lik dilimle eşit oranda bulunurlar. Özgünlüğü korunarak onarılmış yapı oranı %1' dir.

Şekil 4.40 Dokuya aykırı niteliksiz yapı örnekleri

Bu sonuçlar korunmuş geleneksel yapıların kentsel dokunun önemli bir yoğunluğunu oluşturduğunu ortaya çıkarmaktadır. Yanlış müdahalelerin geleneksel yapıların %50' sinin özgünlüğünü kaybetmesine neden olması ve tarihi yapıların restorasyonlarının yapılmamış olması da bu analizden çıkan diğer önemli sonuçlardır.

4.2.4 İşlev Analizi

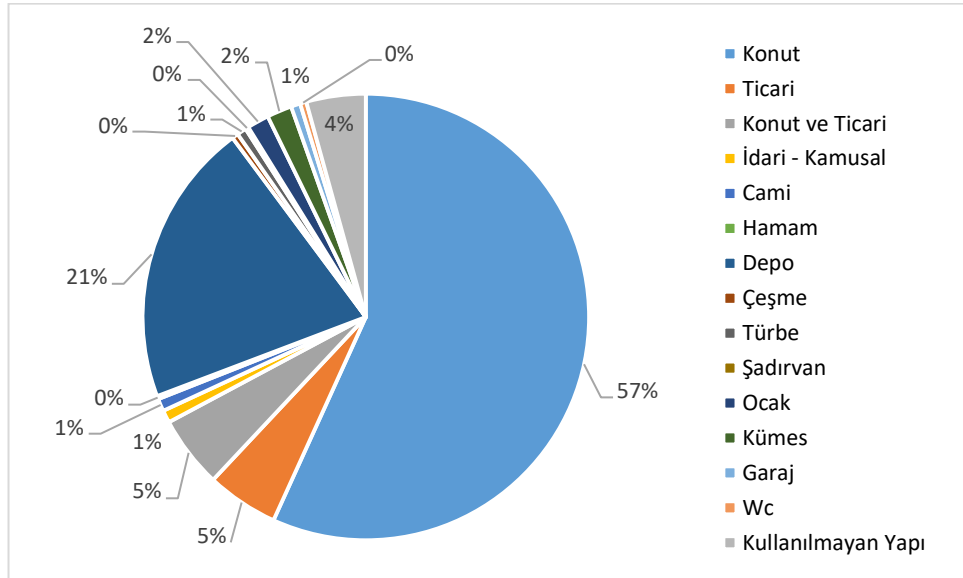
Çalışılan alan sınırları içinde konut ağırlıklı bir yerleşim dokusu oluşmuştur. Yerleşimde toplam 251 adet konut yapısı bulunmaktadır. 23 adet ticari işlevli yapı, 23 adet de hem konut hem de ticari işlevli yapı vardır. Ticari işlevli yapılar Konuralp meydanı ve çevresinde konumlanmışlardır. Bu yapılar market, lokanta, pastane, fırın, kahvehane, kafe, nalbur, kırtasiye, emlakçı, berber, teknik servis, kasap, terzi, tüp ve su bayisi, elektrikçi, zahireci, pet shop, veteriner, inşaat malzemeleri satış birimi, parti başkanlıkları, pansiyon olarak kullanılmaktadır. Konut ve ticari fonksiyonun birlikte olduğu yapılarda ticarethaneler zemin katlarda görülmektedir. Bu yapılar anayolun

geçtiği Çarşıiçi Caddesi boyunca konumlanmışlardır. Konuralp Jandarma Komutanlığı, Konuralp Orman İşletme Şefliği, 1 muhtarlık binası ve 1 banka binası olmak üzere 4 adet kamusal yapı bulunmaktadır. 4 adet cami ve Konuralp Camii' ne ait 1 şadırvan vardır. Ayrıca Çiftepınarlar ve Terzialiler Camii' lerinin komşu parsellerinde cemaatin tuvalet ve abdest alma ihtiyacını karşılayan WC ve lavabo işlevli iki yapı bulunurken, bir adet WC de Konuralp Camii' nin altında konumlanmıştır.

Konuralp meydanı çevresinde 1 adet Osmanlı dönemi hamamı bulunmaktadır. Hamamın restorasyonu devam etmektedir. Çalışma alanı sınırları dahilinde 3 adet türbe yer alır. Bunlardan ikisi isimsiz olmakla beraber, Konuralp Camii yanında ve meydana bakan noktada Konuralp Beyi Türbesi yer alır. Bu türbenin de restorasyonu devam etmektedir. Çalışma alanı içinde 2 adet çeşme bulunmaktadır. Çeşmelerden biri Osmanlı Dönemine aittir.

Konutlara ait sundurma şeklinde 3 adet garaj ve konutların bahçesinde 8 adet kümes tespit edilmiştir. Konut yapılarından bağımsız olan ve tek katlı depo olarak kullanılan 90 adet yapı mevcuttur. Bu yapılar halk tarafından 'kuruluk', 'tütünlük' olarak adlandırılmış, birçoğu özgün işlevinde de depo olarak kullanılmış, tütün ve diğer mahsüllerin kurutulup bekletildiği, yakacakların depolandığı birimler olmuşlardır.

Şekil 4.41 İşlev analizi grafiği

DÜZCE İLİ KONURALP MAHALLESİ GELENEKSEL YERLEŞİM DOKUSUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ VE KORUMA ÖNERİLERİ

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI
RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- KONUT
- TİCARİ
- KONUT VE TİCARİ
- İDARİ-KAMUSAL
- CAMI
- HAMAM
- DEPO
- ÇEŞME
- TÜRBE
- ŞADIRVAN
- OCAK
- KÜMES
- GARAJ
- KULLANILMAYAN YAPI
- WC

YAPILAR

- YESİLLİ ANITSAL YAPILAR
- YESİLLİ SİVİL YAPILAR
- BAHÇE / AVLU DUVARI
- MERDİVEN
- ÇİT
- TEL ÖRGÜ
- METAL MALZ. BAHÇE / AVLU GİRİŞİ
- AHŞAP MALZ. BAHÇE / AVLU GİRİŞİ

ARKEOLOJİK ÖGELER

- TIYATRO
- SU KEMERLERİ
- SURLAR
- DEVŞİRME MALZEME
- HAMAM

ULAŞIM

- ANA ULAŞIM YOLU
- ARA ULAŞIM YOLU
- KALDIRIM

AÇIK ALAN ELEMENLARI

DOĞAL AÇIK ALAN ELEMENLARI

- AĞAÇ

SEMBOLLER

- BİNA GİRİŞİ
- AVLU / BAHÇE GİRİŞİ

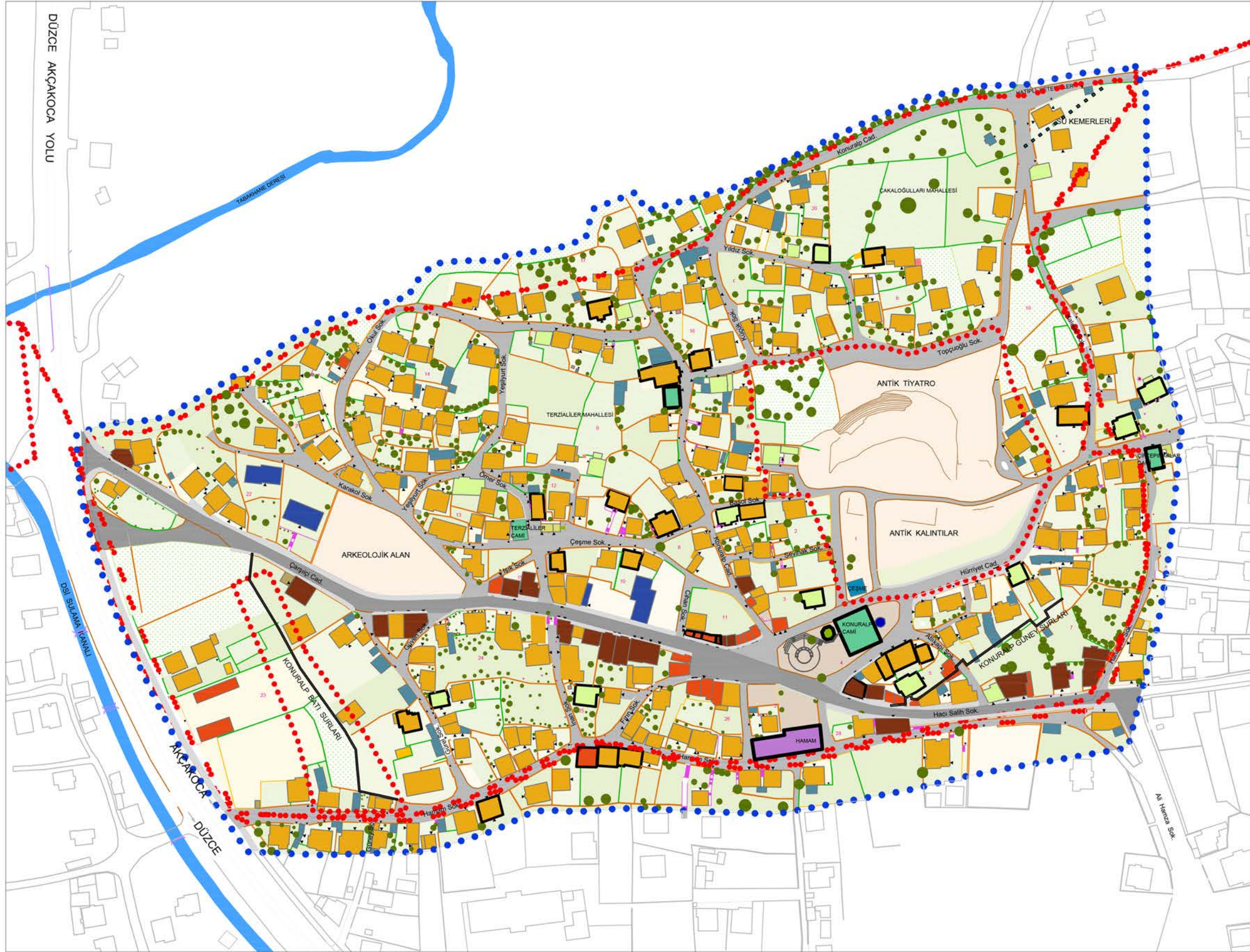
SINIRLAR

- 3. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- 2. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- 1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- ÇALIŞMA ALAN SINIRI

Tez Danışmanı
DOÇ. DR. ELVAN EBRU OMAZ POLAT

Hazırlayan
YASEMİN AKCAKAYA

TEMMUZ 2019

İŞLEV ANALİZİ

Şekil 4.42 İşlev analizi

Şekil 4.43 Depo olarak kullanılan geleneksel yapılardan örnekler

Asar Tepesi' nde de 1 adet su deposu bulunmaktadır. Bazı konutların avlu veya bahçesinde yer alan 7 adet özgün ocak tespit edilmiştir. Bu ocaklar günümüzde kullanılmamaktadır.

Şekil 4.44 Bahçe/avlu ocaklarından örnekler

Bu veriler ışığında, alandaki yapıların %57'sinin konut, %20'sinin bu konutlara ait depo olduğu, %5'inin ticaret, %5'inin konut ve ticaret, %1'inin idari yapı, %1'inin cami ve %2'sinin ocak olduğu tespit edilmiştir.

Geleneksel konut işlevsel özelliklerini büyük oranda korumuştur. Tescilli yapıların çoğu konut olarak kullanılmaktadır. Konutların önemli bir kısmı ilk sahipleri ya da varisleri tarafından kullanılmaktadır. Alandaki yapıların toplam 19 tanesi şu an kullanılmamaktadır. Bazı geleneksel konut sahipleri de bu konutlarını terk edip, aynı mahallede yeni yapılara taşınmışlardır ya da aynı parsel içinde kendilerine yeni konut inşa etmişlerdir. Bazı geleneksel konut sahipleri de şehir dışında yaşadıkları için bu yapıları terk etmişlerdir. Kullanılmayan tüm yapıların özgün işlevi konuttur. Bu yapılardan 1 tanesi yangın geçirmiş ve günümüzde kısmen yıkılmış durumdadır. Diğer 10 adet terk edilmiş yapı ise özgünlüğünü büyük oranda korumuş ve alandaki önemli geleneksel yapılardandır. 8 tanesi ise tescilli yapılardandır.

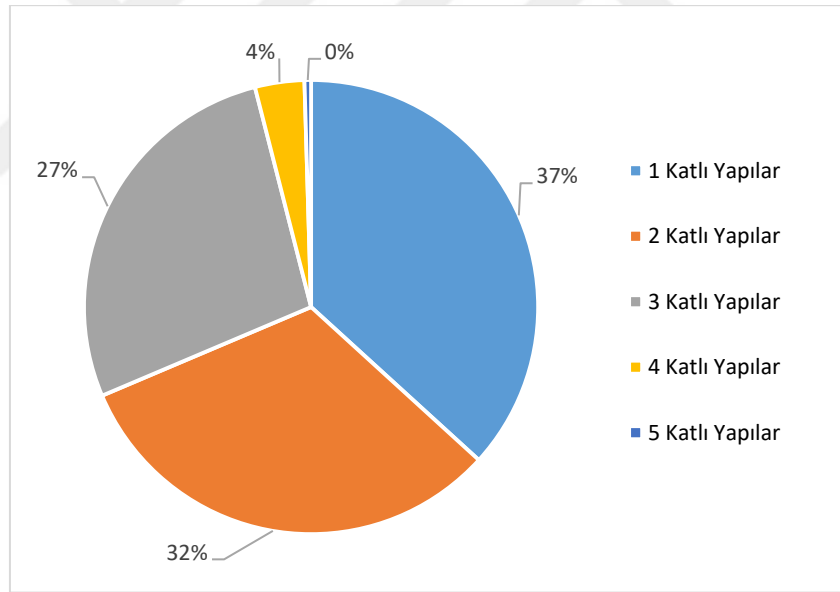
Şekil 4.45 Terk edilmiş yapı örnekleri

%4'lük dilimi oluşturan kullanılmayan yapıların restorasyonu yapılmadığı ve işlev verilerek yöreye kazandırılmadığı takdirde zamanla özgünlüklerini kaybetme riski taşımaktadırlar.

4.2.5 Kat Adedi Analizi

Alandaki yapıların büyük çoğunluğunu 1 katlı yapılar oluşturur. Depo işlevli kullanılan yapılarla birlikte toplam 157 adet 1 katlı yapı bulunmaktadır. 1 katlı yapılardan sadece 3 tanesi geleneksel konuttur. 91 adet tek katlı bina ise depo olarak kullanılmakta olup, 77 adedi geleneksel yapıdır. Çalışılan bölgede 136 adet 2 katlı yapı bulunur. Bunlardan 69 tanesi geleneksel yapıdır. Alanda 3 katlı 117 adet yapı bulunmaktadır. Bu yapılardan da 55 tanesi geleneksel yapıdır. 2 tanesi geleneksel konut olan toplam 15 adet yapı 4 katlıdır. 5 katlı 2 adet yapı vardır. Geleneksel yapıların üzerine sonradan kat yapılan örneklerine rastlanılmamıştır.

Bu veriler ışığında alandaki yapıların %37'sinin 1 katlı olduğu tespit edilmiştir. Tek katlı yapıların %58'i depo olarak kullanılır. Bölgenin 2 katlı yapıları %32'lik önemli bir dilimi oluşturur. 3 katlı yapılar da %27 ile yine önemli bir orana sahiptir. Çalışma alanındaki 4 katlı yapılar ise sadece %4'lük bir dilimi oluştururken, bu oran 5 katlı yapılarda %0'dır.

Şekil 4.46 Kat adedi analiz grafiği

Bu analizden çıkan diğer sonuç da çalışma alanındaki geleneksel yapıların kat yüksekliklerinin dağılımı ile ilgilidir. Alandaki geleneksel yapıların %36'sı 2 katlı ve %34'ü 1 katlıdır. 3 katlı yapıların oranı %29 olup, 4 katlı geleneksel yapıların oranı %1'dir. 1 ve 2 katlı yapılar geleneksel yapı stoğunun yoğunluğunu oluştururken, 3 katlı geleneksel yapılar da önemli paydadır.

DÜZCE İLİ KONURALP MAHALLESİ GELENEKSEL YERLEŞİM DOKUSUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ VE KORUMA ÖNERİLERİ

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI
RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- 1 KAT
- 2 KAT
- 3 KAT
- 4 KAT
- 5 KAT

YAPILAR

- TESCİLLİ ANITSAL YAPILAR
- TESCİLLİ SİVİL YAPILAR
- BAHÇE / AVLU DUVARI
- MERDİVEN
- ÇİT
- TEL ÖRGÜ
- METAL MALZ. BAHÇE / AVLU GİRİŞİ
- AHŞAP MALZ. BAHÇE / AVLU GİRİŞİ

ARKEOLOJİK ÖGELER

- TIYATRO
- SU KEMERLERİ
- SURLAR
- DEĞİŞİRME MALZEME
- HAMAM

ULAŞIM

- ANA ULAŞIM YOLU
- ARA ULAŞIM YOLU
- KALDIRIM

AÇIK ALAN ELEMANLARI

- DOĞAL AÇIK ALAN ELEMANLARI

SEMBOLLER

- ▲ BİNA GİRİŞİ
- ▲ AVLU / BAHÇE GİRİŞİ

SINIRLAR

- 3. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- 2. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- 1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- ÇALIŞMA ALAN SINIRI

Tez Danışmanı

Hazırlayan
YASEMİN AKCAKAYA

TEMMUZ 2019

KAT ADEDİ ANALİZİ

Şekil 4.47 Kat adedi analizi

Geleneksel yapılar ve yeni yapıların kat sayılarının benzer oluşu, silüette yapıların yüksekliği açısından uyumlu bir etki oluşturmuştur. Yerleşmenin eğimli bir arazide konumlanması sebebi ile 4 ve 5 katlı yapıların yüksekliğini silüette algılamak zordur. Yerleşmenin geleneksel dokusunun korunması için yapıların gabarilerinin uyumu önem taşır. Alanda az sayıda olan 4 ve 5 katlı yapıların daha geç dönemde ve alanın 2. derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiş olmasından önce yapılmış olduğu gözlenmektedir. Bu yapıların içinde özellikle yüksek kotlarda inşa edilmiş olanları dokuya uyumsuz yapılaşmaya sebep olmuştur. Günümüze kadar büyük oranda korunmuş olan geleneksel dokunun 2. derece arkeolojik sit alanı sınırlarında yer alması yerleşme dokusunun gabari olarak da korunmasını sağlayacaktır.

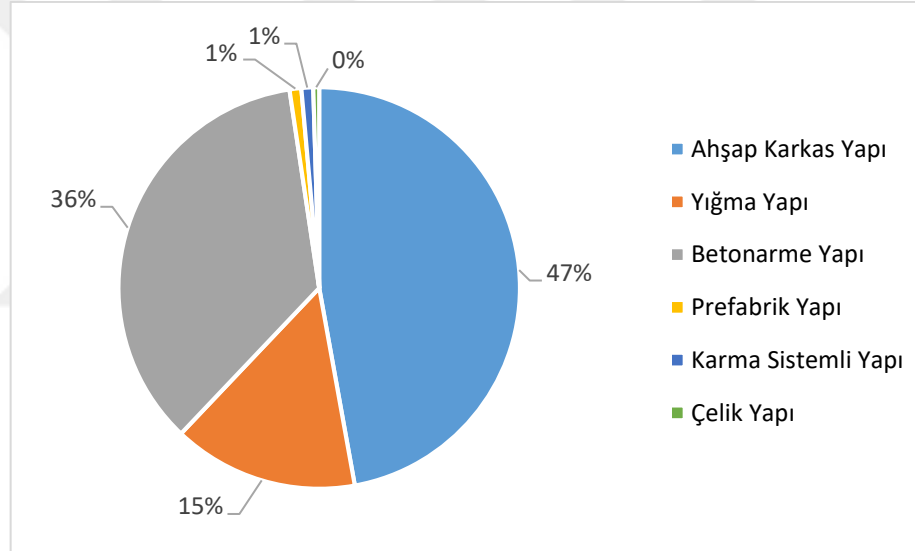
Şekil 4.48 Yerleşme silüeti [24]

Şekil 4.49 Yüksek kotta yer alan ve silüete aykırı yeni yapılardan örnekler

4.2.6 Yapım Sistemi Analizi

Yapıların 199 adedi ahşap karkas sistemle inşa edilmiştir. Yerleşimdeki ahşap karkas yapı örnekleri tuğla dolgulu ve ahşap dolgulu olmak üzere dolgu malzemesine göre çeşitlilik göstermiştir. Tuğla dolgulu ahşap karkas yapıların yapılması daha geç döneme rastlamaktadır. 63 adet yapı da yığma olarak inşa edilmiştir. Yığma yapılarda yapı malzemesi olarak tuğla ve briket kullanılmıştır. Çalışma alanında 150 adet betonarme yapı bulunmaktadır. Geleneksel yapılara yapılan ekler betonarme sistemle inşa edilmişlerdir. 4 adet yapının betonarme zemin katlarının üzerine 1. katların tuğla yığma olarak veya ahşap taşıyıcı sistemle inşa edildiği tespit edilmiştir. Bu yapılar karma sistemli yapılar olarak sınıflandırılmıştır. Bölgede ayrıca 4 adet prefabrik sistemli yapı ve 2 adet de çelik sistemli yapı yer almaktadır.

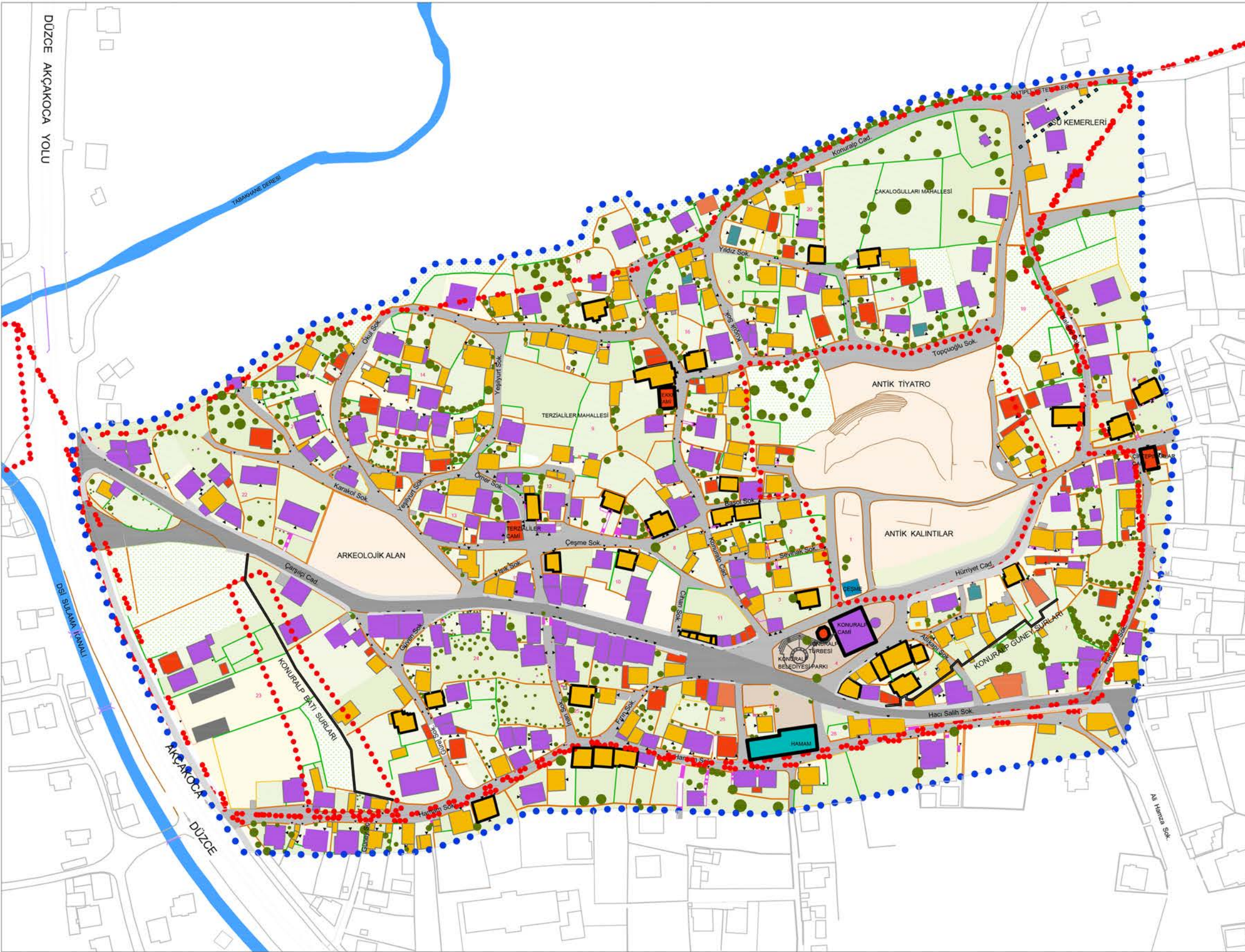
Şekil 4.50 Yapım sistemi analiz grafiği

Bu analiz sonucunda %47'lik dilimle ahşap karkas sistemli yapılar baskın görülmektedir. Diğer yapıların %36'sının betonarme, %15'inin yığma, %1'inin prefabrik yapı olduğu ve %1'inin karma sistemle inşa edildiği tespit edilmiştir. Erken dönem yapılar ahşap taşıyıcı sistemle, geç dönem yapılar ise yığma ve betonarme sistemle inşa edilmiştir. 12 adet sundurma yapı bu analizde dikkate alınmamıştır. Bu analizden çıkan bir başka sonuç da alandaki geleneksel yapılardan 5 tanesinin yığma yapı olup, diğer tüm geleneksel yapıların ahşap karkas sisteme sahip olmasıdır. Yerleşmenin büyük yoğunluğunun ahşap taşıyıcı yapılarından oluşması geleneksel dokunun homojenlik değerinin korunmasını sağlamıştır.

DÜZCE İLİ KONURALP MAHALLESİ GELENEKSEL YERLEŞİM DOKUSUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ VE KORUMA ÖNERİLERİ

YAPIM SİSTEMİ ANALİZİ

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI
RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

Tez Danışmanı
DOÇ. DR. ELVAN EBRU OMAZ POLAT

Hazırlayan
YASEMİN AKCAKAYA

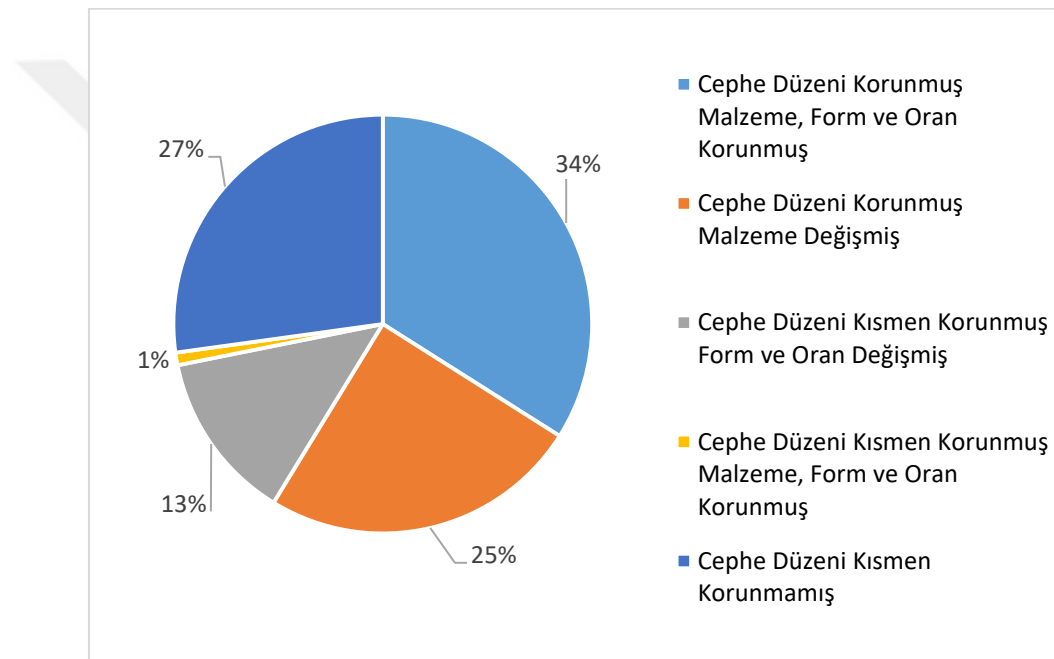
TEMMUZ 2019

Şekil 4.51 Yapım sistemi analizi

4.2.7 Özgünlük Durumu Analizi - Cephe

Geleneksel yapıların özgünlük durumu bu analizde cepheler üzerinden incelenmiştir. Analiz cephe düzeni korunmuş yapılar, cephe düzeni kısmen korunmuş yapılar ve cephe düzeni korunmamış yapılar olarak 3 ana başlık altında sınıflandırılmıştır. 70 adet geleneksel yapının malzeme, form ve oran bakımından cephe düzeninin korunduğu görülmüştür. 56 adet yapının ise cephe düzeni korunmamıştır. 51 adet yapının cephe düzeni korunurken, malzemesi değişmiştir. Cephe düzeni kısmen korunmuş 27 adet yapının cephe elemanlarının form ve oranı değişirken, 2 adet yapının ise malzeme, form ve oranları korunmuştur.

Şekil 4.52 Özgünlük durumu - cephe analiz grafiği

Bu veriler değerlendirildiğinde geleneksel yapıların %34 oranı ile büyük kısmının cephe düzenlerinin malzeme, form ve oran olarak korunmuş olduğu tespit edilmiştir. Cephe düzeni korunmayan yapılar %27'lik dilimle alanda dikkat çeken yoğunlukta yer alır. Geleneksel yapıların cephe özgünlüğü korunamayan yapılarda zamanla değişen kullanıma bağlı olarak ihtiyaç doğrultusunda kapı ve pencere boşluklarının oranlarının değiştirildiği, bazı durumlarda bu boşlukların kapatıldığı veya yeni boşluk açıldığı görülmektedir. Cephe düzeni korunmuş fakat malzemesi değiştirilmiş tarihi yapıların oranı %25 ile bu orana yakındır. Malzeme değişikliğine genellikle yapı elemanlarının plastik esaslı malzeme ile değiştirildiği durumlarda rastlanmıştır. Özgün malzeme ile

uyumsuz siva ve boya yapıldığı örnekler de mevcuttur. Tarihi yapıların %13'ü form ve oranı değiştirilerek cephesi kısmen korunmuş durumdadır. Malzeme, form ve oranlarının korunduğu halde cephe düzeni kısmen korunmuş yapılar da %1'lik kısmı oluşturur.

Şekil 4.53 Cephe düzeni korunmuş özgün yapı örnekleri

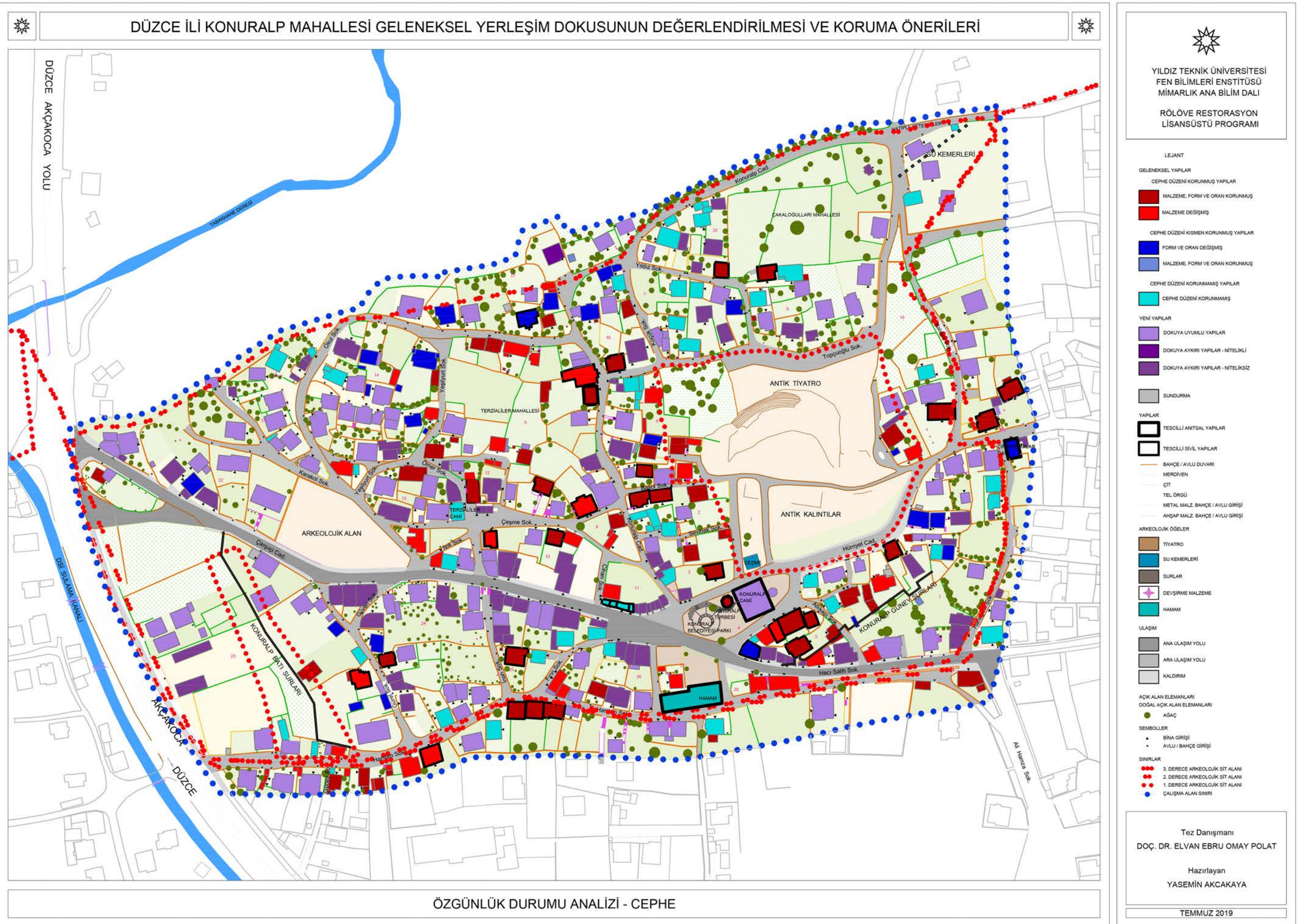
Çalışma alan sınırlarındaki tüm yapılar dikkate alındığında %8'inin cephe düzenlerinin malzeme, form ve oran bakımından korunmuş, %6'sının ise yapılan müdahalelerle cephe düzeninin okunamayacak hale gelmiş ve özgünlüklerini tamamen kaybetmiş olduğu görülür.

Şekil 4.54 Cephe düzeni kısmen korunmuş özgün yapı örnekleri

Yerleşmedeki geleneksel yapıların çoğunun cephe düzenlerinin korunarak günümüze ulaşmış olması yapıların özgünlük değerlerini artırarak yerleşmenin geleneksel kentsel doku karakterine olumlu katkı sağlar.

Şekil 4.55 Özgünlük durumu - cephe analizi

Şekil 4.56 Cephe düzeni korunmamış yapı örnekleri

Yanlış müdahaleler sonucunda cephe düzeni tamamen değişmiş ve özgünlüğünü kaybetmiş yapı yoğunluğunun yüksek oranda olmasının önemli bir nedeni 2015 yılına kadar bölgeye ait koruma amaçlı imar planının bulunmamasıdır. Bu durum hem halkın bu konuda bilinçsiz kalmasına sebep olmuş hem de onarım adı altında yapılan yanlış müdahaleler tarihi dokuya zarar vermiştir.

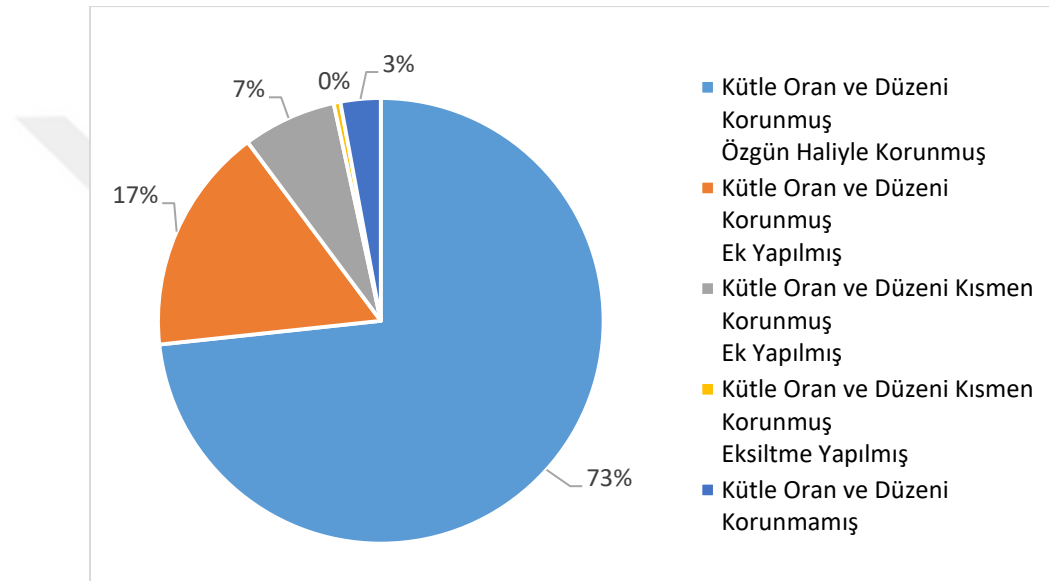
Şekil 4.57 Yanlış müdahale örnekleri

4.2.8 Özgünlük Durumu Analizi - Kütle

Geleneksel yapıların özgünlük durumu bu analizde kütle üzerinden incelenmiştir. Analiz kütle oran ve düzeni korunmuş yapılar, kütle oran ve düzeni kısmen korunmuş yapılar ve kütle düzeni korunmamış yapılar olarak 3 ana başlık altında sınıflandırılmıştır. 151 adet yapının kütle oran ve düzeni özgün haliyle korunmuştur. 34 adet yapıya ise özgün kütle oran ve düzeni korunarak ek yapılmıştır. Bölgede 15 adet kütle oran ve düzeni kısmen korunmuş yapı tespit edilmiştir. 14 yapıya özgün kütle algısını değiştirecek

şekilde sonradan ek yapılmıştır. 1 adet yapıda ise kütlede eksiltme yapıldığı görülmüştür. 6 adet yapının kütle oran ve düzeni korunmamıştır. Kötü müdahaleler nedeniyle kütle düzenini ve özgünlüğünü yitirmiş bu yapıların geleneksel yapı oldukları okunamamaktadır.

Bu veriler sonucunda en yoğun grubu oluşturan yapılar kütle oran ve düzeni özgün haliyle korunmuş yapılar olup, geleneksel yapılar arasında %73 gibi büyük bir paya sahiptirler. Kütle oran ve düzeninin önemli ölçüde korunmuş olması geleneksel yerleşim karakterinin oluşmasında önemlidir.

Şekil 4.58 Özgünlük durumu - kütle analiz grafiği

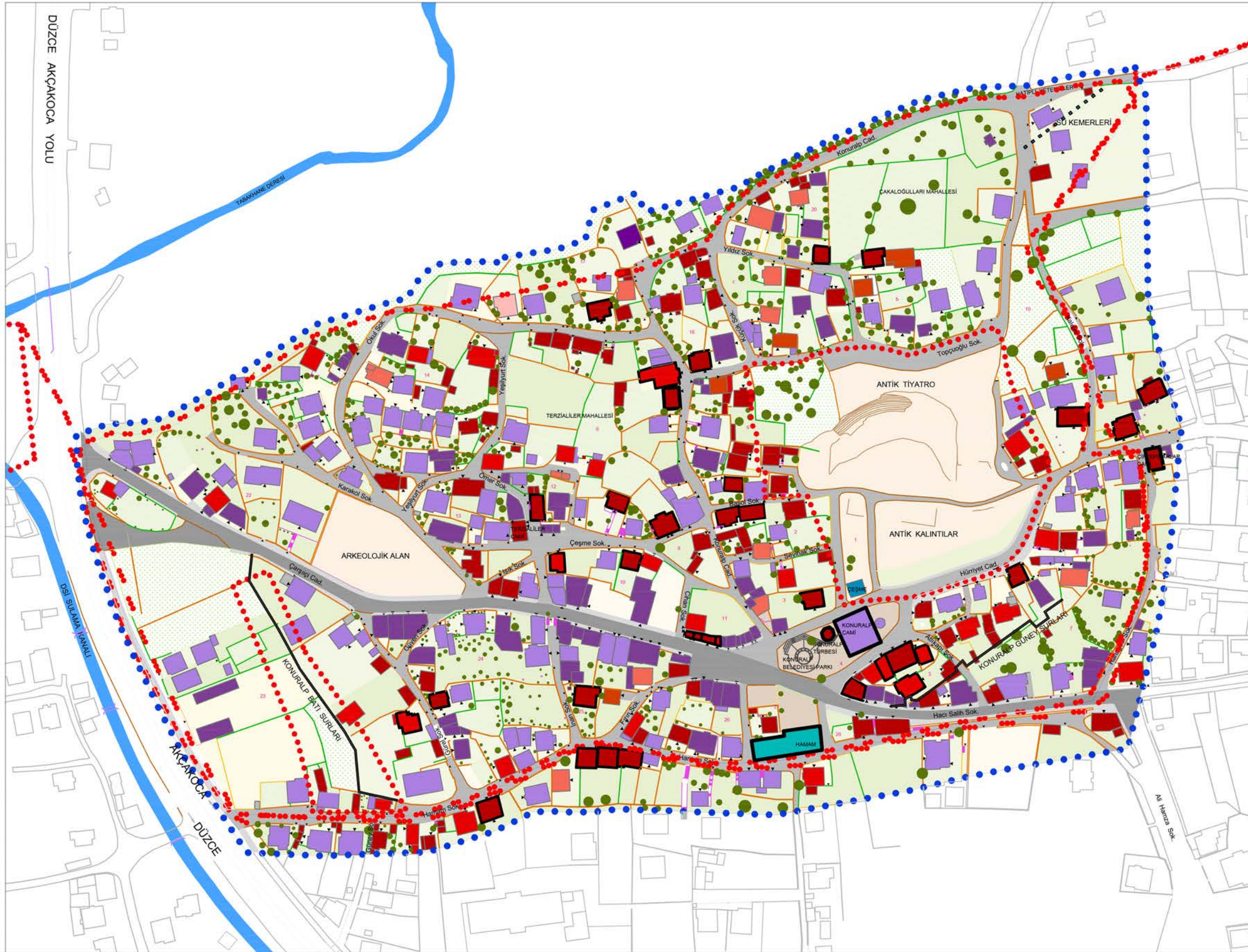
Kütle düzeni korunarak ek yapılmış yapılar geleneksel yapıların %17'sini oluşturur. Bu sınıflandırmaya giren ekler, özgün plan tipini bozmayacak şekilde eklenmiştir. Cephedeki etkisi geleneksel yapı- yeni yapı farkını görsel olarak ayırt edilebilecek niteliktedir. %7'lik orana sahip yapı ise kütle düzeninin özgünlüğünü kısmen yitirecek şekilde ek almıştır.

Alandaki incelemeler sonucunda bu eklerin genellikle ıslak hacim ihtiyacından doğan mekanlar olduğu, bazı yapılarda da oda sayısını arttırmak amacıyla eklenen mekanlar olduğu tespit edilmiştir. Alandaki geleneksel yapıların %3'ü ise yapıya mekanlar eklenirken değişime uğramış, özgün plan şemasını ve özgün kütle bütünlüğünü kaybetmişlerdir.

DÜZCE İLİ KONURALP MAHALLESİ GELENEKSEL YERLEŞİM DOKUSUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ VE KORUMA ÖNERİLERİ

ÖZGÜNLÜK DURUMU ANALİZİ - KÜTLE

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI
RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

- LEJANT
- GELENEKSEL YAPILAR
- KÜTLE ORAN VE DÜZENİ KORUNMUŞ YAPILAR
- ÖZGÜN HALİYLE KORUNMUŞ
  - EK YAPILMIŞ
- KÜTLE ORAN VE DÜZENİ KISIMEN KORUNMUŞ YAPILAR
- EK YAPILMIŞ
  - EKSİLTİME YAPILMIŞ
- KÜTLE DÜZENİ KORUNMAMIŞ YAPILAR
- KÜTLE ORAN VE DÜZENİ KORUNMAMIŞ
- YENİ YAPILAR
- DOKUYA UYUMLU YAPILAR
  - DOKUYA AYKIRI YAPILAR - NİTELİKLİ
  - DOKUYA AYKIRI YAPILAR - NİTELİKSİZ
- SUNDURMA
- YAPILAR
- TESCİLLİ ANITSAL YAPILAR
  - TESCİLLİ SİVİL YAPILAR
  - BAHÇE / AVLU DUVARI
  - MERDİVEN
  - ÇİT
  - TEL ÖRGÜ
  - METAL MALZ. BAHÇE / AVLU GİRİŞİ
  - AHŞAP MALZ. BAHÇE / AVLU GİRİŞİ
- ARKEOLOJİK ÖGELER
- TIYATRO
  - SU KEMERLERİ
  - SURLAR
  - DEĞİŞİRME MALZEME
  - HAMAM
- ULAŞIM
- ANA ULAŞIM YOLU
  - ARA ULAŞIM YOLU
  - KALDIRIM
- AÇIK ALAN ELEMANLARI
- DOĞAL AÇIK ALAN ELEMANLARI
- AGAÇ
- SEMBOLLER
- BİNA GİRİŞİ
  - AVLU / BAHÇE GİRİŞİ
- SINIRLAR
- 3. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
  - 2. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
  - 1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
  - ÇALIŞMA ALAN SINIRI

Tez Danışmanı
DOÇ. DR. ELVAN EBRU OMAZ POLAT

Hazırlayan
YASEMİN AKCAKAYA

TEMMUZ 2019

Şekil 4.59 Özgünlük durumu- kütle analizi

Şekil 4.60 Ek yapılmış özgün yapı örnekleri

4.2.9 Yapısal Durum Analizi

Yapısal durum analizi geleneksel yapılar üzerinden incelenmiştir. Analiz taşıyıcı sistem ve malzeme açısından iyi durumda olan yapılar, yapısal problemi olmayan ancak yüzeyde ve elemanlarda bozulmaları olan yapılar, hafif yapısal problemleri ve malzemesinde bozulmaları olan yapılar, derin yapısal problem ve ciddi malzeme bozulmaları olan yapılar ve kısmen ya da tamamen yıkılmış yapılar olarak 5 ana başlık altında sınıflandırılmıştır. 38 adet geleneksel yapının yapısal durumu iyi olarak tespit edilmiştir. 92 adet yapının yapısal problemi olmadığı halde yüzeyde ve elemanlarda bozulmaları olduğu gözlemlenmiştir. Bölgede 58 adet yapının hafif yapısal problemler ve malzeme bozulmalarına sahip olduğu tespit edilmiştir. Geleneksel yapıların 17'si derin yapısal problemler ve ciddi malzeme bozulmalarına sahiptir. 1 yapı ise kısmen yıkılmış durumdadır.

Bu veriler değerlendirildiğinde geleneksel yapıların %47 oranı ile büyük kısmının yapısal bir probleme sahip olmadığı ancak malzeme bozulmaları olduğu tespit edilmiştir. Hafif yapısal problem ve bozulmaları olan yapılar %28'lik dilimle alanda azımsanmaması gereken yoğunlukta yer alır. Strüktür ve malzeme açısından iyi durumdaki tarihi yapıların oranı %18 iken derin yapısal problem ve ciddi malzeme bozulmaları görülen yapılar alandaki geleneksel yapıların %8'ini oluşturur.

DÜZCE İLİ KONURALP MAHALLESİ GELENEKSEL YERLEŞİM DOKUSUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ VE KORUMA ÖNERİLERİ

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI
RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

LEJANT

- STRÜKTÜR VE MALZEME AÇISINDAN İYİ DURUMDA
ANCAK BİTİRME MALZEMESİNDE BASİT PROBLEMLER VAR
- YAPISAL PROBLEM YOK ANCAK YÜZEYDE VE
ELEMANTLARDA BOZULMALAR VAR
- HAFİF YAPISAL PROBLEMLER VE YÜZEY VE DOLGU
MALZEMESİNDE BOZULMALAR VAR
- DERİN YAPISAL PROBLEMLER, CİDİ MALZEME
BOZULMALARI, GÖRÜNÜR YAPISAL BOZULMALAR VAR
ANCAK YAPİ YIKILMAMIŞ
- KİSMEN / TAMMEN YIKILMIŞ

YENİ YAPILAR

- YENİ YAPILAR
- SUNDURMA

YAPILAR

- TESCİLLİ ANITSAL YAPILAR
- TESCİLLİ SİVİL YAPILAR
- BAHÇE / AVLU DUVARI
- MERDİVEN
- ÇİT
- TEL ÖRGÜ
- METAL MALZ. BAHÇE / AVLU GİRİŞİ
- AHŞAP MALZ. BAHÇE / AVLU GİRİŞİ

ARKEOLOJİK ÖGELER

- TIYATRO
- SU KEMERLERİ
- SURLAR
- DEVŞİRME MALZEME
- HAMAM

ULAŞIM

- ANA ULAŞIM YOLU
- ARA ULAŞIM YOLU
- KALDIRIM

AÇIK ALAN ELEMANTLARI

DOĞAL AÇIK ALAN ELEMANTLARI

- AGAÇ

SEMBOLLER

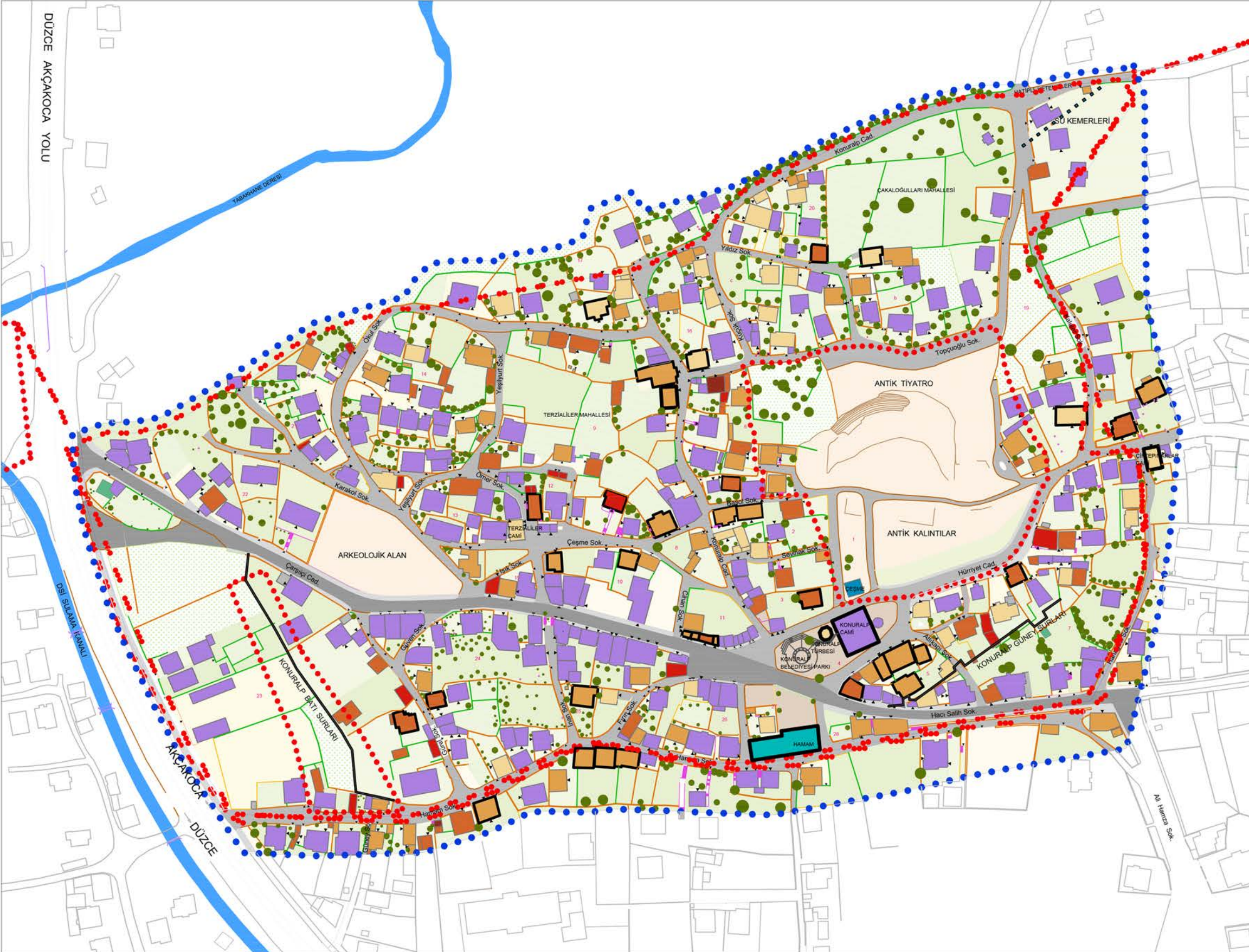
- BİNA GİRİŞİ
- AVLU / BAHÇE GİRİŞİ

SINIRLAR

- 3. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- 2. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- 1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
- ÇALIŞMA ALAN SINIRI

Tez Danışmanı
DOÇ. DR. ELVAN EBRU OMAZ POLAT
Hazırlayan
YASEMİN AKKAYAY

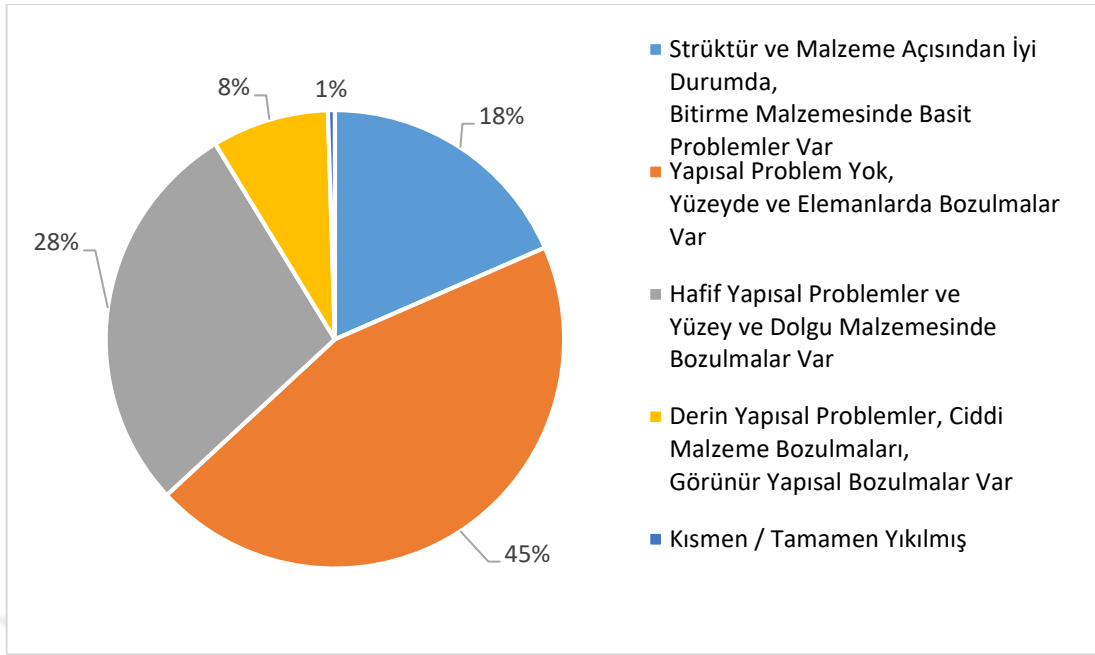
TEMMUZ 2019

YAPISAL DURUM ANALİZİ

Şekil 4.61 Yapısal durum analizi

Şekil 4.62 Yapısal durum analiz grafiği

Yapısal bir problem olmayıp malzeme bozulmaları olan yapılar ile iyi durumdaki yapıların baskın yoğunluğu ile Konuralp yerleşimindeki geleneksel yapıların büyük oranda korunduğu söylenebilir.

Günümüze iyi durumda gelmiş olan yapıların tamamına yakınının ilk kullanıcıları ya da varisleri tarafından kullanıyor olması ve böylelikle bakım onarımlarının yapılması ile yakın ilişkilidir. Ciddi yapısal problem ve bozulmalara sahip olan yapıların çoğunluğunun kullanılmayan geleneksel depo yapıları olduğu, bir kısmının ise terk edilmiş ya da kiracılar tarafından kullanılan konut yapıları olduğu tespit edilmiştir.

Alandaki kısmen yıkılmış tek yapı örneği olan 1734 parselinde konumlanan nitelikli yapı geçirdiği yangın ardından harabe durumda bırakılmış ve hızlı bir bozulma sürecine girmiştir.

Şekil 4.63 Yapının 2013 tarihli fotoğrafı

Şekil 4.64 Yapının 2019 tarihli fotoğrafı

4.3 Tipolojilerin ve Analizlerin Değerlendirilmesi

Konuralp yerleşimi geleneksel yerleşim düzenindedir. İnsan ölçeğinde, topografya ile uyumlu ve organik sokak dokusundadır. Geleneksel mimari mirasın yanında arkeolojik yapılarıyla da önemli değerlere sahip çok katmanlı bir yerleşimdir. Çok katmanlı yerleşimlerde olduğu gibi Konuralp’ de de koruma önemli bir sorundur.

Çalışma alanında yapılan tespit çalışmaları ve analizler sonucunda açık alan, geleneksel doku ve sosyal doku değerlendirmeleri yapılmış ve yerleşmenin değerleri, sorunları ve potansiyelleri tespit edilmiştir (Çizelge 4.1, Çizelge 4.2 ve Çizelge 4.3).

Çizelge 4.1 Açık alan değerlendirmesi

AÇIK ALAN DEĞERLENDİRMESİ		
DEĞER	SORUN	POTANSİYEL
-Çok katmanlı yerleşim olması -Antik kalıntıların varlığı ve arkeolojik sit alanları olarak korunuyor olmaları	-Bütüncül koruma planı oluşturulmamış olması -Arkeolojik varlıkların yeterince korunmamış olması -Bozulma sürecinin devam etmesi -Görünürlük problemi	Arkeolojik kalıntıların ve geleneksel dokunun tarihi kent dokusunda iç içe yer alması -Arkeolojik öğelerin görünürlüğünün artırılması ve açık alan mekân kalitesinin yükseltilmesi -Odak yapılar olma durumunun ve turizm amaçlı kullanımın etkinleştirilmesi -Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Mali Destek Programı kapsamında restorasyon ve kazı çalışmalarının başlaması
-Kullanım ve estetik değeri	-Otopark olarak kullanılan alanların oluşturduğu trafik ve görsel problemler	-Tarihi çevreye uyumlu kullanım olanakları -Otopark için uygun boş parsellerin kullanılabilmesi -Açık alan mekân kalitesinin yükseltilmesi
-Yerleşmenin eğimli bir topoğrafyada konumlanması -Vista noktası oluşturan ve yerleşmeye değer katan yapıların varlığı	-Turizme yönelik ticari aktivitenin zayıf olması	-Manzara sunan vista noktalarının yerleşme genelinde dağılım göstermesi -Rekreasyon amaçlı kullanıma yönelik olanak sağlaması

Çizelge 4.1 Açık alan değerlendirmesi (devamı)

AÇIK ALAN DEĞERLENDİRMESİ		
DEĞER	SORUN	POTANSİYEL
-Meydanın kullanım değeri, tarihi değeri, açık alan değeri -Meydandan önemli yapılara dağılım	-Meydanın fonksiyonunu kaybetmesi ve otopark alanına dönüşmesi -Trafik öncelikli olması ve yaya kullanımının ön planda olmaması -Etkin kullanılamaması	-Düğüm noktası ve sosyal merkez olma özelliği -Turizme ve tarihi çevreye uyumlu farklı kullanım olanaklarının etkinleştirilmesi -Tanımlı dış mekanlar planlanması -Açık alan mekan kalitesinin yükseltilmesi -Doğu Marmara Kalkınma Ajansı Mali Destek Programı Kapsamında Konuralp Tarihi Kent Meydanı Düzenleme Projesinin Hazırlanması
-Kamusal yeşil alan kullanımı	-Yeterli kamusal yeşil alana sahip olmaması	-Kamusal yeşil alana dönüştürülebilecek yeşil alanlarının varlığı
-Özel kullanımlı yeşil alanların yoğunluğu ve etkin kullanılmaları -Tarıma elverişli alanların olması -Ada içi boşluklarda, meydanda ve sokaklarda bulunan mevcut ağaçlar	-Ekili alan ve fındıklıkların ticarete yönelik değerlendirilmemesi	-Farklı kullanım olanaklarının etkinleştirilmesi -Ağaçların öneri projelerde değer olarak kullanılabilmesi

Çizelge 4.1 Açık alan değerlendirmesi (devamı)

AÇIK ALAN DEĞERLENDİRMESİ		
DEĞER	SORUN	POTANSİYEL
-Kentsel donatıların kullanılıyor olması -Kullanım ve estetik değeri	-Yetersiz ve niteliksiz kentsel donatı elemanları ve kent mobilyaları -Tanıtım, yönlendirme ve bilgilendirme eksikliği -Öğelerin taşıdığı estetik ve konumlandırma sorunları	-Yerleşmenin tanıtılması -Açık alan mekan kalitesinin yükseltilmesi
-Özgünlüğünü koruyan yapı giriş elemanlarının varlığı	-Bahçe duvarlarının onarılması adına yapılan yanlış uygulamalar -Yeni yapılarda dokuya uyumsuz bahçe duvarı uygulamaları -Bahçeye giriş kapı malzemelerinin değiştirilmesi -Ahşap çitlerde bozulma	-Özgün bahçe duvarları, ahşap çit, ahşap bahçe giriş kapılarının tarihi belge, estetik ve özgünlük değerlerinin korunarak sürdürülebilirliklerinin sağlanması -Açık alan mekan kalitesinin yükseltilmesi
-Yapılan çeşitli uygulamalar -Estetik değeri	-Çevre kimliği ile uyumlu olmayan döşeme kaplamaları -Birbirinden farklı malzeme ve şekillerdeki döşemelerin düzensizliği	-Açık alan mekan kalitesinin yükseltilmesi

Çizelge 4.2 Geleneksel doku değerlendirmesi

GELENEKSEL DOKU DEĞERLENDİRMESİ		
DEĞER	SORUN	POTANSİYEL
-Tescilli ve tescile değer yapıların varlığı -Geleneksel yapıların tarihi belge değeri, kullanım değeri, estetik değeri, özgünlük değeri -Geleneksel yapıların yerleşmedeki yoğunluğu -Dokunun belli bir oranda korunması	-Terk -Yanlış müdahale -Bakımsızlık -Doğal etkenler	-Tarihi belge ve özgünlük değerlerinin korunarak yaşatılması -Geleneksel yapılarda yaşayanların yapıların sahibi olması ve yapıların hala kullanılıyor olması -Restorasyon ve gerekli onarımlarının yapılarak sürdürülebilirliklerinin sağlanması -İşlevlendirme ile sürdürülebilir bir yaklaşımın getireceği kazanımlar -Yerel yönetim ve koruma bölge kurulunun yerleşmenin korunması için aldığı kararlar
-Özgünlüğünü koruyan yapı ve mekan elemanlarının varlığı	-Malzemesi ve oranı değiştirilmiş yapı ve mekan elemanları	-Yapı ve mekan elemanlarının tarihi belge, estetik ve özgünlük değerlerinin korunarak sürdürülebilirliklerinin sağlanması -Yeni tasarımlar için rehber oluşturulabilmesi -Kentsel mekan kalitesinin ve estetiğinin artırılması
-Meydan çevresinde tescilli ticari işlevli yapıların varlığı	-Yanlış müdahale -Cephelerinde kullanılan öğelerin tarihi çevre ve birbirleri ile uyumsuzluğu	-Kentsel mekan kalitesinin ve estetiğinin artırılması

Çizelge 4.2 Geleneksel doku değerlendirmesi (devamı)

GELENEKSEL DOKU DEĞERLENDİRMESİ		
DEĞER	SORUN	POTANSİYEL
-Ocak, kuruluk gibi özgün işlevli geleneksel yapıların varlığı	-İşlevsiz bırakılmaları -Yanlış müdahale -Doğal etkenler	-Tarihi belge ve özgünlük değerlerinin korunarak sürdürülebilirliklerinin sağlanması -Tescile önerilebilecek yapı niteliği taşımaları -Açık alan mekan kalitesinin yükseltilmesi
-Geleneksel anıtsal yapıların varlığı -Tescilli yapılar olarak korunmaları	-Düzenli bakım ve onarımlarının yapılmaması	-Tarihi belge ve özgünlük değerlerinin korunarak sürdürülebilirliklerinin sağlanması -Açık alan mekan kalitesinin yükseltilmesi
-Yeni yapıların doku ile uyumlu olması	-Doku ile uyumsuz niteliksiz yapılar olması	-Geleneksel dokunun korunması -Alanın 2. derece arkeolojik sit alanı olarak korunuyor olması - Kentsel mekan kalitesinin ve estetiğinin artırılması

Çizelge 4.3 Sosyal doku değerlendirmesi

SOSYAL DOKU DEĞERLENDİRMESİ		
DEĞER	SORUN	POTANSİYEL
-Sosyal olanaklar -Doğal ve elışı ürünlerin yapılması	-Sosyal ve kültürel olanakların yetersizliği -Tanınırlığının istenen seviyede olmaması -Alana ait bilgilendirme unsurlarının yetersiz olması -Turizme yönelik ticari aktivitenin zayıf olması -Ziyaretçi sayısının az olması -Doğal ve elışı ürünlerini tanıtamama sorunu	-Kültür turizmi potansiyeli -Halkın talebi -Geleneksel yapıların yoğun olduğu sokaklar olması, bu sokakların bütün içinde değerlendirilip kültürel ve sanatsal aktiviteler için mekân sağlaması -Kültürel değerler arasındaki mesafelerin yürünebilecek kadar birbirine yakın olması -Manzara sunan vista noktaları ile rekreasyon amaçlı kullanıma yönelik olanak sağlaması -Açık hava müzesi niteliğinde olması -Bölgenin elışleri ve tarım ürünleri ile ilgi çekmesi -Bölgenin büyükşehirlere yakın konumu -Yerel yönetimin bölgenin değerinin farkında olması ve bölge için çalışmalar yapıyor olması -Sosyal platformda tanıtımlarının yapılması -Planlanan ve devam eden projeler

KONURALP GELENEKSEL YERLEŞİM DOKUSU KORUMA DURUMU

5.1 Koruma Süreci

Konuralp' in koruma süreci 1978 yılında alınan ilk tescil ve sit alanı kararları ile başlamıştır. Bu tarihten itibaren günümüze kadar olan kurul kararları, 2015 yılında hazırlanan koruma amaçlı imar planı ve plan öncesi süreç ele alınmıştır. Bunlarla birlikte Konuralp için geliştirilen güncel projeler değerlendirilmiştir.

5.1.1 Sit Alanı ve Tescil Kararları

Konuralp yerleşimi için ilk tescil ve arkeolojik sit alanı kararları Kültür Bakanlığı Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Başkanlığı' nın 14.10.1978 gün ve A-1367 sayılı kararında alınmıştır. Bu tarihli kararda Konuralp, Bolu ili, Düzce ilçesine bağlı bir bucak olarak geçmektedir. Bu kararın ekinde Antik Tiyatro, Surlar Atlı Kapı, Su Kemerleri, Çifte Pınarlar Mahallesi, Topçu Sokak No: 14' de bulunan konut ve Roma Köprüsü korunması gerekli eski eserler olarak ve bu eserlerin bulunduğu sahalarda 1. ve 2. derece arkeolojik sit olarak tescillenmiştir (Ek.A1).

1978 yılında GEEAYK tarafından alınan kararların ardından yaklaşık dokuz yıl sonra 1987 yılında Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü ile Bolu Müzesi Müdürlüğü uzmanlarınca 1978 yılında belirlenmiş korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ve arkeolojik sit alanları yeniden incelenmiştir. 02.07.1987 tarihli kararda;

- Konuralp Bucağı, 1. ve 2. derece arkeolojik sit alanları sınırları 1/1000 ölçekli halihazır haritada belirtilmiş şekli ile uygun olduğuna,

- Antik kalıntıların 2863 sayılı kanun gereğince tescilinin devamına ve mozaikli alanın da korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescillenmesine,
- Sınırları belirtilen 1. ve 2. derece arkeolojik sit alanları dışındaki yeni yapılanmalarda temel hafriyatının Bolu Müzesi Müdürlüğü uzmanları denetiminde yapılmasına,
- Çifte Pınarlar Mahallesi, Topçu Sokak No: 14' de bulunan yapının korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliğini kaybettiği için tescilinin kaldırılmasına,
- Çarşıiçi Caddesi No:34' de bulunan yapının korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tesciline karar verilmiştir (Ek.A2).

Şekil 5.1 1987 tarihli kararda tescillenen sivil mimarlık örneği [34]

02.07.1987 tarihli karar ilk tescil ve arkeolojik sit alanı kararlarını devam ettirmekle birlikte, iki yeni tescil kararı ve 1. ve 2. derece arkeolojik sit alanları dışındaki yeni yapılanmalarda temel hafriyatının Bolu Müzesi Müdürlüğü uzmanları denetiminde yapılması maddesi ile önem kazanmaktadır. 1987 tarihli kararda tescillenen sivil mimarlık örneği günümüze ulaşamamıştır. Yapının bulunduğu parsel günümüzde boş durumdadır.

Şekil 5.2 1958 tarihli Konuralp hava fotoğrafı [27]

Şekil 5.2’ deki 1958 tarihli fotoğrafta Antik tiyatro ve Konuralp Cami çevresinde yer alan yapılar, 1. ve 2. derece arkeolojik sit alanı kararlarından sonra yıktırılmıştır. 1958 ve 1961 tarihli fotoğraflarda su kemerlerinin yer aldığı parselde yapılaşma yokken, sonraki yıllarda sit alanı kararlarının aksine bu alanda yapılaşmaya izin verilmiştir. Aynı şekilde surların bulunduğu alanlarda da günümüzde yapılaşma mevcuttur. Fotoğraf incelendiğinde organik dokuyu oluşturan sokakların, ada ve parsellerin korunduğunu söylemek mümkündür. Bununla beraber geleneksel yapılardan birçoğu yok olmuş durumdadır. Fotoğrafta yer alan ve günümüze ulaşmış yapılar da mevcuttur.

1987 yılındaki kararların sonrasında Konuralp, Aynalı Köyü, Tepecik mevkiinde Düzce Orman İşletmesi Müdürlüğü’nce ağaçlandırma çalışmaları sırasında Roma Dönemi’ne ait olduğu belirlenen başsız erkek heykeli, iyon sütun başlığı, asma ve rozet betimlemeli girlandlı lahit, Roma dönemi heykeli, blok taşlar gibi kalıntıların gözlendiği kentin güneyindeki ovada yer alan Tepecik Nekropolisi Ankara KTVKK’ın 03.04.1990 tarih ve 1196 sayılı kararı ile 1. derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiş (Ek.A3). 18.10.1991 tarih ve 2014 sayılı kararı ile sit alanı kararı güncellenmiş ve sit alanının sınırları belirlenmiştir (Ek.A4).

Şekil 5.3 Tepecik Nekropolü

Şehit Hüseyin Kıl Mahallesi’ nde yer alan Tepecik mevkii, Roma Dönemi’ nde Prusias ad Hypium Antik Kenti’ nin nekropol alanıdır. Düzce Konuralp Müzesi Müdürlüğü’ nde sergilenen M.S 1. yy. tarihlenen bucranion, asma ve rozet betimlemeleri girlandlı lahit, giyimli Roma Dönemi heykeli ile yüzeyde monolite sütun parçası blok taşlar, mezar tuğlaları, seramik parçaları gibi buluntular buradan çıkarılmıştır [35].

Şekil 5.4 Tepecik Nekropolü’ nde bulunan lahit mezar

1991 yılında Ankara KTVKK tarafından alınan kararların ardından yaklaşık on dört yıl sonra 2005 yılında Konuralp Beldesi belediye imar planında yapılacak ilave çalışmada kullanılmak üzere KVMGM’ nün sit sınırlarının halihazır haritaya işlenmesi isteği üzerine

KTVKK' nun 02.07.1987 tarihli kararı ile sit alanı ilan edilen fakat sınırları yanlış belirlenen mozaikli alanın Ankara KTVKK 07.10.2005 tarih ve 955 sayılı kararı ile tescili güncellenmiş ve sınırları düzeltilmiştir (Ek.A5).

Şekil 5.5 Mozağin bulunduğu tescilli alan

Şekil 5.6 2705 parselde bulunan Orpheus mozaïği [36]

Çiftepınarlar Mahallesi 2705 parselde bulunan mozaikli alan, Roma Dönemi' ne ait bir villanın taban döşemesinin bulunduğu alan olarak tescillenmiştir. Villanın mekanlarına ait taban döşemesi mozaikler, İstanbul Restorasyon ve Konservasyon Merkez Laboratuvar Müdürlüğü uzmanlarınca 1998 yılında mekanlarından çıkarılarak Konuralp Müzesi' ne kaldırılmıştır. Orpheus konulu mozaik 23 panodan, Akhilleus ve annesi Thetis konulu mozaik ise 32 panodan oluşmaktadır. Orpheus konulu mozaik 43,7 m², Akhilleus

konulu mozaik 60,6 m²'dir. Orpheus konulu mozağin tamamının konservasyonu 2013 yılında gerçekleştirilmiş ve Düzce Konuralp Müzesi Müdürlüğü taş eserler salonunda sergilenmektedir [35].

Ayrıca aynı karar ile 2253 parselinde yer alan Tekke Camii tescillenirken, 2252 ve 4214 parsellerinde yer alan 2 adet sivil mimarlık örneği ahşap konutun da tescili yapılmıştır. 07.10.2005 tarihinde alınan tescil kararları, 14.10.1978 ve 02.07.1987 tarihli kararlardan sonra ilk kez sivil ve dini-kültürel mimarlık örneklerinin tescillenmesi bakımından önem taşımaktadır.

Konuralp, Tepecik Doğancı Mevkiinde kaçak kazı faaliyetleri sırasında ortaya çıkan tümülüs yapısının tespiti üzerine 30.06.2010 tarih ve 1518 sayılı karar ile bu tümülüsün tesciline karar verildi (Ek.A6). Bu kararın ardından Sarıkış Çorak Mevkiinde yine kaçak kazı sonucu ortaya çıkan yapı kalıntısının bulunduğu alan 23.11.2011 tarih ve 111 sayılı karar ile 1. derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiş, KAİP hazırlanıncaya kadar geçiş dönemi yapılanma koşulları doğrultusunda uygulama yapılabileceğine karar verilmiştir (Ek.A7).

Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü' nün Konuralp 1662 parselde yer alan 4 adet mezar taşına ilişkin 06.07.2010 tarihli raporun değerlendirilmesiyle; Kocaeli KTVKBK 04.08.2010 tarih ve 1573 sayılı kararı ile Konuralp, Çiftepınarlar Mahallesi, Ali Hamza Sokak 1662 parselde yer alan Osmanlı Dönemi' ne ait 4 adet mezar taşı tescil edilmiştir (Ek.A6). Mezartaşlarının bulunduğu alan, Topçuoğlu aile mezarlığıdır. Topçuoğlu Mehmet Bey' e ait 1821 tarihli sarıklı, bitkisel bezemeli ve yazıtlı mezarın mezar taşı üzerinde Antik Çağ motiflerine benzer çelenk ve bitkisel bezemeler mevcuttur [35].

Şekil 5.7 Topçuoğlu Mehmet Bey' e ait mezar taşı

Şekil 5.8 Konuralp Osmanlı mezarlığı

1978 tarihinde tescillenmiş olan Konuralp’ deki su kemerinin karşısındaki parsellerde yapılması planlanan elektrik direkleri ve hattını yenileme çalışmaları kapsamında hazırlanan projenin uygunluğuna karar veren 02.02.2011 tarih ve 1827 sayılı kararda ayrıca su kemeri yapı grubunun 2. grup olarak belirlenmesine ve rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin kurula iletilmesine karar verilmiştir (Ek.A9).

Bu su kemerinin dışında yine merkez ilçeye bağlı olan Kemerkasım Köyü’ nde tespit edilen Roma Dönemi’ ne ait anıtsal yapı olan Kemerkasım su kemeri koruma kurulunun 02.03.2011 tarih ve 1859 sayılı kararı ile 2. grup yapı grubu olarak tescillenmiş ve rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri istenmiştir (Ek.A10). Konuralp’ e 10 km uzaklığında yer alan, Helenistik ve Roma dönemlerine ait olan su kemerlerinin uzunluğu 160 m, yüksekliği yaklaşık 20 m civarındadır. Horasan harçlı karışık kesme ve moloz taştan iki katlı olarak inşa edilen kemerlerin günümüze sadece ayak kısımları ulaşabilmiştir [35].

Şekil 5.9 Kemerkasım Su Kemerі

Şekil 5.10 Kemerkasım Su Kemer kalıntıları

2 adet su kemeri yapısı ile ilgili 2011 tarihli kararlar Konuralp Beldesi tescilli taşınmaz kültür ve doğa varlıklarından birine ait ilk defa rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin istenmesine ilişkin önemli bir gelişmedir.

Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü' nün 02.07.1987 tarih ve 3444 sayılı KTKVYK kararlarına ilişkin güncelleme istemesi üzerine yapılan görüşmeler sonucunda taşınmazlarla ilgili birtakım kararlar alınmıştır. Kocaeli Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu' nun 08.02.2012 yılı 249 sayılı kararı ile tiyatronun yer aldığı parsellerin güncellenerek 1. derece arkeolojik sit alanı olarak devamına, tiyatronun 1. grup yapı olarak tesciline, rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin hazırlatılarak kurula iletilmesine karar verilmiştir (Ek.A11). Kurulun aynı tarih, 250 sayılı kararı ile batı surlarının sınırları güncellenerek 1. derece arkeolojik sit alanı ilan edilmesine, alana ilişkin güvenlik önlemlerinin ilgili birimlerce alınmasına, koruma amaçlı imar planı hazırlanıncaya kadar geçiş dönemi yapılanma koşulları olarak KTKVYK' nın 658 sayılı ilke kararının 1. maddesi doğrultusunda uygulama yapılabileceğine, rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin hazırlatılmasına karar verilmiştir (Ek.A12). 1987' den 2012' ye kadar Konuralp arkeolojik sit alanları ile ilgili önemli bir karar alınmamasının ardından tiyatro ve batı surlarının yer aldığı alanın 1. derece arkeolojik sit olarak tanımlanması ve

taşınmazlarla ilgili rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin istenmesi ile önemli bir adım atılmıştır.

Aynı tarihli toplantıda Roma Köprüsü de gündeme gelmiş ve Konuralp Müzesi Müdürlüğü'nce yapılan kurtarma kazısı değerlendirilmiştir. Kurulun aynı tarih, 289 sayılı kararı ile köprünün yer aldığı parsellerin güncellenerek 1. derece arkeolojik sit alanı ilan edilmesine, koruma amaçlı imar planı hazırlanıncaya kadar geçiş dönemi yapılaşma koşulları olarak KTVKYK'ın 658 sayılı ilke kararının 1. maddesi doğrultusunda uygulama yapılabileceğine, Roma Köprüsüne ilişkin gerekli güvenlik önlemlerinin ilgili birimlerce alınmasına ve şahıs mülkiyetinde yer alan parsellerin kamusallaştırılmasının tavsiye edilmesine karar verilmiştir (Ek.A13). 08.02.2012 tarihli kararlar ile tiyatro, batı surları ve roma köprüsünün parsel bazında tescil kararlarının yenilenmesi ile de önem taşımaktadır.

Şekil 5.11 2183 parselinde bulunan kalıntılar

Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü' nün 25.01.2012 tarihli yazısında Konuralp Beldesi, Terzialiler Mahallesinde Kızılay mülkiyetinde bulunan ve Kızılay Genel Müdürlüğü tarafından sosyal tesis inşa edilmesi istenen 2183 nolu parselin (Şekil 5.11) hafriyat inşasının denetlenmesini talep etmesi üzerine kurul üyelerince yerinde incelemeler yapılmıştır. İnceleme ve görüşmeler sonucunda 18.04.2012 tarihinde yapılan toplantıda alınan 343 nolu kararla 2183 nolu parsel 3. derece arkeolojik sit alanı

ilan edilmiştir (Ek.A14). Koruma amaçlı imar planı hazırlanıncaya kadar geçiş dönemi yapılaşma koşulları olarak KTVKYK' nun 658 sayılı ilke kararının 3. maddesi doğrultusunda uygulama yapılabileceğine, alanda ilgili müze müdürlüğü denetiminde sondaj ve temizlik çalışmasının tamamlanmasına, yapılması planlanan tesisin arkeolojik kalıntı ve buluntuları in-situ olarak koruyacak ve sergileyecek şekilde mimari projesinin hazırlanarak kurula iletildikten sonra konunun tekrar değerlendirilmesine karar verilmiştir.

Çarşıiçi Caddesi ve Karakol Sokak' ın birleştiği konumda yer alan ve bu kararla 3. derece arkeolojik sit alanı ilan edilen 2183 parselinde Konuralp Müzesi uzmanlarınca yapılan sondajlar sonucunda bazı kalıntılar ortaya çıkmıştır. Günümüzde herhangi bir kazı çalışması devam etmemektedir.

18.04.2012 tarihinde yapılan toplantıda birtakım tescil kararları da alınmıştır. 346 sayılı karar ile şahıs mülkü 1746 nolu parselde bulunan taşınmaz 2. grup yapı olarak tescil edilmiş (Ek.A15), 347 sayılı karar ile 1738 nolu parselde bulunan taşınmazın tescil edilmesine (Ek.A16), yapı grubunun 2. grup olarak belirlenmesine karar verilmiş, 349 sayılı karar ile 1. derece arkeolojik sit alanı sınırları içinde kalan, 1825 ve 1826 parsellerde bulunan taşınmazın tesciline, yapı grubunun 2. grup olarak belirlenmesine karar verilmiştir (Ek.A17). 350 sayılı karar ile de 1745 nolu parselde bulunan taşınmazın 2. grup yapı olarak tesciline karar verilmiştir (Ek.A18). Tüm yapılar için ayrıca yapılara ilişkin can ve mal güvenliğinin ilgili birimlerce alınmasına, rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin kurula getirilmesine karar verilmiştir.

18.04.2012 tarihinde alınan tescil kararları, 07.10.2005 tarihli karardan sonra sivil mimarlık örneklerinin tescillenmesi bakımından önem taşımaktadır.

18.04.2012 tarihinde ayrıca kurul üyeleri tarafından atlı kapı ve uzantısı olan güney surları yerinde incelenmiştir. Sonrasında 09.05.2012 tarihinde yapılan toplantıda alınan 378 nolu karar ile atlı kapı ve güney surlarının 1. grup yapı olarak tesciline karar verilmiştir. Bununla beraber Prusis ad Hypium antik kentinin sit durumunun irdelenebilmesi için 1/1000 ölçekli halihazır harita ve 1/1000 ölçekli imar planı üzerinde sit alanlarının işaretlenerek kurula iletilmesine ve sonrasında konunun değerlendirilmesine karar verilmiştir (Ek.A19).

Konuralp' in sit durumu ile ilgili alınan bu karardan sonra kurul, 13.03.2013 tarih ve 889 sayılı kararı ile Çiftedınarlar ve Terzialiler Mahallesi sınırları içinde kalan ve kararda Prusias ad Hypium antik kentinin sur içi kısmı olarak tanımlanan bölgeyi 2. derece arkeolojik sit alanı olarak belirlemiştir. Aynı kararda 1. derece arkeolojik sit alanlarının devamına, bu alanların dışında kalan ve kalıntıların gözlemlendiği yerlerin ayrıntılı olarak paftalara işlenerek kurula iletilmesine karar verilmiştir (Ek.A20). 20.03.2013 tarih ve 894 sayılı kararı ile 1. ve 2. derece arkeolojik sit alanı son halini almıştır. Hazırlanan dosyaların incelenmesi ve yapılan görüşmeler sonucunda, KKVKBK' nun 30.04.2013 tarihli 960 sayılı kararında Konuralp beldesinde bulunan Prusias ad Hypium antik kentinin sur içi kısmında belirlenmiş olan 1. ve 2. derece arkeolojik sit alanının güneyine doğru uzanan alanın 3. derece arkeolojik sit alanı olarak belirlenmesine, Konuralp' de bulunan 1., 2. ve 3. derece arkeolojik sit alanları için KAİP' larının ivedilikle hazırlanmasına, 3. derece arkeolojik sit alanı olarak belirlenen sınırları belirtilen alanda yapılaşma nizamı olarak;

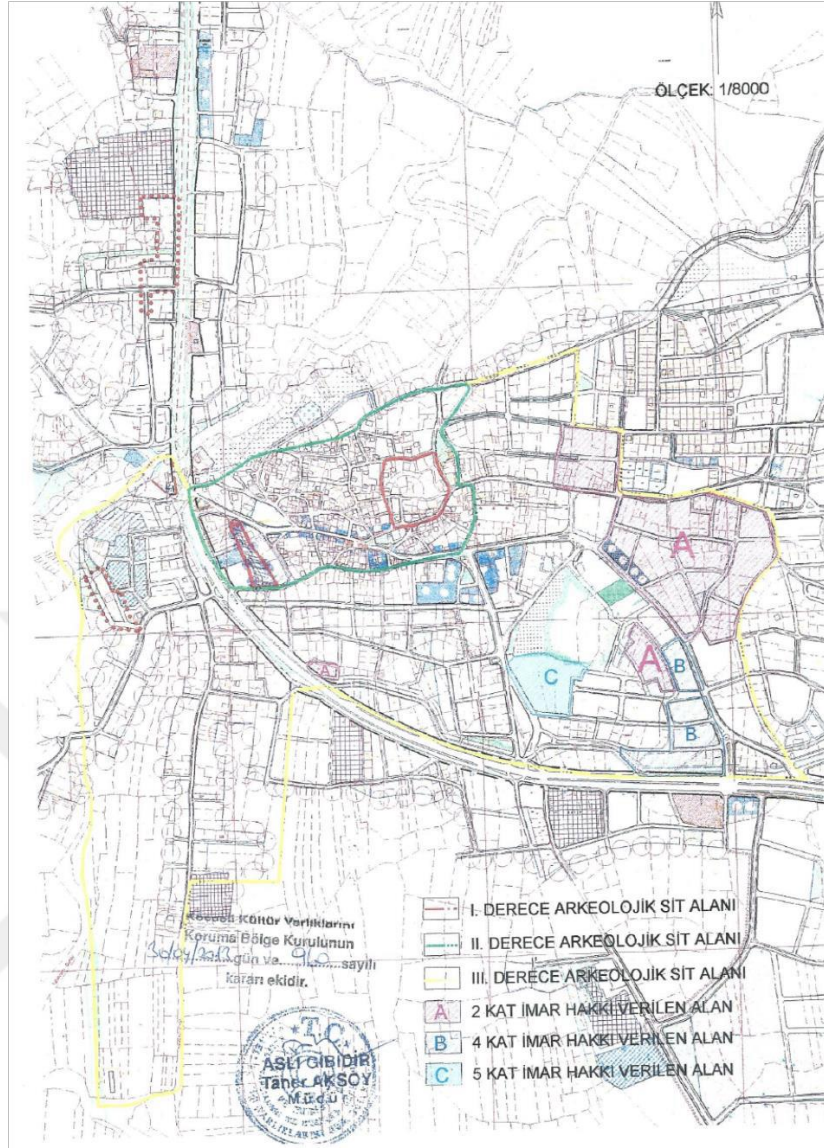
- 3. derece arkeolojik sit alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan alanda; Ayrık Nizam, 3 kat yapılaşma izni verilmesine, ön bahçe çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi $h/2$, maksimum TAKS 0,30 olarak belirlenmesine,
- 3. derece arkeolojik sit alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan, karar eki paftada A bölgesi olarak işaretli alanlarda 2 kat yapılaşma izni verilmesine, yapılaşma nizamı olarak; Ayrık Nizam, ön bahçe çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi $h/2$, maksimum TAKS 0,30 olarak belirlenmesine,
- 3. derece arkeolojik sit alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan, karar eki paftada B bölgesi olarak işaretli alanlarda 4 kat yapılaşma izni verilmesine, yapılaşma nizamı olarak; Ayrık Nizam, ön bahçe çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi $h/2$, maksimum TAKS 0,30 olarak belirlenmesine,
- 3. derece arkeolojik sit alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan, karar eki paftada C bölgesi olarak işaretli alanlarda 5 kat yapılaşma izni verilmesine, yapılaşma nizamı olarak; Ayrık Nizam, ön bahçe

çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,40 olarak belirlenmesine,

- 3. derece arkeolojik sit alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun güneyinde kalan alanda; Ayrık Nizam, 2 kat, ön bahçe çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,30 olarak belirlenmesine,

Mevcut plan notlarının geçersiz olduğuna, alana ilişkin onaylı 1/1000 ölçekli uygulama imar planındaki konut adaları, yeşil alan, otopark, park ve sosyal donatı alanları aynen korunacağına, plan notları yerine alana ilişkin Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği çerçevesinde uygulama yapılabileceğine, TKTVYK' nun 02.07.1987 tarih ve 3444 sayılı kararında belirtilen 'Ekli 1/1000 ölçekli halihazır haritalarda sınırları belirtilen 1. ve 2. derece arkeolojik sit alanları dışındaki yeni yapılanmalarda temel hafriyatının Bolu Müzesi Müdürlüğü uzmanları denetiminde yapılmasına' hükmünün geçerliliğini yitirdiğine, Konuralp' de bulunan tiyatro, sur kalıntıları, su kemerleri, Roma Dönemi köprü kalıntıları bilimsel arkeolojik kazı çalışmalarının yapılmasına ve rölöve, restitüsyon, restorasyon projelerinin hazırlanmasına karar verilmiştir (Ek.A21). Aynı tarihli toplantının 957 sayılı kararında 3. derece arkeolojik sit alanı içinde kalan 1161 parselinde yer alan sivil mimarlık örneği 2. grup yapı olarak tescillenirken, rölöve, restitüsyon ve restorasyon projesinin kurula iletilmesi istenmiştir (Ek.A22).

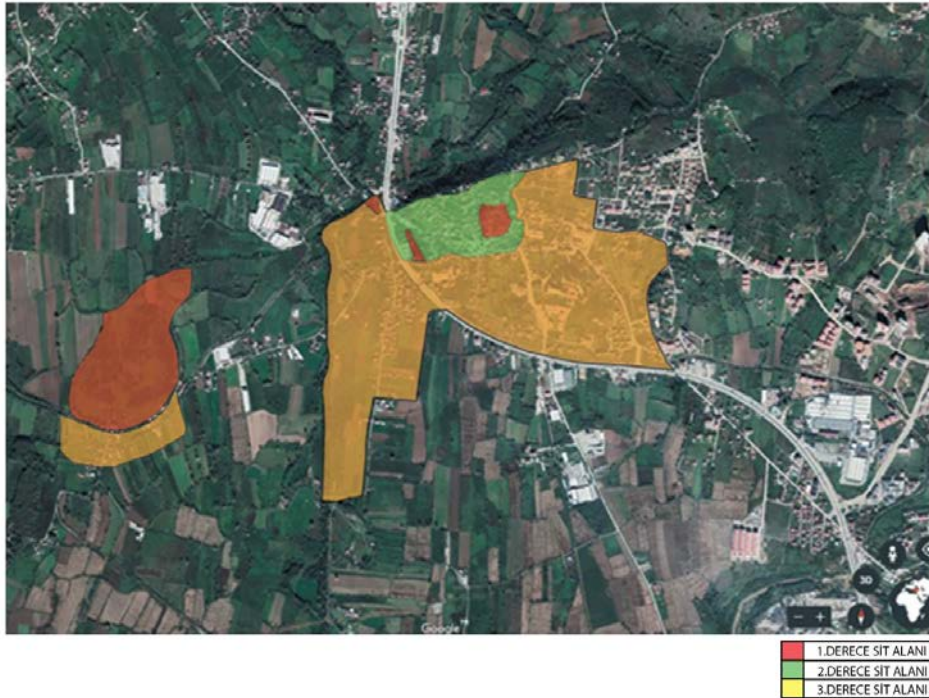
Şekil 5.12 Konuralp Koruma İmar Planı Geçiş Dönemi Kurul Kararları [27]

Kocaeli KVKBK' nun 2013 tarihli kararları ile arkeolojik sit alanı sınırları genişletilmiştir. Koruma kararı alınan toplam alan 1,43 km² olmuştur [37]. 1978' den bu yana güncellenen arkeolojik sit alanları bu karar ile son halini almıştır. Konuralp beldesinde sit alanları genelinde ilk defa KAİP hazırlatılmasına karar verilmesi geleneksel dokunun korunması ve korumanın sürdürülebilirliği açısından önem taşımaktadır. Ayrıca 2013 yılına kadar herhangi bilimsel kazı çalışması yapılmayan antik kalıntılarla ilgili olarak bilimsel arkeolojik kazı çalışmalarının başlatılması kararı ile önemli bir adım atılmıştır. Bu kararın alınmasında Düzce Üniversitesi' nde Arkeoloji Bölümünün kurulması önem taşımıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı Konuralp Müzesi Müdürlüğü Başkanlığında, Düzce

Üniversitesi Arkeoloji Bölümünün Bilimsel Başkanlığında kazı ve temizlik çalışmalarının yapılmasını uygun görmüştür [37].

Şekil 5.13 2013 yılı kurul kararları öncesindeki sit alanları

Şekil 5.14 2013 yılı kurul kararları sonrasında sit alanları

İlgili kararda 3. derece arkeolojik sit alanına dahil ve karar eki paftada C bölgesi olarak gösterilen alanda 5 kat yapılaşma izni verilmesi ile bu bölgedeki 678, 682 ve 683

parsellerinde konut sitesi inşa edilmiştir. Konuralp' e TEM otoyolundan Ali Hamza Sokak girişinde ve antik tiyatronun bakı noktası oluşturan üst kotundan silüete giren bir alanda yer alan bu yapılaşma geleneksel dokuya zarar vermiştir. Bununla beraber bu kararın alınmasından önceki yıllarda inşa edilmiş, Hanağası Sokak üzerinde bulunan 3748 parselinde yer alan yapılaşma da hem kütle ve yükseklik ilişkisi hem de parsel kullanımı ile geleneksel dokuya aykırı bir yerleşim düzenindedir.

Şekil 5.15 678, 682, 683 ve 3748 parsellerindeki yeni yapılaşma [27]

Arkeolojik sit alanı sınırlarının belirlenmesinin ardından 2015 yılında alınan karar çok sayıda sivil mimarlık örneğinin tescili ile dikkat çekmektedir. 30.09.2015 tarih ve 2221 sayılı karar ile 34 adet yapı taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. Kültür varlıklarının koruma grubunun 2. grup olarak belirlenmesine ve bu yapıların 1/5000 ölçekli nazım ve 1/1000 ölçekli uygulama koruma amaçlı imar planına işlenmesine, yapılara ilişkin rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin hazırlanarak kurula iletilmesine karar verilmiştir (Ek.A23). 1981, 1982 ve 1987 parsellerinde yer alan hamam yapısı ve 3980 parselinde yer alan cami bu karar ile tescillenmiştir. Ayrıca 2164, 2165, 2166 ve 2167 parsellerinde, Çarşıiçi Caddesi üzerinde yer alan 4 adet ticari işlevli yapının

tescil kararı da alınmıştır. 2015 tarihli karar, Konuralp' in önemli sivil mimarlık örneklerinin kayıt altına alması ve yasal güvence altında korunmalarını sağlamasıyla önem taşır.

Şekil 5.16 Ticari işlevli tescilli yapılar

1052 parselinde bir duvar yapısının bulunması üzerine bu yapı 2. grup sivil mimari örneği olarak kurulun 22.02.2017 tarih ve 2878 nolu kararı ile kayıt altına alınmış, koruma alanı kendi parseli olarak belirlenmiştir. Ayrıca bu parselde açığa çıkan kalıntıların devam ettiği tespit edilen 1051 ve 1097 parseller ve çevresinin ile ilgili 'Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik' in, "Tespit Sonucu Düzenlenecek Belgeler" başlıklı 5. maddesinde yer alan sit fişi, sitin yerini ve sınırlarını gösterir harita vb. belgelerin düzenlenerek kurula iletildikten sonra 1. derece arkeolojik sit alanı kararının değerlendirilebileceği, bu süreçte kazı yapılan alanın müze müdürlüğü denetiminde üzerinin örtülerek, alanda herhangi bir inşai ve fiziki müdahalede bulunulmamasına, gerekli güvenlik tedbirlerinin ilgili birimlerce alınmasına karar verildi.

2017 yılında 16.08.2017 tarih ve 3132 nolu kararla 2302 parselinde yer alan Ayan Topçuzade Mehmet Ağa Çeşmesi ve Roma Dönemine ait olan çeşme 2. grup yapı olarak tescillenirken, koruma alanları kendi parseli olarak belirlenmiş (Ek.A24), aynı tarih ve 3133 nolu karar ile 1886 parselinde yer alan sivil mimarlık örneği ahşap konutun 2. grup yapı tescili yapılmış, rölöve, restitüsyon ve restorasyon projesinin kurula iletilmesi istenmiştir (Ek.A25).

Konuralp sit alanları ve taşınmaz kültür varlıkları ile ilgili alınan 19.12.2017 tarihli son karar ile anıtsal yapıların dışında tescilli sivil mimarlık örneği sayısı 41 olmuştur.

5.1.2 Koruma Amaçlı Revizyon İmar Planı

1992 yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi' nin kurulmasının ardından, bu üniversiteye bağlı olarak 2001 yılında Teknik ve Orman Fakülteleri, 2003 yılında da Tıp Fakültesi Konuralp' de oluşturulan yerleşkeye taşınmıştır [38]. Sonrasında, 17 Mart 2006 tarihinde Düzce Üniversitesi' nin Konuralp' de kurulması ve Konuralp civarında konumlanan fabrikalar ile yerleşim bir çekim merkezine dönüşmeye başlamıştır. Bölgenin hızlı gelişmesi nedeniyle bölgede oluşacak konaklama iskân ve ticari ihtiyaçları gidermek adına yapı yükseklik ve yoğunluğunu arttıran bir imar plan değişikliği yapılmış, Konuralp Belediye Meclisi' nin kat artış kararları ve bölgede 2009 yılından itibaren 4-5 kat imar izninin verilmesi ile özellikle 3. derece arkeolojik sit alanı sınırlarının doğusunda kalan Şehit Murat Demir Mahallesi' nde çok katlı apartman tipi ve site tipi yapılaşma başlamıştır (Şekil 5.18). Üniversiteye yakın konumu ile özellikle öğrenciler ve akademik personel tarafından bölgeye ilgi gösterilmesi bunun bir başka nedenidir (Şekil 2.8).

Şekil 5.17 2013 yılında Cin Bayırı' ndan Şehit Murat Demir Mahallesine bakış

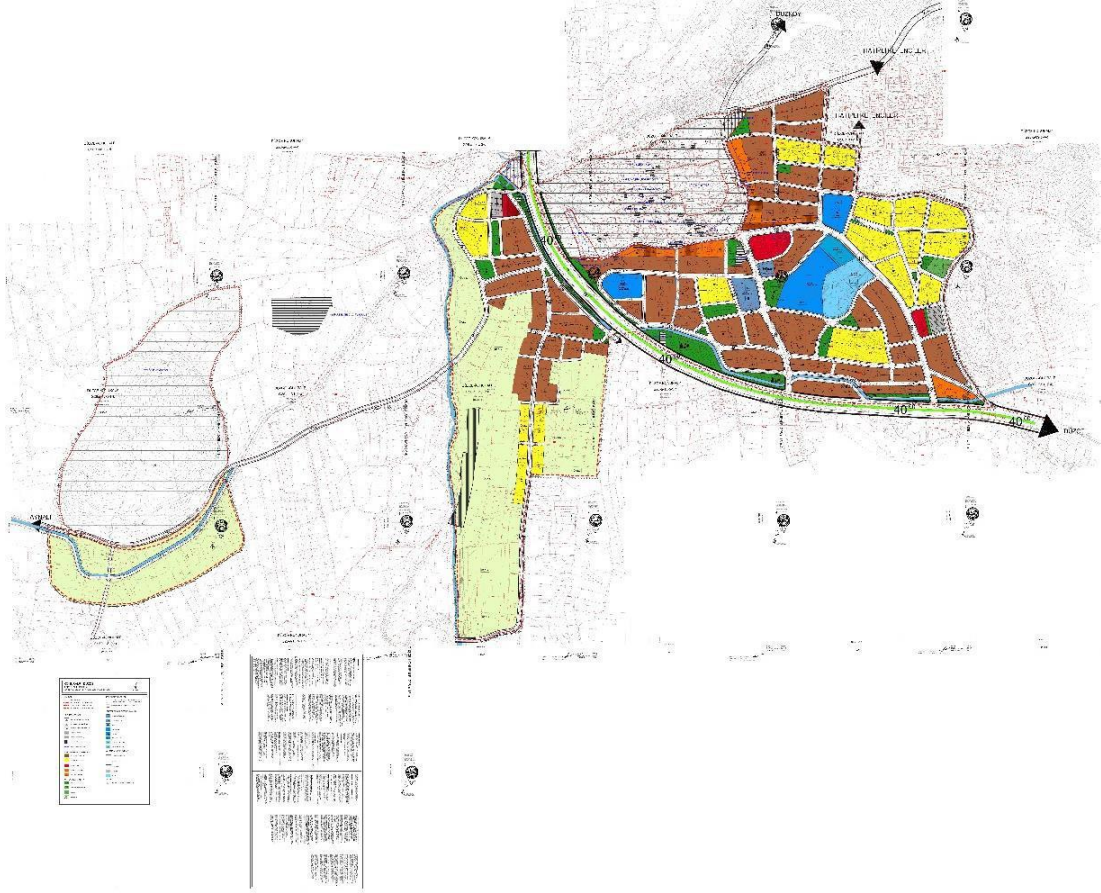

Şekil 5.18 2018 yılında Cin Bayırı’ndan Şehit Murat Demir Mahallesi’ne bakış

İmar izninin verildiği Konuralp merkezi ve Düzce Üniversitesi Konuralp Yerleşkesi bağlantısını sağlayan, imar yolunun güney bölümünde 1464 nolu parseldeki hafriyat çalışmaları sırasında arkeolojik kalıntıların bulunması üzerine, Düzce Belediye Meclisi tarafından süreç içinde bulunabilecek arkeolojik veriler ve bölgenin Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde olması da dikkate alınarak, yapılaşma koşullarının merkez ile bütünlük sağlaması gerektiği düşünülmüştür. Ayrıca bölgenin yapısı, binaların düzensiz yükseklik ve yoğunluğu, yol ve alt yapı sistemlerinin bu yoğunluğu kaldırmayacağı, yapılan bu değişikliğin şehircilik ilkeleri, planlama esasları ve bölgenin estetiğine uygun olmayan bir sonucu doğurduğu sonucuna da ulaşılmıştır. Bu değerlendirmeler çerçevesinde 13.06.2019 tarihli Düzce Belediye Meclisi toplantısında imar mevzuatında yapılan değişiklik ile Konuralp’ e zemin+4 kat sınırı getirilmesine karar verilmiştir. Yapım çalışmaları devam eden mevcut inşaatlar için de projelerinde revizyon yapılarak yürürlüğe konan karara uygun şekilde uygulanmasına karar verilmiştir [39].

Kocaeli Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü kararı ile 2014 yılında çalışmalarına başlanan koruma amaçlı imar planı 2015 yılında onaylanmıştır. Düzce Belediyesi tarafından Nazım Koruma Amaçlı İmar Planı’ na yapılan itirazlar sonucunda Kocaeli KVKBK tarafından tiyatronun yer aldığı 1. derece arkeolojik sit alanının bir

bölümünün planda arkeopark olarak düzenlenmesinin uygun olduğuna, diğer itirazların ve teknik düzeltmelerin KAİP plan paftalarına işlenmesine karar verilmiştir [21].

Şekil 5.19 2015 tarihli Konuralp koruma amaçlı revize imar planı [27]

1/1000 ve 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Revizyon İmar Planı notlarında planın hazırlanmasındaki amaç, sürdürülebilir gelişme kavramı çerçevesinde, içindeki tarihi yapılar ile birlikte bütünsel bir çevre ve kültür emaneti konseptinde koruma, fiziksel deformasyonları önleme, ekonomik yaşamı canlandırma ve geliştirme, koruma kullanma dengesi ile değerlendirme ve gelecek kuşaklara aktarılması olarak belirtilmiştir. Hedef ise arkeolojik sit alanlarının sürdürülebilir gelişme kavramı çerçevesinde, içindeki tarihi yapılar ve arkeolojik kalıntılar ile birlikte bütünsel bir çevre ve kültür emaneti konseptinde korunması, değerlendirilmesi ve gelecek kuşaklara aktarım sürecinin ortaya çıkarılmasına yönelik alınacak genel ve belirleyici kararlara, uzmanlık içeren teknik alt yapı sunma olarak saptanmıştır. Plan kapsamında 1., 2., ve 3. derece arkeolojik sit alanı sınırları, tescilli parseller ve tescilli yapılar, kentsel alan kullanımları, açık ve yeşil alanlar, jeolojik etüt verileri, kentsel sosyal alt yapı alanları, ulaşım ve teknik alt yapı ve imar

uygulanması yapılacak alanlar uygun gösterim ve lejantla belirtilmiş ve uygulama esasları belirlenmiştir.

5.1.3 Güncel Projeler

Yerel yönetim, çok katmanlı Konuralp yerleşimine ait tarihi ve kültürel mirasın kurunmasını amaçlayarak projeler üretmiştir. Bu projelerin en kapsamlısı ‘Konuralp Tarihi Kent Meydanı Düzenleme ve Restorasyon Projesi’ dir. Düzce Ticaret ve Sanayi Odası sahipliğindeki projenin ortağı Düzce Belediyesi ve iştirakçisi Konuralp Cami Yaptırma ve Yaşatma Derneği’ dir. Bu proje MARKA Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından ajansın 2016 yılı Kültür Turizm Küçük Ölçekli Altyapı Programı kapsamında desteklenmektedir. 29.10.2016 tarihinde çalışmalarına başlanmış, 29.10.2018 tarihinde bitirilmesi planmıştır. Projelendirme ve uygulama aşamaları günümüzde de devam etmektedir. Projenin amaçları; günümüze ulaşan farklı dönemlere ait kültür mirasının görünür hale getirilmesi, Konuralp arkeolojik kazı alanı ve kent meydanının birbirlerine entegre edilmesi ile ulusal ve uluslararası düzeyde vizyon edinilmesi, Konuralp meydanının tarihi ve kültürel dokusunu ön plana çıkarmak, tarihi yapıların restore edilerek bu yapılara işlev kazandırılması ve çevrenin rekreasyonel işlevlerle canlandırılması olarak belirtilmiştir. Bu amaçlar doğrultusunda, projenin temel faaliyeti Konuralp meydan düzenlemesi ile Osmanlı Hamamı, Konuralp Türbesi ve Kilise Suyu Çeşmesi’ nin restorasyonlarının yapılmasıdır. Bu amaçla hazırlanan kentsel tasarım projesi, tarihi yapıların rölöve, restitüsyon çalışmaları ve restorasyon projesi Kocaeli KTVKK’ nun 2017 yılı 3129, 3145, 3274 nolu kararları ile onaylanmıştır. İhale tarihi 30.01.2018 ve iş bitiş tarihi 31.08.2018 olarak belirtilmiştir [40]. Günümüzde meydan düzenleme çalışmaları henüz başlamamış olmakla birlikte, Osmanlı Hamamı, Konuralp Türbesi ve Kilise Suyu Çeşmesi’ nin restorasyon uygulamaları devam etmektedir. Ayrıca projenin diğer faaliyetleri olan tarihi yapıların yeniden işlevlendirilmesi için proje tanıtımlarının yapılması ve farkındalık amaçlı birtakım toplantılar gerçekleştirilmiştir.

Şekil 5.20 Tarihi Osmanlı Hamamı restorasyon çalışmaları [41]

2016 yılında gündeme gelen ‘Konuralp Dünya Turizm Destinasyonu Oluyor Projesi’ ni de bu kapsamda değerlendirmek gerekir. Bu proje Düzce İl Özel İdaresi sahipliğinde, Düzce Belediye Başkanlığı ortaklığı ile hazırlanmış ve MARKA Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından desteklenmiştir. Projenin iştirakçileri ise Akçakoca Belediyesi, Düzce Üniversitesi, Dubrovnik Development Agency, Mengen Aşçıları Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Dubrovnik Belediyesi ve Düzce Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü’ dür. Konuralp’ i turizm destinasyonu yapmak amacındaki projenin temel faaliyetleri, turizm ofisinin kurulması, mal ve hizmet alımlarının tamamlanması, ekoturizm çalışmaları danışmanlık işi, tanıtım ve dijital pazarlama çalışmalarının inovatif tekniklerle geliştirilmesi ve basın bildirisinin hazırlanmasıdır. Proje kapsamında yenilikçi turizm yönetiminin sağlanması amacıyla, eğitim, tanıtım, iletişim, fizibilite çalışması gibi faaliyetler ve projenin sürdürülebilirliğinin sağlanması profesyonel bir ekip tarafından yapılmıştır. 25.08.2015 tarihinde başlanan proje 25.08.2018 tarihinde tamamlanmıştır [40]. Konuralp Dünya Turizm Destinasyonu Oluyor Projesi kapsamında düzenlenen 2,5 kilometre uzunluğundaki trekking yolunun güzergahı, Atlı Kapı’ dan başlayıp Roma Köprüsü’ nde bitmektedir [42]. Ayrıca proje kapsamında Konuralp tanıtım kitapçığı hazırlanmıştır.

Konuralp için planlanan bir başka proje ise ‘Doğu Marmara Antik Kent Projesi’ dir. Bu proje Düzce Belediye Başkanlığı tarafından hazırlanmış ve 2015 yılı mali destek programı

kapsamında MARKA Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından desteklenmiştir. Düzce İl Özel İdaresi proje ortağı, Akçakoca Belediyesi, Düzce Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu, Cumayeri Belediyesi ve Gölyaka Belediyesi proje iştirakçileridir. Konuralp antik tiyatro çevre düzenlemesi ve arkeopark yapılarak bölgenin kültür turizmi potansiyelinin artırılması, seramik atölyesi kurularak üretim ve pazarlama yapılması, ortaya çıkacak konaklama ihtiyacına yönelik ev pansiyonculuğunun geliştirilmesi, bölgenin turizm sektöründeki yeri ve öneminin ortaya çıkarılması, alternatif turizm olanaklarının sunulması ve tanıtımının yapılması ve yerel halkta bu bilincin geliştirilmesi hedeflenmiştir [40]. Proje kapsamında tamamlanan Konuralp Arkeoparkı 24.08.2017 tarihinde açılmıştır (Şekil 4.7). Halka farkındalık kazandırmak amaçlı çeşitli tanıtım toplantıları düzenlenmiştir. Proje kapsamında 1825, 1826 ve 2015 parsellerinde yer alan geleneksel yapıların pansiyona dönüştürülmesi planlanmıştır. Bu amaçla, 1825 ve 1826 parsellerinde yer alan yapıda başlayan restorasyon çalışmaları günümüzde devam etmektedir (Şekil 5.21). 25.08. 2015 tarihinde başlanan proje 25.08.2017 tarihinde tamamlanmıştır.

Şekil 5.21 Pansiyon işlevi verilen 1825-1826 parsellerinde yer alan tescilli yapı

Düzce Belediyesi tarafından hazırlanan diğer bir proje de ‘Konuralp Antik Kenti Yüzey Araştırmaları ile Turizme Destek Projesi’ dir. Proje, 2015 doğrudan faaliyet desteği çerçevesinde MARKA Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından desteklenmiştir. 08.06.2015 tarihinde başlatılan projenin ana amacı Prusias ad Hypium antik kentinin sınırlarını belirlemektir. Tiyatronun korunması, tiyatro sit alanının çevre düzenleme projesi, bilgi ve yön levhalarının hazırlanması ve yürütülecek çalışmaların kısa, orta ve

uzun vadeli programlar kapsamında sürdürülmesine ilişkin uygulama yöntemlerinin saptanması projenin diğer hedefleridir. Bu anlamda önemli olan proje kapsamında çalışma alan sınırları belirlenmiş ve alanda temizlik çalışmaları yapılmış, kalıntılar numaralandırılarak çizim ve fotoğraflarla belgelenmiş, alanın hava fotoğrafları çekilmiş, kalıntıların GPS koordinatları ölçülmüş ve arkeolojik topoğrafya haritasına işlenmiş ve arkeofizik çalışmaları yapılarak tiyatronun toprak altında kalmış kısımlarının tespiti yapılmış (Şekil 5.23) ve üç boyutlu modelleme çalışmaları tamamlanmıştır [43]. Alan çalışması sonuçları, proje çerçevesinde hazırlanan 28.09.2015 tarihli bilimsel bir raporda sunulmuştur.

Şekil 5.22 Antik kalıntıların numaralandırılmış ve taşınmış durumu [43]

Bu anlamda Düzce Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından yürütülen başka bir çalışma ile Konuralp' in 2. derece sit alanının altyapı görüntülemesi yapılarak bölgedeki arkeolojik kalıntılar tespit edilmiştir. Jeoradar yöntemi kullanılarak yapılan çalışmanın amacı koruma amaçlı imar planının doğru bir şekilde yapılabilmesidir. Çalışma kapsamında Konuralp' in 2. derece sit alanı üç boyutlu olarak görüntülenmiştir. Elde edilen üç boyutlu fotoğrafların Konuralp' te gerçekleştirilmekte olan restorasyon çalışmalarına da kolaylık sağlayacağı belirtilmiştir [44].

Şekil 5.23 Arkeojeofizik çalışmaları verisine örnek [43]

Planlama aşamasında olan bir proje ise Karadeniz Havzası Sınır Ötesi İşbirliği Programı dahilinde Düzce Valiliği tarafından Düzce Belediyesi işbirliği ile yürütülen Avrupa Birliği tarafından desteklenen ‘Karadeniz Havzasında Sürdürülebilirlik Kültür Turizminin Geliştirilmesi Projesi’ dir. Bu proje ile Konuralp Hürriyet Caddesi üzerinde bulunan 11 yapının sokak sağıklaştırma projesi kapsamında restorasyonu yapılacaktır. 2. derece sit alanı olan bölgede yapılması planlanan yenileme çalışmaları neticesinde bölgedeki tarihi ve kültürel turizm potansiyelinin açığa çıkarılması hedeflenmiştir [45].

5.2 Koruma Süreci ve Projelerin Değerlendirilmesi

Kent bölgelerinin arkeolojik, doğal, kentsel, tarihi sit alanı olarak ve önemli tarihi yapıların tek yapı olarak tescil edilerek korunmaları kentin kimliğine önemli katkı sağlar [46]. Farklı dönemlere ait kültürel mirasa sahip Konuralp’ te bu değerlerin saptanması ve belgelenmesi yönünde çalışmalar yapılmış, tek yapı ölçeğinde tescil kararları alınmış ve kent ölçeğinde arkeolojik sit alanı kararları alınarak sınırları tanımlanmıştır. Bu başlıkta alana ilişkin alınan kurul kararları ve güncel projeler değerlendirilmiştir.

Arkeolojik sit alanı kararları: Konuralp arkeolojik sit alanı kararları 2015 yılına kadar rastlantısal şekilde bulunan kalıntılar sonucunda alınmış ve sınırları bilimsel yöntemlerle belirlenmediği için halihazır harita oluşturma çalışmalarında güncellenmiştir.

Antik yapıların sit sınırları 1987 yılındaki karardan sonra 2012 yılında güncellenmiştir. Batı surları ve Roma köprüsü parsel bazında 1. derece sit alanı olarak korunmaktadırlar. Antik tiyatro hem tek yapı hem parsel bazında sit alanı korunmaktadır. Güney surları ve su kemerinin 1. derece arkeolojik sit alanı olarak korunmaması çevrelerindeki yapılaşmanın bir sebebi olabilir.

Ayrıca bu yıllara kadar parçacı bir yaklaşımla oluşturulan sit alanları, 2013 yılında daha kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Bu döneme kadar farklı dönemlere ilişkin katmanların korunmasını sağlayacak nitelikte alan kararlar alınmaması, arkeolojik sit alanları kararlarının kapsamının dar olması nedeniyle veriler inşaat yapım süreçlerinde kaybedilmiş, dokuya uyumsuz yapılaşmaya yol açmış ve tarihsel kimliğin korunmasını engellemiştir.

Konuralp, arkeolojik değerlerin yanısıra geleneksel doku karakterinde bir yerleşim olmasına rağmen farklı derecelerde arkeolojik sit alanı olarak korunmaktadır. Çok katmanlı yerleşim, karmaşık sit niteliğindedir. Geleneksel dokunun sınırları belirlenerek, kentsel arkeolojik sit alanı olarak korunması gereken yerleşmede sit alanı kararları bu yönde güncellenmelidir. 3. derece arkeolojik sit tanımıyla korunması ve belli bir dönem koruma-kullanma kararları doğrultusunda düzenlemelere izin verilmesi dokuyu olumsuz etkilemiştir.

Tescil kararları: Antik yapılara ilişkin rölöve, restitüsyon çalışmaları ve restorasyon projesinin hazırlanması kararları ancak 2011 ve 2012 yıllarındaki sit alanı güncelleme kararları ile birlikte verilmiştir. Güney surları 1. grup yapı, Antik tiyatro 1. grup yapı, su kemerleri 2. grup yapı olarak tescillenirken, batı surları ve Roma köprüsünün yapı grubu tescilleri bulunmamaktadır.

Tekke Cami' nin tescil kararının 2005 yılında, Çiftepınarlar Cami' nin 2015 yılında, Osmanlı Dönemi' ne ait mezar taşlarının ise tescil kararının 2010 yılında, hamamın tescil kararının 2015 yılında ve çeşmenin tescil kararının ise 2017 yılında alınmış olması yerleşmenin günümüze ulaşmış Osmanlı Dönemi katmanları için geç bir tarihtir.

2012 yılına kadar 1 adet geleneksel yapı tescil kararı alınmıştır. Bu yapı da günümüzde mevcut değildir. 2012 yılında 4 adet olan tescilli geleneksel yapı sayısının 2015 yılında

alınan 34 adet yapı tescil kararı ile artışı, yine geç bir karar olması ile birlikte geleneksel yapıların korunması adına önemli bir gelişmedir.

Hem anıtsal yapılar hem de geleneksel yapılar için tescilden önceki süreçte yapılan onarımlar için yasal bir düzenleme bulunmamaktaydı. Bu durum yanlış onarımlar ile yapıların özgünlüklerini kaybetmelerine hatta bazı yapıların yok olmalarına neden olmuştur. Yapıların tescili bundan sonraki süreç için tarihi belge ve özgünlük değerlerinin korunmasını sağlayacaktır.

Yerleşmedeki tescilli geleneksel yapıların dışında tescile değer yapılar da bulunmaktadır. Bu yapılar belirlenerek tek yapı ölçeğinde geleneksel yapıların envanterleri oluşturulmalı ve kayıt altına alınarak korunmaları sağlanmalıdır. Bu anlamdaki eksikliklerden biri de yerleşmedeki yapıların açık alanlarında yer alan ve dokuya değer katan unsurlardan özgün işlevli kurulum ve ocakların tescilli olarak korunmamaları ve yok olma sürecine girmeleridir. Bu yapılar tespit ve tescil çalışmalarına eklenmelidir.

Koruma amaçlı imar planı: Kentin çok katmanlı yapısının çözümlenmesine yönelik çalışmalar yapılması ve sonuçların koruma amaçlı imar planını yönlendirmesi Konuralp koruma tarihinde önemli bir gelişmedir. Koruma amaçlı imar planı, sit alanı niteliklerinin yeniden değerlendirilerek kentsel sit alanı sınırlarının belirlenmesi ve yüzey çalışmalarıyla yeni verilerin ortaya çıkması durumunda, bu maddelerin bütüncül yaklaşımla yeniden ele alınmasıyla güncellenmelidir.

Güncel projeler: ‘Konuralp Tarihi Kent Meydanı Düzenleme ve Restorasyon Projesi’ kapsamında Osmanlı Hamamı ve Kilise Suyu Çeşmesi’ nin restorasyonlarının yapılmasının planlanması, bu yapılar için de tescili gündeme getirmiştir.

Tescilli geleneksel yapı sayısının artışı yine MARKA Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından desteklen projelerin olumlu bir katkısıdır.

2015 yılında yapılan ‘Konuralp Antik Kenti Yüzey Araştırmaları İle Turizme Destek Projesi’ kapsamında yapılan arkeojeofizik çalışmaları antik kentin izlerinin okunmasını ve çok katmanlı yapının çözümlenmesini sağlayacaktır.

Güncel projeler, kültürel mirasın korunması konusunu gündeme getirmesi, kültür varlıklarının tespiti, tescili ve restorasyon uygulamaları ile korunmaları açısından olduğu

kadar farkındalık oluşturulması ve Konuralp' in tanıtılmasının sağlanması açısından da önemli bir gelişme olmuştur. Bununla beraber, projelerin geniş kapsamda ele alınması daha sürdürülebilir bir koruma pratiği oluşturacaktır. Bu anlamda, 1. derece arkeolojik sit alanlarının, geleneksel yapı dokusunun ve sosyal dokunun sürdürülebilirliği yönünde de öneriler geliştirilmelidir. Ayrıca projelerin onay ve uygulama süreçlerinin hızlandırılması gerekmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

6.1 Koruma Önerileri

Tarihsel sürecinde kentler, kültürel bir süreklilik ve gelişmenin sonucunda oluşmuş, her dönem kendinden önceki dönem üzerine kurulmuştur. Günümüzde farklı dönemlere ait yapı, kalıntı ve izlerin birlikteliği olan kültürel katmanların yatayda, düşeyde veya farklı açılarda sıralandığı yerleşimlere ‘çok katmanlı kent’ denmektedir [46].

Farklı medeniyetlere ait katmanların bir arada bulunması, kentin oluşumundan itibaren geçirdiği değişimleri, dönüşümleri gösterirken günümüze ulaşamayan toplumlar ve kültürleri hakkında fikir sahibi olmamızı sağlar [47]. Katmanlara sahip kent dokuları, farklı katmanları ve katmanları arasındaki ilişkiler sayesinde zengin bir çeşitlilik ortaya koymaktadır [48].

Birçok fiziksel ve kültürel katmanı bir arada barındıran ülkemizde çok katmanlı kentlerin korunmasında yaşanan yasal problemler, bu yerleşmelerin farklı bir kapsamda ele alınması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. 30.11.1993 tarihli ve 338 sayılı ilke kararı ile ‘kentsel arkeolojik sit’ tanımı yapılarak, koruma koşulları açıklanmıştır. 14.07.1998 tarih ve 594 sayılı Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları İlke Kararı ile kentsel arkeolojik sit tanımı tekrar edilmiş; fakat karar uygulamada çıkan sorunlar sebebiyle iptal edilmiştir. 05.11.1999 tarihli ve 658 sayılı Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları İlke Kararı günümüzde de geçerliliğini koruyan yasal düzenlemedir. Bu karar ile 1., 2. ve 3. derece arkeolojik sit alanları ile kentsel arkeolojik sit alanlarının koruma ve kullanma koşulları yeniden belirlenmiştir. 15.04.2005 tarihli ve 702 sayılı Kentsel Arkeolojik Sit Alanları Koruma ve Kullanma Koşulları İlke Kararı’nda kentsel arkeolojik sit alanları, özel

planlama gerektiren alanlar olarak belirtilmiştir. Bu alanlarda kapsamlı bir envanter çalışmasından sonra planlama çalışmalarının yapılması gerektiği ve sonrasında alt ölçekli uygulamalara geçilmesi önerilmiştir. Bu çalışmalarda işlev uyumunun sağlanmasına, alt yapı çalışmalarının proje safhasından başlayarak kültür katmanlarını gözetmesine, arkeolojik alanların korunmasını ve değerlendirilmesini sağlayacak çözümlerin getirilmesine karar verilmiştir.

1975’ de yayınlanan Amsterdam Bildirgesi’ nde mimari mirasın korunmasında bütünleşik koruma modeli hedeflenmiştir. Bütünleşik koruma ekonomik, sosyal, yönetsel ve yasal araştırmaların verilerini değerlendiren bir koruma modelidir [49]. Granada ve Malta anlaşımlarında da çok katmanlı kentlerde mimari ve arkeolojik mirasın korunmasına yönelik bütünleşik koruma politikasının gerekliliği yer almaktadır. ICOMOS, 1987 yılında Washington’ da genel toplantıda benimsenen ‘Charter for the Conservation of Historic Towns and Urban Areas’ (Tarihi Kentlerin ve Kentsel Alanların Korunması Uluslararası Sözleşmesi) daki yaklaşımı güncelleyerek, 2011 yılında Paris’ de, ICOMOS genel kurulunda kabul edilen ‘The Valletta Principles for the Safeguarding and Management of Historic Cities, Towns and Urban Areas’ (Tarihi Kent ve Kentsel Alanların Korunması ve Yönetimi için Valetta İlkeleri) ile tarihi kentlerin ve çevrelerinin değerlerini koruyarak, günümüz sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamıyla bütünleştirmeyi amaçlanmıştır.

Konuralp sahip olduğu arkeolojik değerler ve korunması gerekli geleneksel mimarisi ile çok katmanlı kent özelliğindedir. Geleneksel dokunun ve arkeolojik sit alanlarının korunabilmesi için çalışma alanının sahip olduğu değerlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekir.

Bu çalışma ile atıl durumda kalmış bölgeye çeşitli fonksiyonlar yüklenerek çekim merkezleri oluşturulması, arkeolojik öğelerin görünür ve bilinir kılınması, bu planlama yapılırken aynı zamanda geleneksel mimarinin de korunmasının sağlanması için yöntemlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda tez kapsamında dokunun koruma sorunları tespit edilmiş, geleneksel yapıların mimari özellikleri araştırılmış, aynı zamanda yerleşim alanında antik kenti ve geleneksel mimariyi korumak için alınan arkeolojik sit alanı kararları ve tescil

kararları kronolojik olarak incelenmiş, koruma amaçlı revize imar planı değerlendirilmiş, yapılmış ve öngörülen güncel projeler araştırılmıştır.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda Konuralp yerleşimi için bütünleşik koruma anlayışı çerçevesinde yerleşim ölçeğinde, meydan ve çevresi özelinde ve sosyal açıdan koruma önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır.

6.1.1 Yerleşim Ölçeğinde Koruma Önerileri

Ülkemizde kentlerin sahip olduğu tarihsel birikimin korunması aynı zamanda kentsel gelişimin de sağlanması amacıyla, farklı ölçeklerde çeşitli koruma ve planlama çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Konuralp için belirlenmiş sit ve tescil kararları, koruma imar planı ve güncel projeler başlığı altında anlatılan çalışmalarla beraber tarihsel katmanları korumak ve günümüz kent yaşamıyla bütünleştirmek için farklı yaklaşımlar da belirlenmelidir. Bu amaca yönelik 'Tarihi Kent ve Kentsel Alanların Korunması ve Yönetimi için Valetta İlkeleri' nden faydalanılabilir. Tüzük, tarihi kentler, kentsel alanlar ve çevrelerinin korunmasına yönelik öneri ve stratejileri 12 aşamada toplamıştır. Konuralp özelinde tüzüğün önerileri izlenebilir. Bunlar, korunacak öğeler, yeni işlevler, çağdaş mimarlık, kamusal alan, hizmetler ve değişiklikler, devingenlik, turizm, riskler, enerji tasarrufu, katılım, koruma planı ve yönetim planıdır [50].

Korunacak öğeler:

- Antik yapı kalıntıları, geleneksel anıtsal yapılar, geleneksel yapılar,
- Konuralp geleneksel yerleşmesinin organik sokak dokusu, geleneksel konutların parsel yerleşiminde sokak-yapı-bahçe ilişkisi, etkin kullanımlı özel kullanımlı açık alanlar (bahçe, avlu kullanımı, ekili alanlar ve findıklık olarak kullanılan açık alanlar), tarım alanları, ağaç dokusu ve bunların yapısal çevre ile oluşturdukları kentsel doku, özgünlüğünü koruyan yapı giriş elemanları, kuruluklar, bahçe ve avluda yer alan ocaklar,
- Konuralp geleneksel dokusunu oluşturan yapıların plan, cephe, yapı elemanları ve mekan elemanları özellikleri,
- Çok katmanlı yapı,
- Alanda yaşamaya devam eden yerel halkın varlığı ve alanın hala kullanılıyor olması,

-Konuralp gelenekleri, Konuralp yemekleri, Konuralp pirinci,

-Farklı derecelerle korunan arkeolojik sit alanlarının varlığı,

-Organik ürünlerin yapılması, elışı ürünlerin yapılması, planlanan ve devam eden projeler olarak belirlenmiştir. Korunacak değerler, ilkelerden koruma planı aşamasında kapsamlı değerlendirilmiştir.

Yeni işlevler: Kullanılmayan geleneksel yapılara yeni işlevler verilip sürdürülebilirliklerinin sağlanması için planlamalar yapmak gereklidir. Alanda güncel projeler kapsamında planlanan turizm destinasyonu projesi yürütölmeye başlandığında turizm ve tanıtım ofisi, kafe ve restoran işlevli yapılar, pansiyon ve dükkanlara ihtiyaç duyulacaktır. Bu gereksinimler doğrultusunda terk edilmiş nitelikli yapılara yeni fonksiyonlar kazandırılarak tek yapı ölçeğinde tarihi yapıların kullanımı ve sürekliliği sağlanırken, ziyaretçilerin alana ekonomik katkı oluşturması ve böylelikle yerleşim ölçeğinde de alanın sürekliliği sağlanacaktır. Şekil 6.18’ deki öneride yeni işlevler meydan ve çevresindeki geleneksel yapılarda yoğunlaştırılmıştır.

Çağdaş mimarlık: Meydan ve çevresindeki doku ile uyumsuz niteliksiz yapılar kaldırılarak, yerine tarihi çevre ile uyumlu modern yapılar yapılmalıdır. Kentsel mekan kalitesinin ve estetiğinin artırılmasını sağlar (Şekil 6.27).

Kamusal alan: Konuralp Meydanı yerleşmenin en önemli kamusal alanıdır. İhtiyaca cevap veremeyen ve plan anlamında da nitelikli bir oluşum sergilemeyen, Konuralp Camii’ nin ve Konuralp Türbesi’ nin de yer aldığı avlunun devamı ve yerleşmenin meydanı niteliğinde olan alan için yeni bir çözüm üretilmelidir. Yerleşmedeki diğer kamusal ise ‘Konuralp Dünya Turizm Destinasyonu Oluşur Projesi’ kapsamında açılan Konuralp Arkeopark’ ıdır (Şekil 4.7).

Hizmetler ve değişiklikler: Yerleşimde yerleşik halk ve ziyaretçiler için yetersiz olan otopark alanı için uygun görölen noktalarda otoparklar planlanmalıdır. Alt yapı çalışmaları da kentsel planlama çalışmalarına dahil edilmelidir. Yerleşimde görsel kirlilik oluşturan elektrik direkleri, telefon kabloları vb. öğelerin yer altına alınması gerekmektedir. Bu çalışmalar için arkeolojik alanların tahribatını en aza indirecek çözümler üretilmelidir. Yerleşimin kimliği ile bütünleşen, geleneksel dokuya uyumlu

modern kent mobilyaları kullanılmalıdır. Önemli yapıları için yeterli sayıda ve birbirleriyle bütünlük teşkil eden modern bilgilendirme ve yönlendirme panoları tasarlanmalıdır.

Devingenlik: Değişiklik gösteren yol ve kaldırım genişlikleri yeniden planlanarak alana ulaşan ana yolların plandaki genişlikleri düzenlenmeli ve yaya kaldırımları daha düzenli hale getirilmelidir. Tüm yolların trafiğe açık olduğu alanda, yayaların ve araçların yerleşim içindeki dolaşımı tekrar düzenlenmelidir. Yollardaki döşeme kaplaması malzeme farklılıkları yeniden gözden geçirilerek, sokak dokusu ile uyumlu döşeme kaplama uygulaması yapılması ile yerleşmenin tarihi kimliğinin ön plana çıkarılması önerilmektedir. Kötü hava koşullarında eğimli arazide kullanımı zor olan toprak yollar için çözüm getirilmelidir. Şekil 6.17’ de tez kapsamında geliştirilen öneride trafik değişimi belirtilmiştir.

Turizm: Antik kentin kalıntıları ve geleneksel konut mimari miras birlikteliği ile oluşan çok katmanlı doku yerleşim için bir kültür turizmi potansiyeli oluşturmaktadır. Konuralp’ in sahip olduğu tüm potansiyelleri ile kültür turizminin geliştirilmesi Konuralp’ in tanıtılması ve korunması açısından büyük önem taşır. Bölge için kültür yolu düzenlemesi yapılabilir (Şekil 6.19). Bu kültür yolu ile Düzce’ nin turizm değerleri bağlantısı kurulabilir. 5.1.3’ de değinilen yerel yönetim ve Doğu Marmara Kalkınma Ajansı iş birliği ile gerçekleştirilen projeler bölgedeki turizmi de geliştirecektir.

Yerleşmenin sosyal sürekliliğinin sağlanması da koruma için turizm kapsamında önem taşır. İmalat, zanaat ve hizmet sektörlerinin varlığı geleneksel dokunun korunabilmesi açısından önemli bir unsurdur [34]. Bu noktada dikkat edilmesi gereken yerleşim halkının sahip olduğu üretim değerlerinin saptanarak öne çıkarılması olabilir ki Konuralp’ de bu değerler pirinç üretimi ve fındık üretimi olarak özetlenebilir. Halkın çeşitli üretimlerinin geleneksel konutlarda satışa sunulması, ürünlerin tanıtılması ve üreticinin desteklenmesi adına olumlu bir gelişme olabilir. Pirinç üretimi için bir kooperatif kurulması ve uygun bir tarihi yapının kooperatif binası olarak kullanılması sağlanabilir. Üretimleri desteklemek adına halkın üretim ve satış süresince karşılaştığı sorunlara yerel yönetim gelişmiş çözümler üretebilir. Ayrıca daha küçük üretici olarak sınıflandırabileceğimiz konut parselinin açık alanındaki ekili alanlarda üretimini

gerçekleştiren halkın ürünlerini satabileceği yerel pazar oluşturulabilir. Halk organik üretime teşvik edilerek bu pazar organik pazara dönüştürülebilir.

Üretim faaliyetlerinin artırılması için atılacak adımlardan biri de halkın el yapımı gıda ve el işi ürünlerinin satışlarının yapılmasının sağlanması olabilir. Uygulamanın belirlenecek sokaklar üzerindeki geleneksel yapıların zemin katlarında yapılması tarihi yapıların korunması için bir fırsat olarak değerlendirilebilir. Üretim faaliyetleri kapsamında, boş yeşil parsel olan bir alanın ziyaretçilerin ürün yetiştirmesine olanak sağlayan bir bostan olarak düzenlenmesi önerilebilir (Şekil 6.18). Halka yeni bir sosyo ekonomik kapı açacak bu uygulamalar ile ziyaretçi sayısının artırılması ve yerleşmeye sağlayacağı katkı ile alanın sosyal dokusunun sürdürülebilirliği amaçlanmaktadır.

Riskler: 2001 Yılı Düzce ili raporuna göre, ilde üç çeşit doğal afet görülmektedir. Bunlar sebeplerine göre sırasıyla aktif faylar ve depremler, kütle hareketleri ve heyelanlar, sel ve taşkınlar olarak sınıflandırılmıştır. Düzce, aktif faylar bulunmasından dolayı depremselliği çok yüksek bir ilimizdir [9]. Kültür varlıklarının özelliğine göre koruyucu önlemler alınmalıdır.

Enerji tasarrufu: Geliştirilen öneriler ve yapılacak müdahaleler, tarihi dokuya saygı göstermesinin yanında enerji verimliliğini arttırmayı, kirleticileri azaltmayı amaçlanmalıdır. Yapılması önerilen yeni binalar enerji tasarruflu olmalıdır.

Katılım: Yerleşim ölçeğinde korumanın sağlanabilmesi için Düzce Belediyesi, Düzce İl Özel İdaresi, Düzce Valiliği miras yönetimine etkin olarak katılmalıdır. Kocaeli KTVKK ve Konuralp Müze Müdürlüğü yerel yönetimle iş birliği içine girmelidir. Planlı ve sürekli bir iş birliği ile sonuca ulaşılabilir. Bu noktada halkın da iş birliği gerekmektedir. Bu amaçla, halkın süregelen yaşam biçiminin ve isteklerinin iyi tanımlanması gerekir. Bu yerel yönetimin bölge ile ilgili halkın da benimseyeceği bilinçli bir koruma stratejisi geliştirmesini sağlar. Bu bağlamda halkın eğitilmesi, mevcut yapıların arkeolojik önemleri ve geleneksel yapıların değerleri hakkında farkındalığının artırılması koruma çalışmalarına katkı oluşturulabilecektir. Yerel yönetime bağlı koruma uygulama ve denetim birimi oluşturulabilir ve bu birimin halka eğitim vermesi ve yapısını onaracak kişiler için uzmanlık sağlaması ve uygulamaların denetimlerini yapması amaçlanabilir. Bu sayede yanlış onarımların önüne geçirilerek geleneksel yapıların özgünlüklerini

korumaları kolaylaştırılabilir. Düzce Ticaret ve Sanayi Odası, Düzce Belediyesi ve Düzce İl Özel İdaresi sahipliğinde, MARKA Doğu Marmara Kalkınma Ajansı tarafından desteklenmekte olan tamamlanmış ve devam eden projeler yerel yönetimin koruma çalışmalarına etkin olarak katılması ve halkda da farkındalığı oluşturması bakımından önemli bir gelişme olmuştur.

Koruma planı: Kent için yapılması planlanan çalışma ve uygulamalar için mimarlar, şehir plancıları, restoratörler, arkeologlar ve kent ile ilgili çalışma yapan tüm disiplinler tarafından kullanılacak koruma planı oluşturulmalıdır.

Koruma planı yapılmadan önce, yerleşim hakkında detaylı araştırma yapılmalıdır. Kentin tarihsel sürekliliği içinde yer alan bütün dönemlerin ve bu dönemlerin birbirleriyle oluşturdukları ilişkilerin çözümlenmesi gerekmektedir. Araştırma sürecinin kaynakları; yazılı kaynaklar, arkeolojik kazı ve sondaj çalışmaları, Kültür Bakanlığı tespit ve tescil çalışmaları, kent planları, antik kaynaklar ve seyahatnameler, eski haritalar, fotoğraf vb dökümanlar ve çizimler, yüzey taramaları ve mekânsal okumalardır. Tez kapsamında da yararlanılan ve literatür özetinde adı geçen yazılı kaynaklar Konuralp için önemli kaynakları oluştururlar. Arşiv ve literatür çalışmaları ile kaynak taraması detaylıca yapılmalıdır. Kültür ve Turizm Bakanlığı' nın desteği ile Düzce Valiliği, Düzce Belediyesi, Düzce Üniversitesi ve Düzce Araştırmaları Merkezi' nin girişimi ile düzenlenen 3.' sù 5 Mayıs 2017' de düzenlenmiş olan 'Uluslararası Düzce Tarih, Kültür ve Sanat Sempozyumu' ve Türk Tarih Kurumu' nun desteği ile Düzce Valiliği, Düzce Belediyesi ve Düzce Üniversitesi tarafından 1.' si 23-24 Kasım 2018 tarihinde gerçekleştirilen 'Uluslararası Konur Alp Gazi ve Düzce Tarihi Sempozyumu' bildirileri de Konuralp için önemli kaynak oluşturmaktadırlar. Bilimsel yöntemlerle yapılan Antik Tiyatro ve Roma Köprüsü kazılarının raporları yayınlandığında, bu raporlar yapılarla ilgili bilgi sağlamanın yanında Antik Dönem kent yaşamı ve fiziksel çevreye ilişkin katkı sağlayacaktır. Konuralp Müzesi uzmanlarınca yapılan sondaj kazılarından orataya çıkan kalıntıların rölöveleri alınarak ve gerekli belgelendirme çalışmaları yapılarak plana aktarılmalı ve raporları oluşturulmalıdır. Düzce Belediyesi tarafından Konuralp hakkında yer alan yerleşimden, gündelik yaşamdan kesit sunan ve kültürel miras öğelerinin yer aldığı eski fotoğraflara ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu fotoğrafların tarihlendirme çalışmaları yapılarak dijital sisteme aktarılması ve eski fotoğraflar arşivi oluşturulması gerekmektedir. Yüzey

taramaları ve mekânsal okumalar çok katmanlı kentlerde yapılacak araştırma çalışmalarının önemli bir aşamasını oluşturur. Konuralp için kentsel arkeolojik veri tabanı oluşturulmalıdır. Bu veri tabanı için öncelikle koruma kurulu arşivindeki sit ve tescil kararları ve Konuralp Müzesi tarafından yürütülen sondaj kazısı raporlarının Coğrafi Bilgi Sistemleri ile bu veri tabanına kaydedilmesi veri tabanı oluşturulması için ilk adımı oluşturabilir. Veri tabanı araştırma safhasında elde edilen diğer bilgilerle desteklenebilir. Detaylı yüzey araştırmaları ile geçmiş dönemlerdeki kent yapısının izlerinin bulunması ve potansiyel arkeolojik verilerin saptanması sağlanabilir [46]. Konuralp’ deki yüzey araştırmalarına yapıları çevreleriyle bütün olarak algılamak ve korunmuş izlerin devamını ortaya çıkarabilmek amaçlı önemli anıtsal yapılar ve çevreleriyle başlanabilir. Bu yapıların dışında, geleneksel yapıların bodrum katları ve açık alanları, boş parseller, yeşil alanlar ve kentsel boşluklar arkeolojik rezerv alanı olarak düşünülmelidir [51]. Bu alanların ve Tepecik Nekropolü’ nün de yer aldığı Konuralp 1., 2. ve 3. derece sit alanları potansiyel arkeolojik dolgu alanlarıdır. Yüzey araştırmaları sonuçları Coğrafi Bilgi Sistemleri ile veri tabanına aktararak kentin tarih sürecindeki planları ve dokusuna ait dönemsel katman planları hazırlanabilir ve günümüz verileriyle beraber kent arşivi oluşturulabilir [51]. "Konuralp Antik Kenti Yüzey Araştırmaları ve Turizme Destek Projesi" bu anlamda atılmış önemli bir adımdır.

Sonrasında, kentin tespit edilen tüm dönemlerinin ve bu dönemlerin birbirleri ile ilişkilerinin günümüzle karşılaştırılarak değerlendirilmelidir. Bu çalışmalar, kentin katmanlı yapısı ve günümüz potansiyel arkeolojik alanlarına ilişkin değerlendirme sağlar. Prusias Ad Hypium Antik Kenti’ nin ızgara plan izleri ve Konuralp Osmanlı dönemi kent dokusu bu yöntemlerle belirlenebilir. Yüzey taraması ve yerinde yapılan gözlemlerle, Antik dönem ve ulaşılan diğer dönemlere ait fiziksel bileşenler saptanarak veri tabanına aktarılmalıdır. Veri tabanından elde edilen sonuçlar, Konuralp için hazırlanan koruma amaçlı imar planına entegre edilmeli ve eksik tarafları için yeniden düzenlemeler yapılmalıdır. Ayrıca ortaya çıkan sonuçlar ile Konuralp arkeolojik sit alanlarının sınırları tekrar gözden geçirilmelidir. Arkeolojik veri sunma potansiyeli yüksek alanlarda arkeolojik çalışmalara başlanmalıdır. Konuralp’ in üst katmanını oluşturan geleneksel mimari dokunun belirlenmesi ile kentsel sit alanı kararları için sınırlar saptanabilir.

Arkeolojik ve geleneksel mimari miras birlikteliğinin korunmasına yönelik kararların her yerleşime özgü alınması gerekir. Bununla birlikte, güncel koruma yaklaşımlarında korumanın amacı tüm kültürel miras bileşenlerinin değerlerinin tanımlanması, değerlendirilmesi ve bu değerlerin korunmasını sağlayacak önlemlerin alınmasıdır [52]. Konuralp odaklı koruma planı çalışmalarında yerleşmenin katmanlarını oluşturan arkeolojik miras ve geleneksel mimari miras dikkate alınırken, sosyal doku da unutulmamalıdır. Bu çalışmalara korunması gerekli kültür ve doğa varlıklarından anıtsal yapıların koruma problemlerinin belirlenmesi ve sonrasında rölöve, restitüsyon çalışmaları ve restorasyon projelerinin hazırlanması ile başlanmalıdır. Antik dönem yapıları, Osmanlı dönemi hamam, türbe ve camii yapıları yerleşmenin çok katmanlı kültürel yapısını ortaya koyan anıtsal yapılardır. 1. derece arkeolojik sit alanı olarak korunan batı ve güney surları ile su kemeri yapıları ve bulundukları çevreleri algılanmamaktadırlar. Yapılar bozulma sürecine girmiştir. Antik tiyatro ve Roma köprüsü'nde başlatılan arkeolojik kazı çalışmaları ile bu yapıların koruma planlarına yönelik çalışmalar başlamış olmuştur.

Üst ölçekte alanın değerlendirmesi yapılarak bu yapıların koruma problemlerinin saptanması ve bu problemlere yönelik çözümler üretilmesi gerekmektedir. Konuralp 1. derece arkeolojik sit alanlarının yerleşmedeki pasif alanlar olmaktan çıkarılarak, bu alanlar dinamik bir veriye dönüştürülmeli ve toplumsal yaşamla bütünleştirilmelidir. Yapıların kent yaşamına katılmaları sağlanarak ve yerleşmenin kültürel sürekliliği devam ettirilmelidir. Bu bağlamda koruma önerileri geliştirilebilir.

Konuralp'ın en önemli antik yapılarından olan batı ve güney surları, kente kattıkları peyzaj etkisi ile de dikkat çekmektedirler. Konutların ve bitkilerin arkasında kalan harabe durumundaki sur yapıları için özel bir koruma planı yapılmalı ve restorasyon projeleri hazırlanmalıdır. Sur kalıntılarının mevcut durumunun belgelenmesinin ardından hazırlanacak restorasyon projesi doğrultusunda koruma uygulaması yapılmalı, surların yer aldığı parseller kamulaştırılmalı, bu parsellerde konumlanmış ve surların görünürlüğünü engelleyen nitelsiz yapılar kaldırılmalı, kalıntılara kökleri ile zarar verebilecek mesafede bulunan ağaçlardan arındırılmalıdır. Alanda peyzaj düzenlemesi yapılarak gelen ziyaretçilerin surları algılaması ve önerilen yürüyüş hattı boyunca dinlenme duraklarına uğrayıp hem yürüyerek hem de dinlenme noktalarında oturarak

surları izlemeleri sağlanabilir. Batı surlarındaki bu düzenleme ile otoyolu kullanan araç sahiplerinin surları algılayabilmesini ve burada bir antik yerleşim olduğunun bilinmesini kolaylaştırması açısından da önem taşır (Şekil 6.18).

Su kemeri için restorasyon projesi hazırlanmalı ve uygulaması yapılmalıdır. Önünde konumlanmış yapı su kemerlerinin algılanmasını zorlaştırmaktadır. Alanda kamulaştırma yapıp, bu yapı kaldırılarak su kemerleri görünür kılınmalıdır. Alanda peyzaj düzenlenmesi ve oturma birimleri tasarlanarak ziyaretçilere açılması sağlanabilir.

Alanın odak yapısı olan antik tiyatronun kazı rapolarına ilişkin olarak restorasyon projesi hazırlanıp, doğru bir uygulama ile kullanıma kazandırılmalıdır. Çeşitli kültürel etkinliklerde kullanılması amaçlanarak sahne düzenlemesi önerilebilir.

Roma köprüsü için günümüzde devam eden arkeolojik kazı çalışmaları sonrasında hazırlanacak restorasyon projesi ve restorasyon uygulaması ile köprü ve çevresinde yapılacak peysaj düzenlemesi ile bu alan ziyaretçilere açılmalıdır. Roma köprüsünün bulunduğu 1. derece sit alanında yer alan kazı sonrası ulaşılan diğer kalıntılar in situ olarak sergilenenebilir.

Osmanlı hamamında restorasyon çalışmaları devam etmektedir. Hamam yapısına yerleşimin ihtiyaçları doğrultusunda yeni işlev kazandırılarak kullanılması sağlanmalıdır.

Yerleşmenin en nitelikli Osmanlı dönemi anıtsal yapısı olan Tekke Cami için rölöve, restitüsyon çalışmaları ve restorasyon projelerinin hazırlanması gerekmektedir. Yapılacak restorasyon çalışmaları ile özgün haline getirilmelidir.

Şekil 6.1 2173 nolu parselde günümüzde bulunmayan tescilli yapının boş alanı

Günümüzde Konuralp Türbesi' nde restorasyon çalışmaları devam etmektedir. Uygulamalar bittikten sonra ziyarete açılmalıdır.

Restorasyonu devam etmekte olan Kilise Suyu Çeşmesi' nde uygulamalar bittikten sonra çeşme olarak kullanılmaya devam etmelidir.

3. derece arkeolojik sit alanı olarak korunan 2183 nolu parselde yüzey taramaları yapıldıktan sonra arkeolojik kazı çalışmaları başlatılmalı ve açığa çıkan kalıntılar in-situ olarak korunmalıdır. Tescilli 2173 nolu parselde günümüzde mevcut bulunmayan tescilli yapının boş alanı otopark olarak kullanılmaktadır. Alanın yeşil alan olarak düzenlenmesi yapılarak ve tescilli parselin boşluk olarak korunması sağlanabilir (Şekil 6.1).

Konuralp' in katmanlarından biri de geleneksel mimari mirasıdır. Yerleşimde tescilli olarak korunan geleneksel sivil mimarlık örnekleri mevcuttur. Bu yapılar dışında tescile önerilecek geleneksel yapılar belirlenmeli ve bu bağlamda yapılacak detaylı envanter ve belgeleme çalışmaları ile düzenli bir arşiv oluşturulmalıdır. Korunması gerekli öncelikli yapılar tespit edilip, koruma sorunları belirlenmeli ve çözüm önerileri getirilmelidir. Yapı bazında basit veya esaslı onarım kararları alınarak müdahale işlemlerine başlanılmalıdır. Belgeleme ve envanter çalışmalarının devamı olarak, rölöve ve tipoloji çalışmaları yapılmalıdır. Bu çalışmaların sonucu olarak alanda yapılacak yeni yapılar için rehber oluşturulmalıdır.

Konuralp' de somut olmayan miras bağlamında da araştırmalar yapılarak envanterlerin oluşturulması gereklidir. 'Konuralp Dünya Turizm Destinasyonu Oluyor' projesi kapsamında yapılan araştırmalarla Konuralp bölgesinde yetişen şifalı otlarla yapılan yöresel yemekler belirlenmiştir [53]. Bunlardan hoşgıran fındıklı tatlısı, yahşi otu mantısı, evelek otu sarması, dikenucu oturtması olarak isimlendirilen Konuralp geleneksel yemeklerinin, somut olmayan kültürel miras alanlarından doğa ve evrenle ilgili bilgi ve uygulamasına örnek olarak kayıt altına alınmaları önerilebilir.

Yönetim planı: Değerlendirmeler sonucunda saptanan ilke ve stratejilerin uygulanması aşaması için yönetim planı yapılmalıdır. Bu plan yapılmadan önce, yerleşmenin kültürel değerleri belirlenmeli, paydaşları ve onların değerlerini saptamalı, koruma hedeflerini belirlemelidir. Ayrıca, yasal, finansal, idari ve teknik yöntem ve araçları belirlenmelidir. Alanın güçlü ve zayıf yönleri, fırsat ve tehditleri belirlenmelidir. Uygun stratejileri, işin

bitirilme tarihini ve eylemleri tanımlanmalıdır. Mimar, şehir plancı, arkeolog vb aktörlerin görev ve sorumluluklarının tanımlanması, belediye, valilik, anıtlar kurulu, müze vb. kurumların aralarındaki iş bölümü ve iş birliğinin belirlenmesi ve miras yönetiminin sağlanması gerekmektedir.

6.1.1.1 Kültür Yolu Önerisi

Tez kapsamında geliştirilen öneriler dikkate alınarak yerleşim ölçeğinde plan çalışması yapılmış ve bu plan üzerinde bir rota önerilmiştir (Şekil 6.19).

Otoyoldan Konuralp' e girişler için antik kent yönlendirme levhaları ve Konuralp için belirlenen kültür yolu rotasını gösteren haritalar eklenmelidir. Rota boyunca yönlendirici tabelalar, antik kent ve yapılar hakkında bilgi veren panolar yerleştirilmeli ve güzergahda düzenlemeler yapılmalıdır. Tanıtıcı broşür ve tanıtıcı obje tasarımları yapılmalıdır.

Öneri kapsamında Roma köprüsü rotanın başlangıç noktası kabul edilmiştir. Roma köprüsünün bulunduğu 1. derece sit alanındaki diğer kalıntılar hakkında bilgi alındıktan sonra 1161 parselde yer alan tescilli sivil mimarlık örneği ziyaret edilecektir. Güzergahı batı surları izlemektedir. Surların TEM otoyolu kenarında yer alması ile otoyoldan geçenlerin de ilgisini çekebileceği düşünülerek ziyaretçi merkezi, turist bilgilendirme birimi, açık kapalı sergi mekanları, dinlenme, yeme içme mekanları ve satış birimleri bu alanda tasarlanmıştır. Otoyoldan direkt ulaşım sağlandığı ve alanın büyüklüğü izin verdiği için tur otobüsleri ve diğer araçlar için otopark bu alanda planlanmıştır. Seyir terası niteliğinde olan ziyaretçi merkezleri surların izlenmesini kolaylaştırmıştır.

Şekil 6.2 1161 parselde yer alan tescilli yapı

2104 parselindeki tescilli yapı ve günümüzde kullanılmayan 2123 ve 2138 parsellerindeki tescilli geleneksel yapılar bölgeye ait pirinç, fındık, mısır yetiştirmeciliğinin öğretildiği merkezlere dönüştürülmüş, yapıların bahçeleri dışarıdan katılımcılı ekme, biçme, toplama, işleme workshoplarının yapıldığı açık alanlar olarak değerlendirilmiştir.

Rota, 2015, 2014 ve 2013 parsellerinde yer alan tescilli geleneksel yapıların bulunduğu Hamam Sokaktan geçerek devam etmektedir. 2015 parselinde yer alan yapı, 'Doğu Marmara Antik Kent Projesi' kapsamında pansiyona dönüştürülmüştür. Konut müze niteliğinde olan yapının işlevi tez çalışmasının kültür yolu önerisinde de devam ettirilmiş ve ziyaret edilecek yapılar kapsamına alınmıştır.

Şekil 6.3 2015 parselinde yer alan tescilli yapı

Şekil 6.4 2015 parselinde yer alan tescilli yapının sofası

Rota, devamında ziyaretçileri Fırın Sokaktan meydana ulaştırmaktadır. Meydanda yer alan Osmanlı Hamam yapısı ziyaret edildikten sonra, Hacı Salih Sokak üzerinden güney surlarına yönlendirilmektedir.

Şekil 6.5 Güney surlarının algılanmasını engelleyen niteliksiz yapılar

Güney surlarının algılanmasını engelleyen niteliksiz yapıların alandan kaldırılması önerilmiştir. Bu alan peyzaj düzenlemesi ile ziyaretçilere açılmıştır. Bölgenin yeme içme kültürünün sürekliliğinin sağlanması amaçlanarak, sur çevresindeki 1788 parselinde aynı bahçe içinde yer alan geleneksel yapılara kafe ve restoran işlevi verilmiştir. Yapıların bahçelerinde de oturma alanları oluşturularak güney surları ile beraber işleyen ortak bir açık alan oluşturulmuş, sert zemin ve yeşil alan dağılımı yapılmıştır.

Şekil 6.6 1788 parselinde yer alan restoran işlevi verilecek geleneksel yapı

“Karadeniz Havzasında Sürdürülebilirlik Kültür Turizminin Geliştirilmesi” projesi kapsamında Hürriyet Caddesi üzerinde bulunan 11 geleneksel konutun dış cepheleri, avluları ve bahçelerinde yenileme çalışmaları yapılacaktır. Tez kapsamındaki önerilerde bu proje geliştirilerek, Hürriyet Caddesi üzerinde yer alan geleneksel yapılar boyunca uzanan kaldırım Düzce’ nin geleneksel el sanatları ürünlerinin satıldığı bir pazar olarak düşünülmüştür. Cadde üzerinde 1799 parselinde yer alan ve terk edilmiş durumda olan tescilli geleneksel yapının özgünlüğünü koruması, Konuralp geleneksel konutunda yer alan ocak, dolap, niş gibi mekân öğelerine de sahip olması ve tiyatroya yönelmiş konumu itibarıyla konut müzesine dönüştürülmesi önerilmiş, ziyaretçilerin yerleşmeye ait konut özelliklerini yakından görmesi amaçlanmıştır. Konutun bahçesi de kamuya açılarak etkinliklerde kullanılabilir.

Şekil 6.7 Hürriyet Caddesi

Şekil 6.8 Konut müzesine dönüştürülmesi önerilen 1799 parselinde yer alan yapı

Pazar boyunca ilerlerken Antik tiyatro ve arkeopark izlenebilmektedir. Rota, Hürriyet Caddesinden su kemerine devam etmektedir. Güzergâh üzerinde Kaleler Sokakta yer alan ve günümüzde kullanılmayan tescilli yapılar izlenebilmektedir. Bu yapılardan 1825 ve 1826 parsellerinde yer alan tescilli yapıya, 'Doğu Marmara Antik Kent Projesi' kapsamında pansiyon işlevi verilmesi planlanmıştır. Bu proje altında yapının restorasyon çalışmalarına devam edilmektedir. Tez çalışmasında geliştirilen kültür yolu önerisinde bu yapıya verilen yeni işlev korunurken, 1842 parselinde yer alan tescilli yapıya atölye, 1849 parselinde yer alan tescilli yapıya halk evi işlevi verilmesi ve yapıların açık alanlarının da kamusal kullanıma açılması önerilmiştir. İşlevlendirilen tescilli yapılar kültür yolu kapsamında ziyaret edilecektir.

Şekil 6.9 Atölye işlevi önerilen 1842 parselinde yer alan tescilli yapı

Tarımın devamlılığının sağlanması amaçlanarak su kemerlerinin karşısında ekili alan ve fındıklık olarak kullanılan 4089, 4090 ve 4091 parsellerinin, ziyaretçilerin fındık toplamalarına ve topladıklarını satın almalarına imkân verecek bir işletme sistemi ile kiralanabilir bostan olarak kullanılması düşünülmüştür.

Şekil 6.10 Su kemerinin görünmesini engellediği için kaldırılması önerilen yapı

Şekil 6.11 Asar Tepesi ve seyir terasının konumlandırılması önerilen alan

Su kemerlerinin görünmesini imkânsız kılan yapıların kaldırılması önerilmiştir. Alanda peyzaj düzenlemesi yapılmış, su kemerinin iki tarafından oluşturulan yol Asar Tepesine bağlanmıştır. Su kemerinin devamı niteliğinde bilgilendirme panoları yerleştirilmiş, oturma, yeme içme birimleri tasarlanarak ziyaretçilerin dinlenme molası vermeleri amaçlanmıştır. Aynı zamanda bu alan, yerleşmenin en üst kotunda yer aldığından bir seyir terası tasarlanmış ve Düzce Ovasını izleme imkânı sunulmuştur.

Şekil 6.12 Seyir terasından izlenebilecek Düzce Ovası görünüşü

Rota ziyaretçileri Antik tiyatroya ve Konuralp merkezine üst kottan bakı noktası sağlayan Topçuoğlu Sokağına yönlendirmektedir. Antik tiyatronun incelenmesi bu aşamada gerçekleştirilecektir. Devamında, yerleşmedeki özgünlüğünü koruyan diğer geleneksel yapıların yoğunlukla yer aldığı, kentsel peyzaj açısından manzara noktaları oluşturan Yıldız Sokak, Küçük Sokak, Konuralp Caddesi, Yeşilyurt Sokak, Ömer Sokak, Çeşme Sokak ve Başol Sokaktan geçerek meydana ulaşılmaktadır. Bu güzergâh üzerinde Tekke Cami ve halk evi işlevi verilmesi önerilen 1746 parselinde yer alan tescilli yapı ziyaret edilebilecektir. Oturma, bekleme, dinlenme, yeme içme, alışveriş gibi faaliyetlere imkân sunan Konuralp Meydanı aynı zamanda rotanın bitiş noktasıdır. Konuralp Cami, Konuralp Türbesi, Osmanlı Hamamı ve Kilise Suyu Çeşmesi meydandan izlenebilmektedir.

Şekil 6.13 Yıldız Sokaktan bakış

Şekil 6.14 Başol Sokaktan bakış

Şekil 6.15 Çeşme Sokaktan bakış

Şekil 6.16 Konuralp Caddesinden bakış

Rota üzerinde yer alan geleneksel yapılar için cephe sağlıklılaştırma projelerinin ve yeniden işlevlendirilen geleneksel yapılar için restorasyon projelerinin hazırlanması önerilmiştir.

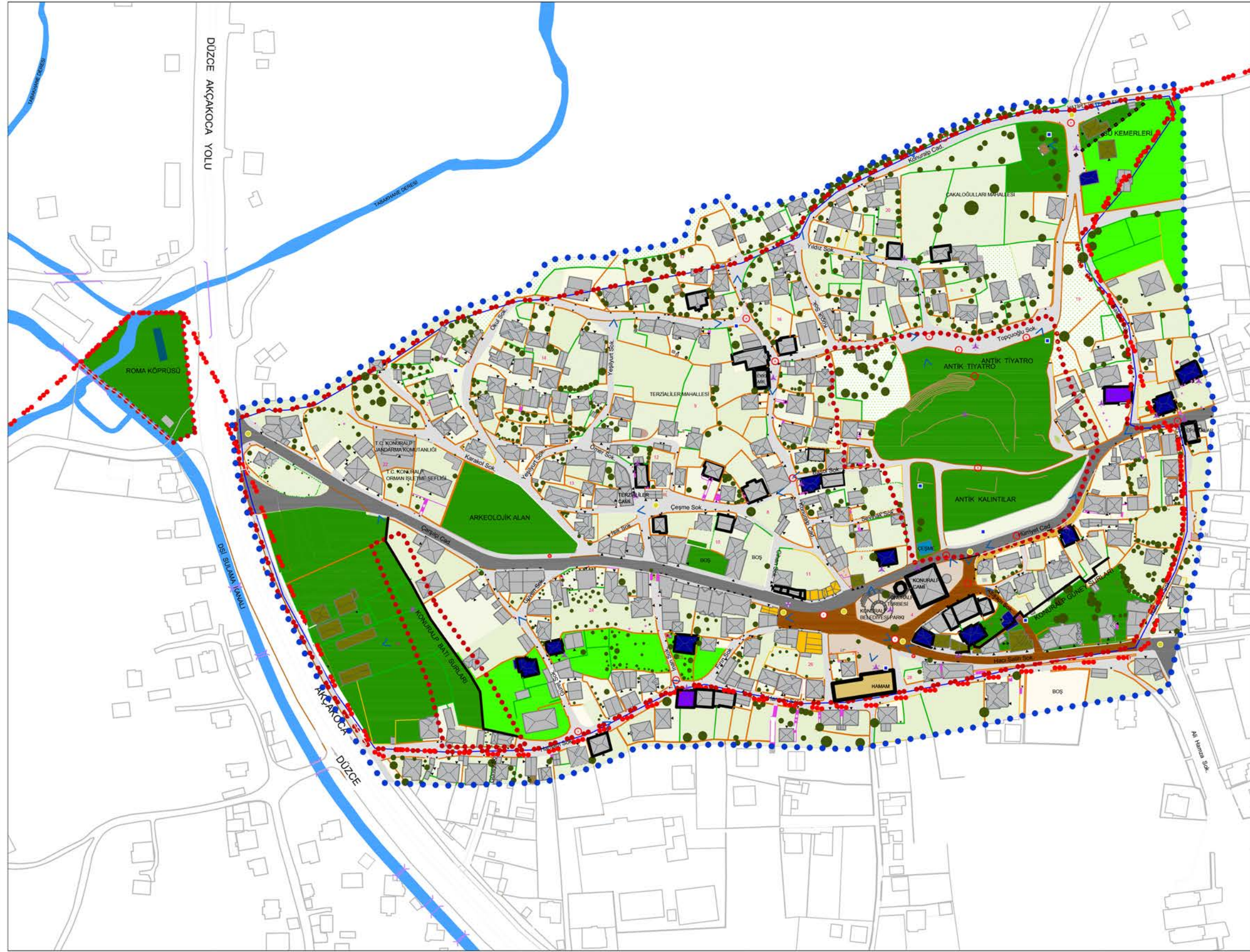
Tez kapsamında yer alan kültür yolu önerisinde yerel yönetim ve proje ortakları tarafından planlanan çalışmalar ve mevcut uygulamalar bir veri olarak kullanılmıştır. Tez kapsamında bu çalışmalara ek olarak geliştirilen öneriler ve güncel projelerle karşılaştırılan öneriler olarak öneri paftasında lejantlarla belirtilmiştir.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

RÖLÖVE RESTORASYON
LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

MÜDAHALE PAFTASI

YAPILAR

- GÜNCEL PROJELER KAPSAMINDA VERİLEN İŞLEV KORUNAN YAPILAR
- TEZ ÖNERİSİ KAPSAMINDA YENİ İŞLEV VERİLEN GELENEKSEL YAPILAR
- CEPHESİ YENİLENECEK YENİ YAPILAR
- YIKILMASI ÖNERİLEN NİTELİKSİZ YAPILAR
- GELENEKSEL YAPIDA CEPHE SAĞLIKLAŞTIRMASI YAPILACAK AKS

AÇIK ALAN

- PEYZAJ DÜZENLEMESİ YAPILAN ALAN
- YENİ İŞLEV VERİLEN AÇIK ALAN

ULAŞIM

- TRAFİĞE KAPATILAN YOL AKSI
- HALK OTOBUSU VE ACİL DURUMLAR İÇİN SERVİS YOLU

Tez Danışmanı
DOÇ. DR. ELVAN EBRU OMAZ POLAT

Hazırlayan
10534005 YASEMİN AKCAKAYA

AĞUSTOS 2019

Şekil 6.17 Müdahale paftası

ÇÖP KUTUSU

AYDINLATMA ELEMANI

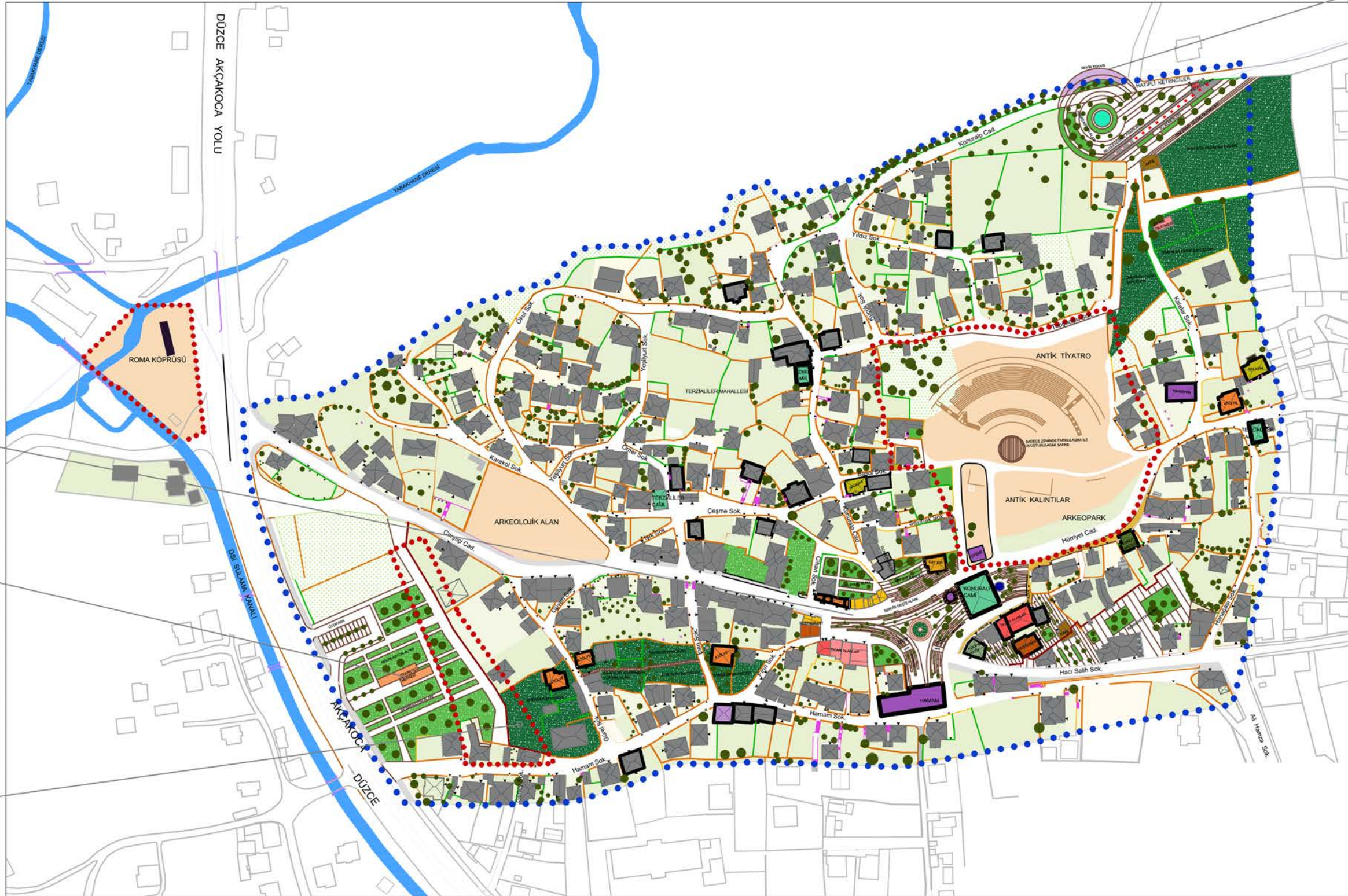
GEZİ İÇİN ZEMİNDE YÖNLENDİRME ÖNERİSİ

ZİYARETÇİ MERKEZİ ÖNERİSİ

BAHÇELERİN İÇERİSİNDE YÜRÜME ALANLARI

SEYİR TERASI ÖNERİSİ

YÖNLENDİRME-BİLGİLENDİRME PANOLARI

GEZİ İÇİN ZEMİNDE YÖNLENDİRME ÖNERİSİ

YÖNLENDİRME-BİLGİLENDİRME PANOLARI

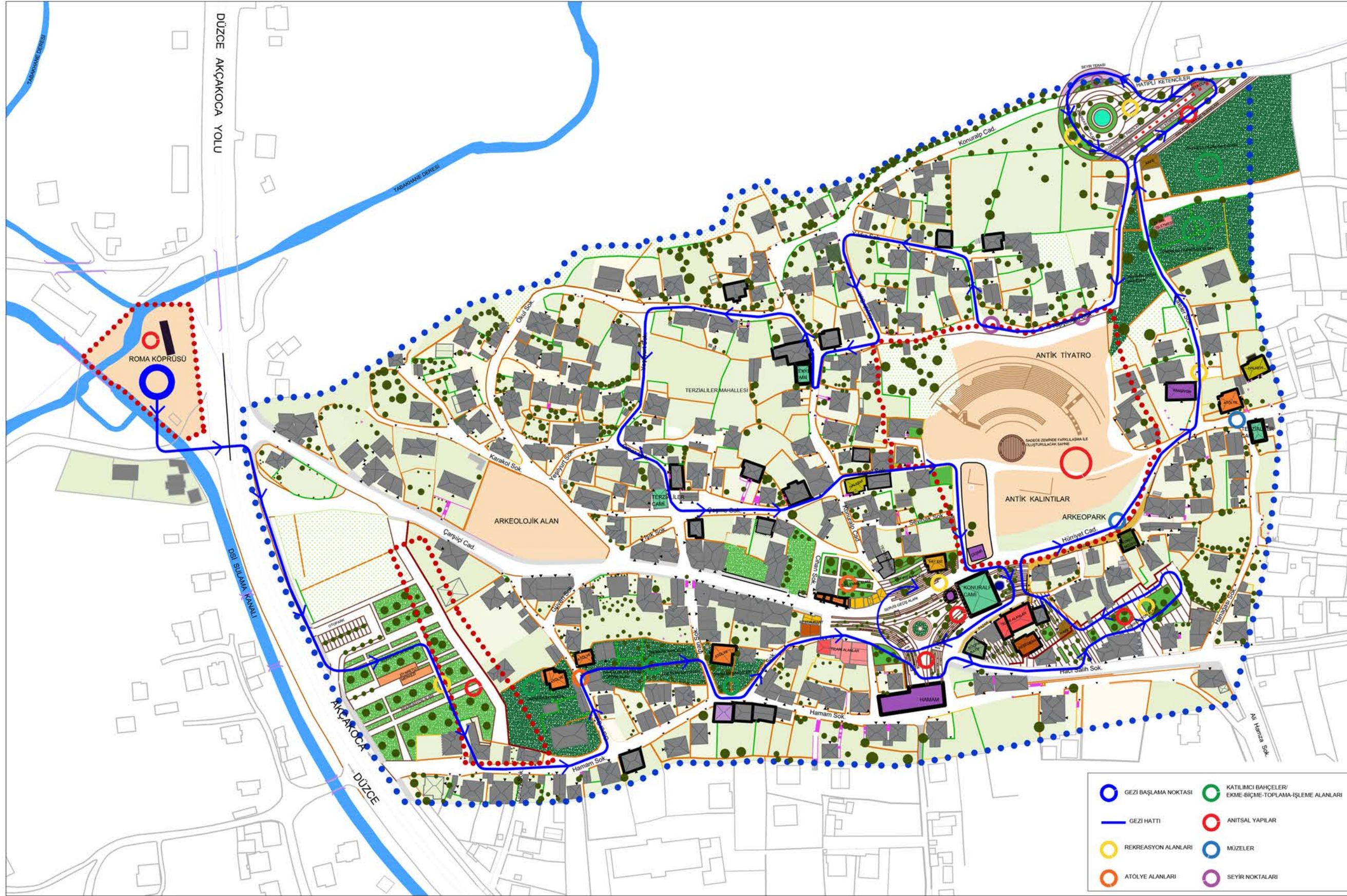

DURAK

YERLEŞİM ÖLÇEĞİNDE KORUMA ÖNERİLERİ

Şekil 6.18 Yerleşme ölçeğinde koruma önerisi

KÜLTÜR YOLU ÖNERİSİ

Şekil 6.19 Kültür rotası önerisi

6.1.2 Meydan ve Çevresi İçin Koruma Önerileri

Kentlerin birçoğunda meydanlar, kente ilk kez gelenlerin ve turistlerin gezip görmek istediği yerlerin başında gelmektedir. Tüm dünya kentlerinde meydanlar, sahip oldukları ayrıcalıklı konumları nedeniyle korunurlar ve düzenlenirler [54].

TDK’ da meydan, “alan, yarışma, eğlence ve karşılaşma yeri, bulunan yer ve çevresi, fırsat, imkân, vakit” anlamlarına gelmektedir. Kevin Lynch' e göre meydanlar, kentsel mekanlarda oluşturulmuş yoğun aktivite odaklarıdır. Meydanlar dönemin önemli olaylarına sahne olarak “kent merkezi” olma özelliğinde ve sahip olduğu fonksiyonlara göre kente kimlik kazandıran mekanlardır [55].

Geçmişten günümüze kadar meydanlarda dini tören ve kutlamalar, ticaret, politika, eğitim, kültür ve sanatsal faaliyetler, ulaşım, iletişim gibi aktiviteler gerçekleştirilmiştir. Kent meydanlarının kent halkı için en önemli fonksiyonu rekreasyonel aktivitelere olanak sağlamasıdır denilebilir [56].

Bu bağlamda, Konuralp meydanını değerlendirdiğimizde, Konuralp’ in üç ana caddesi olan Çarşıiçi Caddesi, Hürriyet Caddesi ve Konuralp Caddesinin birleştiği, etrafındaki camii, türbe, dükkanlar ve hamamla biçimlenmiş ve yerleşmenin bir düğüm noktası ve sosyal merkezi olma özelliğini hala taşıırken, diğer taraftan fonksiyonunu kaybettiği ve meydanın bir trafik alanı ve otoparka dönüştüğü söylenebilir.

Şekil 6.20 Konuralp Meydanı ve çevresi hava fotoğrafı

Şekil 6.21 Meydan ve çevresinin otopark olarak kullanılması

Ayrıca Konuralp’ deki ana trafik aksının meydan içinden geçmesi ile yaya ve araç trafiği kesişmiştir. Bu durum araçları ön plana çıkarırken, yaya ve araç trafiği ikinci planda bırakmıştır. Bu sebeplerle Konuralp meydanı etkin kullanılamamaktadır. Meydanların planlaması bir kent bütünü içinde trafik planlaması ve kentin yapısal düzenlemesiyle yakın ilişkilidir [56]. Bu bağlamda yerleşim için meydan önerisi geliştirilirken trafik probleminin çözümü önem kazanmıştır. Yerleşmedeki ana sorunu oluşturan bu problemin çözümü için halk otobüslerinin kullandığı ana trafik aksının Çarşıiçi Caddesi yerine Hürriyet Caddesinden geçmesi önerilmiştir. Bu aks ise sadece toplu taşıma yapan halk otobüsleri için çalışacaktır. Hacı Salih Sokakla Hanağası Sokağın kesiştiği noktadan Çarşıiçi Caddesinin Fırın Sokak ile kesiştiği nokta arasındaki yol ve Atlıkapı Sokak yayalaştırılmıştır. Bu öneri ile meydan niteliğinde olan boşluğun tarihi hamam ile bütünleştirilmesi sağlanmıştır.

Şekil 6.22 Meydan çevresinde yer alan niteliksiz yapılar

Konuralp’ de yaşayan ve buraya ziyarete gelenlerin birbirleri ve yerleşme ile ilişki kurmalarını sağlayabilecekleri bir meydan tasarımı ile, oturma, bekleme, dinlenme,

yeme içme, izleme gibi eylemlere olanak sunması, ayrıca yerleşim merkezinde trafiğin azaltılması ve yaya kullanım alanlarının arttırılmasını sağlayacak şekilde düzenlemeler yapılarak meydanın işlevsel hale getirilmesi ve meydanın merkez olma özelliği kazanması ve meydanda düzenlenecek etkinliklerle kullanımın çeşitlendirilmesi istenmiştir (Şekil 6.27).

Şekil 6.23 Meydan çevresinde yer alan niteliksiz yapılar

Konuralp Camii ve Türbesi' nin yer aldığı merkezde kotlar düzenlenmiş, oturma birimleri eğime paralel olarak konumlandırılarak sohbet ve dinlenme alanları oluşturulmuştur. Bu sebeple, kent mobilyaları ve yeşil alan bu bölgede organize edilmiştir. Bilgilendirme panolarıyla yerleşmenin tarihinin anlatıldığı alan hem yerleşik halk hem de gelen ziyaretçiler için toplanma mekanı olarak düşünülmüştür. Bu mekanla karşılıklı konumlanan hamam yapısını da içine alan ve çevreleyen bir peyzaj ve zemin döşemesi düşünülmüştür. Peyzajın meydana açılıp, meydan ile beslenen bir alan olması amaçlanmıştır.

Meydana kimlik kazandıran öğeler olarak heykel ve plastik elemanlar, meydanlarda hem dekoratif yönden hem de sanat eseri olarak kullanılırlar [57]. Konuralp meydanının orta noktasını oluşturan alanda yerleşmeye adını veren Konuralp Bey' in heykelinin konumlandırılması önerilmiştir.

Meydanda kullanıcıyı en çok etkileyen ve yönlendiren elemanlardan biri de döşemedir [56]. Meydan döşeme kaplaması üzerinde oluşturulacak iz ya da farklı bir yöntem

kullanılarak kullanım ayrımının ve yönlendirmenin belirginleştirilerek tanımlanması amaçlanmıştır. Meydanın zemin döşemesi ise Antik tiyatronun yayından esinlenilerek farklı yönleri bakan yaylarla etrafındaki fonksiyonlarla iç içe geçmiş ve zemin farklılaşmasıyla ana yoldan ayrılmıştır. Doku ile uyumlu döşeme kaplama uygulaması yapılması önerilmektedir.

Şekil 6.24 Konuralp Parki oturma birimleri

Meydan ve çevresindeki ticari işlevli yeni yapıların cephelerinde iyileştirme yapılarak, tabela, tente, doğrama vb. öğelerin renk ve malzeme özellikleri bakımından standart öğelerin kullanılması önerilmektedir. Başka bir öneri de niteliksiz yapıların kaldırılarak, tarihi çevre ile uyumlu yeni yapıların inşa edilmesidir. Bu yapıların meydana hizmet eden yeme, içme, dinlenme, alışveriş gibi fonksiyonlar verilerek turizm amaçlı kullanımın etkinleştirilmesi öngörülmüştür (Şekil 6.27).

Konuralp Camii' nin karşısında 1766 parselinde yer alan terk edilmiş tescilli geleneksel yapı günümüze dek özgünlüğünü korumaktadır. Ayrıca Konuralp Meydanına açılan açık alanı ile de önemli bir konumdadır. Öneriler kapsamında bu yapıya Konuralp' de yetişen şifalı otlarla çayların yapıldığı ve servis edildiği bir çay evi işlevi verilmiştir. Yapının bahçesi ile beraber meydanla bütünleşen kamuya açık bir yapıya dönüştürülmesi amaçlanmıştır (Şekil 6.25).

Şekil 6.25 Çay evi işlevi verilmesi önerilen yapı

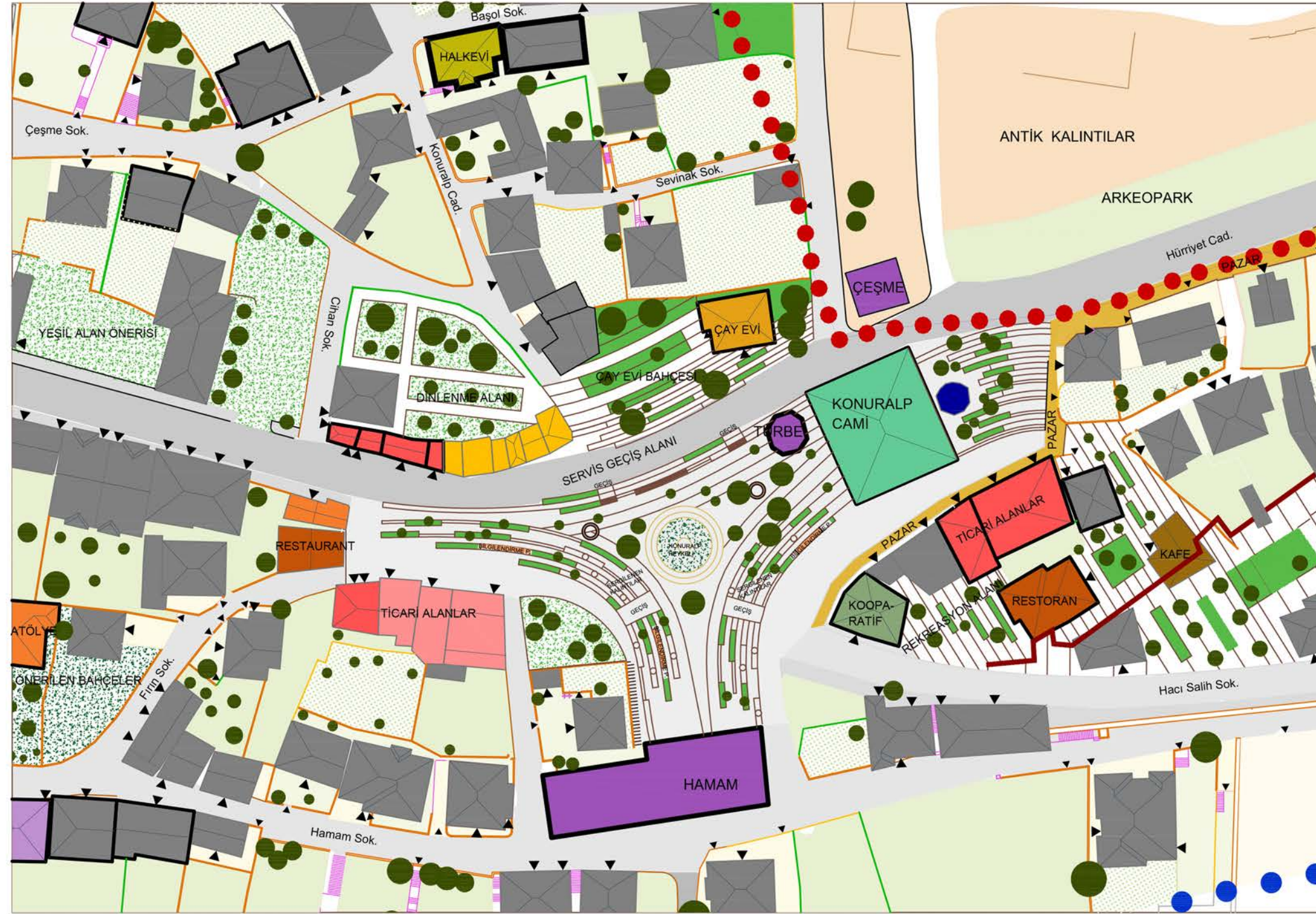
Ayrıca Konuralp Meydanı’ nda Hacı Salih Sokak üzerinde 1781 parselinde yer alan meydana cephesi olan ve günümüzde kullanılmayan yapının pirinç üretimi için kurulan bir kooperatif binası olarak kullanılması önerilmiştir.

Şekil 6.26 Kooperatif işlevi verilmesi önerilen yapı

Çalışma kapsamında önerilen meydan tasarımı ile meydanın kullanım ve estetik değerini arttırmak, Konuralp’ e ekonomik değer kazandırmak ve yerleşmenin tanıtılmasını sağlamak amaçlanmıştır.

- MEVCUT DURUMU İLE KORUNACAK YAPI VE ALANLAR
- YAPILAR
- TESCİLLİ ANITSAL YAPILAR
  - TESCİLLİ SİVİL YAPILAR
  - MEVCUT YAPI
  - CAMI
  - ŞADIRVAN
- GÜNCEL PROJELER KAPSAMINDAKİ ÖNERİLER
- RESTORASYONU GERÇEKLEŞTİRİLEN YAPI
  - PANSİYON İŞLEVİ VERİLEN YAPI
- TEZ KAPSAMINDAKİ ÖNERİLER
- YAPILAR
- SURLARIN RESTORASYONU
  - ALIŞVERİŞ İŞLEVİ VERİLEN GELENEKSEL YAPI YAPISI
  - ALIŞVERİŞ İŞLEVİ VERİLEN YENİ YAPI
  - RESTORAN İŞLEVİ VERİLEN YAPI
  - ATÖLYE İŞLEVİ VERİLEN YAPI
  - HALKEVİ İŞLEVİ VERİLEN YAPI
  - KOOPERATİF İŞLEVİ VERİLEN YAPI
  - RESTORANKAFE İŞLEVİ VERİLEN YAPI
  - ÇAY EVI İŞLEVİ VERİLEN YAPI
  - TARİHİ ÇEVREYE UYUMLU YENİ YAPI ÖNERİSİ
- AÇIK ALAN
- AÇIK PAZAR ALANI
  - ÖNERİLEN EKİLİ ALANLAR
  - ÖNERİLEN YEŞİL ALANLAR
- MEYDAN TASARIMI KAPSAMINDAKİ ÖNERİLER
- AHŞAP OTURMA BİRLERİ
  - BİLGİLENDİRME PANOSU
  - YEŞİL ALANLAR
  - TRAVERTEN YER DÖŞEMESİ
  - AHŞAP DECK YER DÖŞEMESİ
  - BETON PARKE TAŞI

MEYDAN VE ÇEVRESİ İÇİN KORUMA ÖNERİLERİ

Şekil 6.27 Meydan ve çevresi için koruma önerisi

MEYDAN İÇİN ZEMİN ÖNERİLERİ:

MEYDAN İÇİN ZEMİN ÖNERİLERİ

BİLGİLENDİRME PANOLARI

AYDINLATMA ELEMANI

ÇÖP KUTUSU

MEYDAN VE ÇEVRESİ İÇİN KORUMA ÖNERİLERİ

Şekil 6.28 Meydan ve çevresi için koruma önerileri

6.2 Sonuç

Tarihsel sürekliliğin okunabildiği yerleşmelerden biri olan Konuralp, farklı dönemlerin izlerini günümüze taşımıştır. Arkeolojik mirasının yanında sivil mimarlık yapılarına da sahip önemli yerleşmelerden biridir.

Tez çalışması kapsamında yapılan çalışmalarla geleneksel yapıların mimari özellikleri belirlenmiş, yerleşmenin dokusu yapılan analizlerle incelenmiş, alanın koruma süreci araştırılmış ve Konuralp'in değerleri, koruma sorunları ve potansiyelleri tespit edilmiştir.

Geleneksel yapıların koruma sorunlarının temelinde terk, yanlış onarımlar ve doğal etkenler yer almaktadır. Arkeolojik yapıların ise atıl bırakılarak kent hayatına aktif dahil edilmemeleri, tanıtım ve bilgilendirme eksikliği ile yerleşmenin görünür kılınmaması en önemli sorunlar olarak tespit edilmiştir.

Konuralp' in çok katmanlı dokusunun korunabilmesi için 2011 yılında Paris' de, ICOMOS genel kurulunda kabul edilen 'Tarihi Kent ve Kentsel Alanların Korunması ve Yönetimi için Valetta İlkeleri' nde yer alan öneriler koruma yaklaşımı olarak ele alınmıştır. Alanda korunacak değerlerin saptanması, bu değerlere ilişkin belgeleme çalışmalarının başlaması, yüzey araştırmaları ile de toprak altı ve üstündeki kalıntıların tespiti ile katmanların belirlenmesi gerekmektedir. Tespitlerin uygulamaya geçirilerek arkeolojik alanların kent hayatına dahil edilmesi sağlanmalıdır. Yerel yönetim ve halkın da dahil edildiği disiplinlerarası çalışmalar yürütülmelidir. Konuralp' in mevcut katmanlı yapısının doğru kentsel tasarım, koruma planları ve uygulamaları ile daha okunaklı hale getirilmesi ve yerleşmeye yönelik farkındalığın arttırılması amaçlı geliştirilen öneriler yerleşim ölçeğinde ve meydan özelinde ele alınmıştır. Geleneksel doku ve sit alanlarının bütüncül bir yaklaşımla korunması gerekliliğine dikkat çekilmiştir.

Çalışmanın Konuralp için yapılacak koruma çalışmalarında örnek teşkil etmesi ve güvenilir kaynak oluşturması hedeflenmiştir.

KAYNAKLAR

- [1] Tatar, Y., (2005). Çevre ve Mekânsal Gelişme Sektörü Raporu, Düzce İl Gelişme Planı, Yayın No: 9, Düzce.
- [2] Düzce Nüfus, Düzcenin Coğrafi Yapısı, <http://www.duzcenufus.gov.tr/duzcenin-cograf-yapisi>, 5 Haziran 2019.
- [3] Rollas, A.N., (1967). Konuralp-Üskübü Kılavuzu, Çev: N. Fıratlı ve S. Moralı, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayınları, İstanbul.
- [4] Haritamap, Konuralp Merkez, <https://www.haritamap.com/yer/konuralp-merkez>, 5 Haziran 2019.
- [5] Strabon, (1993), Geographika: Antik Anadolu Coğrafyası, Kitap XIII-XI, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.
- [6] Anreva, Ankara Real Estate Valuation, Düzce İli Gayrimenkul Piyasası – 2011 <http://www.anreva.com.tr/TR/HaberDetay.aspx?ID=3076&IcerikID=64>, 9 Kasım 2019.
- [7] T.C. Orman Ve Su İşleri Bakanlığı, (2016 – 2019), Düzce İli Tabiat Turizmi Master Planı 2016-2019, Doğa Koruma Ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü 9. Bölge Müdürlüğü, Düzce.
- [8] Google Haritalar, Konuralp, <https://www.google.com.tr/maps/place/Konuralp>, 9 Kasım 2019.
- [9] Özaslan, M., Erşahin G., Akkahve D., ve Sabuncu A., (2001). Düzce İli Raporu, Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü, Yayın No: DPT 2578, Düzce, 1-58.
- [10] TÜİK, (2012). Seçilmiş Göstergelerle Düzce 2011, Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Yayın No: 3745, Ankara.
- [11] Düzce Nüfusu, <https://www.nufusu.com/il/duzce-nufusu>, 12 Ağustos 2019.
- [12] Düzce İl Müdürlüğü, (2015). Faaliyet Raporu, T. C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Düzce, 1-108.
- [13] Düzce İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Düzce Pirinci Coğrafi İşaret Belgesi İle Tescillendi, <https://duzce.tarimorman.gov.tr/Haber/764/Konuralp-Pirinci-Cograf-i-saret-Belgesi-Ile-Tescillendi>, 9 Kasım 2019.

- [14] Düzce Belediyesi, <http://www.duzce.bel.tr/detay.asp?id=2155>, 12 Eylül 2019.
- [15] Kozanlı, C., (2015), Düzce: Konuralp (Prusias Ad Hypium), Yayınlanmamış Arkeolojik Rapor, Adana.
- [16] Zeyrek, T.H. ve Çelik, G.B., (2005). Prusias Ad Hypium (Kieros): Anadolu'nun Kuzeybatısında Antik Bir Kent (Konuralp/Üskübü), Ege Yayınları, İstanbul.
- [17] Umar, B., (2004), Bithynia: Bir Tarihsel Coğrafya Araştırması ve Gezi Rehberi, İnkılap Kitabevi, İstanbul.
- [18] Özlü, Z., (2009). Batı Karadeniz'de Antik Bir Osmanlı Kenti: Prusias Ad Hypium, Üskübü (Konuralp), Düzce Üniversitesi Araştırma Yayınları, İstanbul.
- [19] Doğancı, K., (2013). "Antik Kaynaklara Göre Bithynia' daki Civitas' lar", Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (24):180-181.
- [20] Özlü, Z., (2015). İlk Çağdan Cumhuriyet' e Bir Batı Karadeniz Kenti: DÜZCE (Ahali-yiSadıka/Sefine-i Nuh), Fırat Basım, İstanbul.
- [21] Dikmen, Ç.B. ve Toruk, F., (2017). "Prusias ad Hypium Antik Kenti Üzerinde Bir Yerleşim: Konuralp", Researcher: Social Science Studies, 5(IV): 176-210.
- [22] Bilir, A., Pınarcık, P., Okan, E., ve Bilir, G., (2015). "The Agriculture and Trade in the Ancient Age in Düzce in the Light of the Prusias ad Hypium Coins", 1st International Yew Workshop of Turkey in Düzce, 28-30 Eylül/01-04 Ekim 2015, Düzce: Düzce Üniversitesi, 2-9.
- [23] Konrapa, Z., (1960). Bolu Tarihi, Bolu Vilayet Matbaası, Bolu.
- [24] İHA, Konuralp Beldesi Mahalle Oldu, <https://www.ih.com.tr/duzce-haberleri/konuralp-beldesi-mahalle-oldu-631778/>, 9 Kasım 2011.
- [25] Karakuş, O.S., (2017). Roma İmparatorluk Döneminde Prusias ad Hypium, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- [26] Akıncı Kesim, G., Köylü P. Ve Girti P., (2009). "Roma Dönemi Kent Yerleşimleri ve Prusias ad Hypium (Kieros, Üskübü, Konuralp)", Düzce Üniversitesi Ormancılık Dergisi, 1: 4-25.
- [27] Düzce Belediyesi Arşivi.
- [28] Lütfü Şimşek Arşivi.
- [29] Eldem, S.H., (1984). Türk Evi-Osmanlı Dönemi I, Taç Vakfı, İstanbul.
- [30] Çobancaoğlu, T., (2007). Türkiye'de Akşap Evin Bölgelere Göre Yapısal Olarak İncelenmesi ve Restorasyonlarında Yöntem Önerileri, Doktora Tezi, MSGSÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- [31] Emiroğlu, M., (1970). Akçakoca'da Nüfus, Yerleşme ve Ekonomik Faaliyetler, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- [32] Kaya, Ş., (1996). Geleneksel Safranbolu Evlerinde Strüktür, Yüksek Lisans Tezi, KTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- [33] Tayla, H., (2007). Geleneksel Türk Mimarisinde Yapı Sistem ve Elemanları II, Taç Vakfı Yayıncılık.

- [34] Kocaeli Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivi
- [35] Budak  ., Kurt M. ve Reyhan Y., (2014). Düzce Taşınmaz Kültür Varlıkları Envanteri, T.C. Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm, Düzce.
- [36] Sezer, S.S., (2015). "The Orpheus Mosaic of Prusias ad Hypium", Journal of Mosaic Research, (8): 123-140.
- [37] Kaya Tanrıverdi, A. ve Demir, Z., (2015). "Konuralp Arkeolojik Sit Alanlarındaki Değişim ve Sorunlar", Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi, 11(2): 111-122
- [38] Düzce Üniversitesi, İletişim ve Tanıtım Koordinatörlüğü, <http://itk.duzce.edu.tr>, 6 Haziran 2019.
- [39] Emlak Kulisi, Düzce Konuralp'te Binalara Kat Sınırı, <https://emlakkulisi.com/duzce-konuralpte-binalara-kat-siniri/608841>, 6 Haziran 2019.
- [40] Doğu Marmara Kalkınma Ajansı ve Değerlendirme Birimi, (2019). Konuralp Dünya Turizm Destinasyonu Oluyor Projesi İzleme ve Değerlendirme, Düzce İl İdaresi, Düzce.
- [41] Düzce Belediyesi, Trekking Yolu Tamamlanıyor, <http://duzce.bel.tr/detay.asp?id=33784>, 17 Haziran 2019.
- [42] Düzce Belediyesi, Trekking Yolu Tamamlanıyor, <http://duzce.bel.tr/detay.asp?id=33784>, 17 Haziran 2019.
- [43] Düzce Belediye Başkanlığı, (2015). Konuralp Antik Kenti Yüzey Araştırmaları İle Turizme Destek Projesi Bilimsel Değerlendirme Raporu, T.C. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, Düzce Belediyesi, Düzce.
- [44] Düzce Belediyesi, Konuralp'teki Arkeolojik Kalıntılar Tespit Ediliyor, <http://www.duzce.bel.tr/detay.asp?id=23596>, 17 Haziran 2019.
- [45] Düzce Damla, Konuralp'te Tarihi Yenilik, <http://www.duzcedamla.com/2018/11/konuralpte-tarihi-yenilik-h19576.html>, 17 Haziran 2019.
- [46] Karabağ, N. E., (2008). Kent Arkeolojisi Metoduyla  ok Katmanlı Kentlerdeki Tarihsel Sürekliliğin     lenerek Korunması (İzmir  rneği), Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir
- [47] Yıkıcı, A., (2010). Kentsel Arkeolojik Alanların Korunmasına Yönelik Planlama Yaklaşımları: Yenikapı Arkeolojik Alan Yönetim ve Yönlendirme Rehberi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, MSGSÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- [48] Ulusoy, Z., (1994). "Kentsel Korumanın Fiziksel Ve Toplumsal Boyutları", 2. Kentsel Koruma Yenileme ve Uygulama Kolokyum, 07-08 Nisan 1993, İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Şehir Bölge Planlama Bölümü, 95-99.
- [49] Ahunbay, Z., (2007). Tarihi  evre Koruma ve Restorasyon, YEM Yayın, İstanbul.
- [50] ICOMOS, (2011). The Valletta Principles for the Safeguarding and Management of Historic Cities, Towns and Urban Areas.

- [51] Belge, B., (2004). "Çok Katmanlı Tarihi Kent Merkezlerinin Yönetimi: Kentsel Arkeoloji ve Planlama", Planlama Dergisi, 4: 48-56.
- [52] Aslan, E. H. ve Can C., (2017). "Arkeolojik ve Kırsal Mimari Miras Birlikteliğinin Korunabilirliği: Oğuz/Dara Antik Kenti Örneği", Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 16 (62): 1063-1080.
- [53] Düzce İl Özel İdaresi, (2017). Konuralp 'Dünya Turizm Destinasyonu Oluyor' Tanıtım Kitapçığı, T.C. Doğu Marmara Kalkınma Ajansı, More IT Baskı, İstanbul.
- [54] Uyar, N., (2002). Yok Olan Meydanlar Mı?, Evrensel Gazetesi Kent Yazıları, <http://www.evrensel.net/02/05/05/kose.html>, 6 Haziran 2019.
- [55] Önder, S. ve Aklanoğlu F., (2002). "Kentsel Açık Mekân Olarak Meydanların İrdelenmesi", S. Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi, 16(29): 96-106.
- [56] Barkul, Ö. ve Tönük, S., (1999). "Piazza, Plaza, Square, Platz, Praça, Meidan, Meydan", Ege Mimarlık Dergisi, 99(2): 34-38.
- [57] Çetiner, A., (1979). Şehir Planlamasında Çalışma Yöntemleri ve İfade Teknikleri, İTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları, İstanbul.

KOCAELİ KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
KARARLARI

T. C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
GAYRİMENKUL ESKİ ESERLER ve ANITLAR
YÜKSEK KURULU BAŞKANLIĞI

K A R A R

Toplantı No. ve Tarihi : 297-13.10.1978
Karar No. ve Tarihi : A-1367-14.10.1978

Toplantı yeri :
İ S T A N B U L

Bolu İli, Düzce İlçesi, Konuralp (Üskübü) Bucağındaki eski eserlerin tescili hakkında Kültür Bakanlığı, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdür-
lüğü'nün 10.10.1978 tarih, 477-2(14)-8239 sayılı yazıları okundu, ekleri
incelendi, yapılan müzakeresi sonunda:

Bolu, İli, Düzce İlçesi, Konuralp (Üskübü) Bucağındaki (Ekli Listede ad-
ları yazılı olan) eski eserlerin ve (ekli haritada belirtilen sınırlar i-
çinde) eski eser sahalarının (I. ve II. Derece Arkeolojik SİT olarak) 1710 ve 5805
sayılı yasalar uyarınca korunması gerekli eski eser ve sahası olarak tesci-
line karar verildi.

BASKAN

BAŞKANVEKİLİ

Üye
Akozan (Feridun)

Üye
Aktepe (Münir)

Üye
Akurgal (Ekrem)

Üye
Alkım (Bahadır)

Üye
Alsac (Orhan)

Bulunmadı

Üye

Üye
Eyice (Semavi)

Üye
Kırzioğlu (Fahrettin)

Üye
Kuban (Doğan)

Üye
Kuran (Aptullah)

Bulunmadı

Bulunmadı

Üye
Bilir (Remin)

Üye
Ögel (Semra)

Üye
Söylemezoğlu (H. Kemali)

Üye
Tayla (Hüsrev)

Üye
Tandoğan (Rifat)

Üye
Kültür Müsteşarı
Şerafettin Turan

Üye
Vakıflar Genel Müdürü
Şener Yılmaz

Bulunmadı

Üye
Eski Eserler ve Müzeler
Genel Müdürü

Arkeolog.

Aykut Üzet

Üye
Turizm Genel Müdürü
V. Ömer Faruk Sever

Üye
Planlama ve İmar
Genel Müdürü
Orhan Eronat

Üye

6.11.1978:GS/AS

T. C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları
Yüksek Kurulu

KARAR

Toplantı No. ve Tarihi : 59, 2-3/7/1987
Karar No. ve Tarihi : 3444, 2/7/1987

Toplantı yeri :
ANKARA

Bolu İli, Düzce İlçesi, Konuralp (Üskübü) Bucağında Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 14.10.1978 gün ve A-1367 sayılı kararı ile belirlenen korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile 1.ve 2.derece arkeolojik sit alanlarının, 2981 sayılı Kanun'un 6.maddesi uyarınca, Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü ile Bolu Müzesi Müdürlüğü uzmanlarınca yeniden incelenmesi sonucu hazırlanan dokümanlar incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

-Konuralp (Üskübü) Bucağı, I.ve II.Derece Arkeolojik Sit Alanları sınırlarının, ekli 1/1000 ölçekli halihazır haritada belirtilen şekli ile uygun olduğuna,

-Ekli listede belirtilen antik kalıntıların 2863 sayılı Kanun uyarınca korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescilinin devamına,

-Ekli 1/1000 ölçekli halihazır haritalarda sınırları belirtilen 1.ve 2.derece arkeolojik sit alanları dışındaki yeni yapılanmalarda temel hafriyatının Bolu Müzesi Müdürlüğü uzmanları denetiminde yapılmasına,

-Çiftepınarlar Mahallesi, Topçu Sokak, NO:14'de bulunan yapının, korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliğini kaybetmesi nedeniyle tescil kaydının kaldırılmasına,

./...

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
TAŞINMAZ KÜLTÜR ve TABİAT VARLIKLARI
YÜKSEK KURULU
K A R A R

Toplantı No. ve Tarihi : 59, 2-3/7/1987

Karar No. ve Tarihi : 3444, 2/7/1987

Toplantı yeri :

ANKARA

-2-

-Çarşıiçi Caddesi, NO:34'de bulunan yapının, 2863 sayılı Kanun uyarınca korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tesciline, karar verildi.

Erten CİRELİ

BAŞKAN
Müsteşar

Üye
Akozan (Feridun)

Üye
Aktan (Tahir)

Üye
Çubuk (Mehmet)

Üye
Emre (Kutlu)

Üye
Karamağ (Halûk)

Bulunmadı

Bulunmadı

Bulunmadı

Üye
Öney (Gönül)

Üye
Boysal (Yusuf)

Üye
Tankut (Gönül)

Üye
Müsteşar Yardımcısı

Bulunmadı

Özkan (Gültekin)

Üye
Es. Eser. ve Müzeler
Genel Müdürü

Üye
Turizm Genel
Müdürü

Üye
Yapı İşleri
Genel Müdürü

Üye
Orman Genel
Müdürü

Üye
Vakıflar Genel
Müdürü

Yardımcı (Nurettin) Önder (Zühtü) Ünal (Tankut) Karadeniz (M. Ali) Kahraman (Kemal)
Bulunmadı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
TAŞINMAZ KÜLTÜR ve TABİAT VARLIKLARI
YÜKSEK KURULU
K A R A R

Toplantı No. ve Tarihi : 59, 2-3/7/1987
Karar No. ve Tarihi : 3444, 2/7/1987

Toplantı yeri :
ANKARA

2863 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TESCİLİ DEVAM EDEN ANTİK
KALINTILAR

Env NO:	Adı	Adresi
1	Antik Tiyatro	Bolu İli, Düzce İlçesi, Konuralp Bucağı,
2	Surlar Atlı Kapı	" " " " " "
3	Sur Kemeri	" " " " " "
4	Konut	Çarşı İçi Cad, NO:34
5	Roma Köprüsü	Bolu İli, Düzce İlçesi, Konuralp Bucağı,
	Üskübü(Prusias -Ad- Hypium(Sit'i I.II.Derece)	
6	Mozayikli Alan	

Ertan CİNELİ
BAŞKAN
Müsteşar

Üye Akozan (Feridun)	Üye Aktan (Tahir)	Üye Çubuk (Mehmet)	Üye Emre (Kutlu)	Üye Karamağlı (Halûk)
	Bulunmadı	Bulunmadı	Bulunmadı	
Üye Öney (Gönül)	Üye Boysal (Yusuf)	Üye Tankut (Gönül)	Üye Müsteşar Yardımcısı	Üye Özkan (Gültekin)
Bulunmadı			Bulunmadı	Bulunmadı
Üye Es. Eser. ve Müzeler Genel Müdürü	Üye Turizm Genel Müdürü	Üye Yapı İşleri Genel Müdürü	Üye Orman Genel Müdürü	Üye Vakıflar Genel Müdürü
Yardımcı (Kurettin) Önder (Zühtü) Ünal (Tankut) Karadeniz (M. Ali) Mahraman (Kemal)			Bulunmadı	

T. C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
ANKARA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No. : 3.4.1990 110
Karar Tarihi ve No. : 3.4.1990 1196

Toplantı Yeri :
ANKARA

(14.02/3)

Bolu İli, Düzce İlçesi, Konuralp Nahiyesi, Aynalı Köyü, Tepecik mevkiine ilişkin Bolu Valiliği Kültür Müdürlüğü'nün 3.7.1989 gün ve TÖR-KM.14.690/1978 ve 7.7.1989 gün ve TÖR-KM.14.696/2019 sayılı yazıları okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Bolu İli, Düzce İlçesi, Konuralp Nahiyesi, Aynalı Köyü, Tepecik mevkiinde Düzce Orman İşletmesi Müdürlüğü'nce ağaçlandırma çalışmaları sırasında Roma Dönemine ait bir başsız erkek heykeli, bir adet ionik sütun başlığı, granit taşından yontulmuş dikdörtgen prizma şeklinde taşlar, ayrıca bol miktarda tuğla ve keramik parçalarına rastlanıldığına Bolu Müze Müdürlüğü'nün 14.6.1989 tarihli raporlarından anlaşıldığına,

Ekli 1/25000 ölçekli haritada işaretlenen alanın 2863 ve 3386 sayılı yassılar uyarınca korunması gerekli taşınmaz kültür özelliği göstermesi nedeniyle I.Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmesine,

Söz konusu alanın 1/5000 ölçekli harita üzerinde sınırlarının tam olarak tespiti için Bolu Müze Müdürlüğü, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Büro Müdürlüğü ve Düzce Kadastro Müdürlüğü elemanlarınca yerinde incelenerek sınırlarının belirlenmesine,

Konuralp (Üskübu) ve çevresindeki taşınmaz kültür varlıklarının tespit çalışmaları, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Büro Müdürlüğü elemanlarınca yerinde yapılarak, düzenlenecek bilgi ve belgelerin Kurulumuzda değerlendirilmek üzere iletilmesine,

./..

T.C
KÜLTÜR BAKANLIĞI

ANKARA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No. : 18.10.1991 181
Karar Tarihi ve No. : 18.10.1991 2014

Toplantı Yeri

ANKARA

Bolu, Düzce Konuralp Bucağı, Aynalı Köyü, Tepecik Mevkiinin sınır tespitine ilişkin Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 3.4.1990 gün ve 1196 sayılı kararı gereği Kurul Müdürlüğü elemanlarınca yerinde yapılan inceleme sonucu hazırlanan 4.1.1991 tarihli rapor ve Bolu Valiliği Kültür Müdürlüğü'nün 4.3.1991 gün ve TER-KM-14.720/768 sayılı yazısı okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Bolu İli, Düzce İlçesi, Konuralp Bucağı, Aynalı Köyünde yer alan Kurulumuzun 3.4.1990 gün ve 1196 sayılı kararı ile I.Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilen Tepecik Mevkii'nin, 1/5000 ölçekli harita üzerinde sınırlarının Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğü elemanları ile Bolu Müzesi Müdürlüğü uzmanından oluşan bir ekip tarafından belirlenmesi için gerekli incelemenin yapıldığı,

Antik dönemde kieres olarak bilinen, M.S.1.yüzyılda Roma egemenliğine geçerek Prusias ad Hypium adını alan bugünkü Konuralpın halen günümüze kadar iyi sayılabilecek durumda gelebilen büyük tiyatrosu, su kemerleri, surları, köprü ve mozaikleri ile halen Konuralp Müzesinde korunan görkemli kimari parçalarıyla Hellenistik ve Roma Dönemlerinde önemli bir doğu Bithynia Kenti olduğunun anlaşıldığına,

Tepecik Mevkiinde şimdiye kadar ele geçen ve Konuralp Müzesinde sergilenen M.S.1.yüzyıla tarihlenen bucranion, asma ve rozet be-timlemeli girlandlı lahit, giyimli Roma Dönemi heykeli ile yüzeydeki monolite sütun parçası, blok taşlar, mezar tuğlaları, seramik parçaları gibi buluntular nedeniyle bu alan Antik Prusias ad Hypium kentinin Nekropolü olduğu, ayrıca Tepecik Tepesi ile Güneydeki Tepe arasında Roma Dönemine ait yüzeyde buluntulara rastlanıldığından ekli 1/5000 ölçekli fotoğrametrik harita üzerinde sınırları belirlenen alanın 2863 ve 3386 sayılı yasalar gereğince I.Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlenmesine,

../..

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ANKARA KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No: 7/10/2005 52
Karar Tarihi ve No : 7/10/2005 955

Toplantı Yeri
ANKARA

Düzce İli, Merkez, Konuralp Beldesinde Belediye İmar Planına yapılacak ilave imar planı çalışmasında kullanılmak üzere Genel Müdürlüğümüze ait mevcut ve muhtemel tesis ve projelerin ve yine varsa koruma lan ve sınırlarının halihazır haritalara işlenmesi isteğine ilişkin Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 31.3.2005 gün ve 39905 sayılı yazısı ile Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 28.6.2005 gün ve 2133 sayılı raporu okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Düzce İli, Merkez, Konuralp Beldesinde bulunan taşınmaz kültür varlıkları ile sit alanları sınırlarının belirlendiği Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 2.7.1987 gün ve 3444 sayılı kararı ekinde dağıtımı yapılan 1/1000 ölçekli haritada sınırları yanlış işaretlenen mozaik alanının sınırlarının kararımız ekindeki haritada belirtildiği şekilde düzeltilmesine,

Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 2.7.1987 gün ve 3444 sayılı karar ve eki haritalarda sınırları belirtilen I.ve II.derece arkeolojik sit sınırlarının ve ekli liste I de belirtilen taşınmaz kültür varlıklarının tescil kayıtlarının devamına,

Ayrıca Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu uzmanlarınca yerinde yapılan irdeleme sonucu belirlenen ve ekli liste II de kadastral numaraları belirtilen taşınmaz kültür varlıklarının tescil edilmelerine karar verildi.

BAŞKAN
Ark.M.Akif İSİK

BAŞKAN YARDIMCISI
Y.Şh.Pl.n.Nursun DOĞRU

ÜYE
Doç.Dr.Zeynep Yasa YAMAN

ÜYE
Av. Mehmet DOĞAN

ÜYE
Yrd.Doç.Dr.Nevin Turgut GÜLTEKİN
Bulunmadı

ÜYE
Y.Min.İsmail TOKER

ÜYE

ÜYE
İbrahim AYKUT
Konuralp Bld.Bşk
Bulunmadı

ÜYE

ÜYE

23.07.2007*000609

81.00/29 A.Y / 10.10.2005 S.B

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 30/06/2010 - 130
Karar Tarihi ve No : 30/06/2010 - **15-8**

Toplantı Yeri
Kocaeli

Düzce İli, Merkez İlçe, Konuralp Beldesi, Tepecik-Doğancı Mevkiinde, sit dışı, tescilsiz alanda, 1 pafta, 48 parselde gerçekleştirilen kaçak kazı faaliyetine ilişkin Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 09/06/2010 tarih ve B.16.0.PER.4.81.00.150/778 sayılı yazısı ve raportör raporu okundu, ekleri incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçe, Konuralp Beldesi, Tepecik-Doğancı Mevkiinde, sit dışı, tescilsiz alanda, 1 pafta, 48 parselde gerçekleştirilen kaçak kazı faaliyetini gerçekleştirenler hakkında yasal soruşturma başlatılmadıysa başlatılmasına, emniyet tedbirlerinin ilgili birimler tarafından alınmasına, kaçak kazı çukurunun ilgili Müze Müdürlüğü denetiminde kapatılmasına ve 48 parselde yer alan tümülüsün 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu 6. maddesine giren yerlerden olması dolayısıyla tesciline karar verildi.

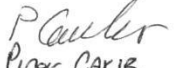

GEÇİCİ BAŞKAN
Yrd. Doç. Dr. Hülya YAKAR

GEÇİCİ BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet Z. İBRAHİMGİL

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Fatma EROL

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. İbrahim AŞIK
bulunmadı

ÜYE
Düzce İl Temsilcisi

Pınar ÇAKIR

ÜYE
Konuralp Müze Müdürlüğü Temsilcisi
bulunmadı

Dosya No: 81.00.80

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 23/11/2011-05
Karar Tarihi ve No : 23/11/2011- 111

Toplantı Yeri
Kocaeli

Düzce İli, Merkez İlçe, Konuralp Beldesi, Şehit Hüseyin Kıl Mahallesi, Sarıkaş Çorak Mevkiinde bulunan, sit dışı, tescilsiz, 1369 ve 1370 parsellerde kaçak kazı yapıldığına ilişkin Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 02/11/2011 tarih ve 1439 sayılı ekli yazısı ve raporör raporu okundu, ekleri incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçe, Konuralp Beldesi, Şehit Hüseyin Kıl Mahallesi, Sarıkaş Çorak Mevkiinde bulunan, 1369 ve 1370 parsellerde bulunan ve kaçak kazı sonucu ortaya çıkan yapı kalıntısının 2863 sayılı Kanunun 6. maddesine giren yerlerden olması nedeniyle ekli haritadaki şekliyle I. Derece Arkeolojik Sit Alanı İlan edilmesine, alana ilişkin gerekli güvenlik önlemlerinin ilgili birimlerce alınmasına, koruma amaçlı imar planı hazırlanıncaya kadar geçiş dönemi yapılanma koşulları olarak KTVKYK'nın 658 sayılı ilke kararının 1. Maddesi doğrultusunda uygulama yapılabileceğine, kaçak kazı faaliyetine ilişkin olarak suç duyurusunda bulunulmadıysa bulunulmasına karar verildi.

BAŞKAN
Yrd. Doç. Dr. İbrahim AŞIK

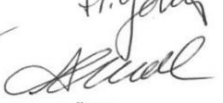
BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN
bulunmadı

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜKMEHMETOĞLU

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Hülya YAKAR

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet Z. İBRAHİMGİL

ÜYE
F. Türköz HAZNEDAR

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Fatma EROL

ÜYE
Düzce İl Temsilcisi
Yıldız AĞAYA ÇAĞAN

ÜYE
Konuralp Müze Müdürlüğü Temsilcisi
bulunmadı

Dosya No:81.00.89

0.2

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR ve TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 04/08/2010 - 134
Karar tarihi ve No : 04/08/2010 - 1543

Toplantı Yeri
Kocaeli

Düzce İli, Merkez İlçesi, Azmimilli Mahallesi, Gazhane Caddesinde bulunan, 156 ada, 17 parselde yer alan, Düzce Şehir Mezarlığındaki 16 adet mezar taşı ve Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, Çifte Pınarlar Mahallesi, Ali Hamza Sokakta bulunan, 1662 parselde yer alan 4 adet mezar taşına ilişkin Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 06/07/2010 tarih ve B.16.0.PER.4.81.00.150/923 sayılı yazısı ve rapörtör raporu okundu, ekleri incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçesi, Azmimilli Mahallesi, Gazhane Caddesinde bulunan, 156 ada, 17 parselde yer alan, Düzce Şehir Mezarlığındaki Osmanlı Dönemine ait 16 adet mezar taşı ve Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, Çifte Pınarlar Mahallesi, Ali Hamza Sokakta bulunan, 1662 parselde yer alan Osmanlı Dönemine ait 4 adet mezar taşının 5226 ve 3386 sayılı Kanunlarla değişik 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 6.Maddesi doğrultusunda tescil edilmelerine karar verildi.

BAŞKAN
Yrd. Doç. Dr. İbrahim AŞIK

BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. Mehmet Z. İBRAHİMGİL
bulunmadı

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Fatma EROL

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Hülya YAKAR

ÜYE
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜKMEHMETOĞLU

ÜYE
Doç. Dr. Ş. Tülin GÖRGÜLÜ
bulunmadı

ÜYE
Konuralp Belediye Temsilcisi

İlhan ÖZKES

ÜYE
Konuralp Müze Müdürlüğü Temsilcisi
bulunmadı

Dosya No: 81.00.29

**T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU**

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 02/02/2011 - 149
Karar Tarihi ve No : 02/02/2011 - 1827

Toplantı Yeri
Kocaeli

Düzce İli, Merkez İlçe, Konuralp Beldesi, Çifte Pınarlar Mahallesi, Kaleler Sokakta GEEAYK'ın 13/10/1978 tarih ve A-1367 sayılı kararı ile tescilli su kemeri ayaklarının bulunduğu 402 parselin karşısında bulunan 383 ve 384 parsellerde yapılması planlanan elektrik hattı şebeke tadilatına ilişkin Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 06/01/2011 tarih ve B.16.0.PER.4.81.00.169.12/16 sayılı yazısı ve raportör raporu okundu. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçe, Konuralp Beldesi, Çifte Pınarlar Mahallesi, Kaleler Sokakta GEEAYK'ın 13/10/1978 tarih ve A-1367 sayılı kararı ile tescilli su kemeri ayaklarının bulunduğu 402 parselin karşısında bulunan 383 ve 384 parsellerde yapılması planlanan projenin mevcut elektrik direklerini ve hattını yenileme çalışmalarını kapsadığından uygun olduğuna, söz konusu taşınmazların yapı grubunun 2. grup olarak belirlenmesine, kemer ayaklarına ilişkin rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza getirilmesine, 402 parsel ile ilişkin alınan ilgili karar gereği olarak tescil şerhinin tapuya işlenmesine, 402 parselde bulunan konutlara ilişkin tapu ve ruhsat belgelerinin ıslak imzalı ve mühürlü olarak Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

BAŞKAN
Yrd. Doç. Dr. İbrahim AŞIK

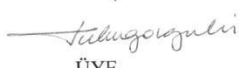

BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. Mehmet Z. İBRAHİMGİL

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Fatma EROL
bulunmadı

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Hülya YAKAR
bulunmadı

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜKMEHMETOĞLU

ÜYE
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN

ÜYE
Doç. Dr. Ş. Tülin GÖRGÜLÜ

ÜYE
Konuralp Belediye Temsilcisi
bulunmadı

ÜYE
Konuralp Müze Müdürlüğü Temsilcisi
bulunmadı

Dosya No: 81.00.29

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 02/03/2011 - 152
Karar Tarihi ve No : 02/03/2011 - /559

Toplantı Yeri
Kocaeli

Düzce İli, Merkez İlçe, Kemerkasım Köyü, Kışla Mevkide, sit dışı, tescilsiz alanda, şahıs mülkiyetindeki 124 ada, 7 parselde ve tapulama harici alanda tespit edilen su kemerine ilişkin Düzce İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 31/01/2011 tarih ve B.16.0.PER.4.81.00.00.168/178 sayılı yazısı ve raportör raporu okundu. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçe, Kemerkasım Köyü, Kışla Mevkide, sit dışı, tescilsiz alanda, şahıs mülkiyetindeki 124 ada, 7 parselde ve tapulama harici alanda tespit edilen Roma Dönemine ait anıtsal yapı olan Kemerkasım su kemerinin 5226 ile 3386 sayılı kanunlarla değişik 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunun 6. Maddesine giren yerlerden olması nedeniyle tescil edilmesine, taşınmazın yapı grubunun 2. grup olarak belirlenmesine, su kemerine ilişkin rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza getirilmesine karar verildi.

BAŞKAN
Yrd. Doç. Dr. İbrahim AŞIK

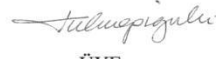

BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. Mehmet Z. İBRAHİMGİL

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Fatma EROL
bulunmadı

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Hülya YAKAR
bulunmadı

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜKMEHMETOĞLU

ÜYE
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN

ÜYE
Doç. Dr. Ş. Tülin GÖRGÜLÜ

ÜYE
Düzce İl Temsilcisi
Pınar GAKIR
P. Çelik

Dosya No: 81.00.85

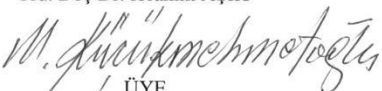
T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 08/02/2012 - 14
Karar Tarihi ve No : 08/02/2012 - 249

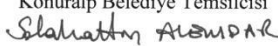
Toplantı Yeri
Kocaeli

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, tescilli, şahıs-hazine mülkiyetinde yer alan tiyatroya ilişkin Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 02/07/1987 tarih ve 3444 sayılı kararının güncellenmesi talep edilen Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 20/04/2011 tarih ve B.16.0.PER.4.81.00.00.167/594 sayılı yazısı, raportör raporu okundu, ekleri incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, tescilli, şahıs-hazine mülkiyetinde, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 02/07/1987 tarih ve 3444 sayılı kararı ile Konuralp Beldesi I. Derece Arkeolojik sit alanı ilan edilen 3870, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2304, 2303, 2298, 2299, 2300, 2301, 1750, 1752, 1753, 2294, 2293, 2292, 1757, 1756, 1755, 2290, 2297, 2296, 1708, 2295, 3869, 1829, 1828, 1827, 1751, 1749, 1754, 1748, 2302, 2291 nolu parsellerin I. Derece Arkeolojik sit alanı olarak devamına, 2297, 2296, 2304, 2303, 2298, 2295, 2299, 1708, 2300, 1751, 1753, 2310, 2311 nolu parsellerde yer alan tiyatronun 2863 sayılı Kanunu'nun 6. maddesinde belirtilen yerlerden olması nedeniyle tescil edilmesine, yapı grubunun I. grup olarak belirlenmesine, rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin hazırlanarak Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

BAŞKAN
Yrd. Doç. Dr. İbrahim AŞIK

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜKMEHMETOĞLU

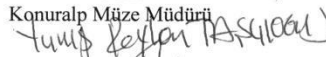

ÜYE
F. Türköz HAZNEDAR

ÜYE
Konuralp Belediye Temsilcisi

BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Hülya YAKAR

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Fatma EROL

ÜYE
Konuralp Müze Müdürü

Dosya No: 81.00.29

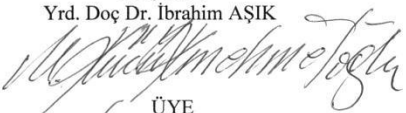
T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

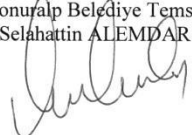
Toplantı Tarihi ve No : 08/02/2012 - 14
Karar Tarihi ve No : 08/02/2012 - 250

Toplantı Yeri
Kocaeli

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, tescilli, şahıs mülkü, 2095, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2357, 2359, 2371 nolu parsellerde yer alan Batı Surlarına ilişkin Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 02/07/1987 tarih ve 3444 sayılı kararının güncellenmesi talep edilen Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 20/04/2011 tarih ve B.16.0.PER.4.81.00.00.167/594 sayılı yazısı, raporör raporu okundu, ekleri incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, tescilli, şahıs mülkü, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 02/07/1987 tarih ve 3444 sayılı kararı ile tescilli, 2095, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2357, 2359, 2371 nolu parsellerde yer alan Batı Surlarının ekli haritada sınırlarının belirtildiği şekliyle I. Derece Arkeolojik Sit Alanı ilan edilmesine, alana ilişkin gerekli güvenlik önlemlerinin ilgili birimlerce alınmasına, koruma amaçlı imar planı hazırlanıncaya kadar geçiş dönemi yapılanma koşulları olarak KTVKYK'nın 658 sayılı ilke kararının I. maddesi doğrultusunda uygulama yapılabileceğine, rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin hazırlanarak Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

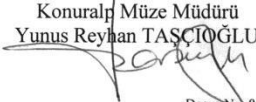

BAŞKAN
Yrd. Doç. Dr. İbrahim AŞIK

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜKMEHMETOĞLU

ÜYE
F. Türköz HAZNEDAR

ÜYE
Konuralp Belediye Temsilcisi
Selahattin ALEMDAR

BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Hülya YAKAR

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Fatma EROL

ÜYE
Konuralp Müze Müdürü
Yunus Reyhan TAŞÇIOĞLU

Dosya No: 81.00.29

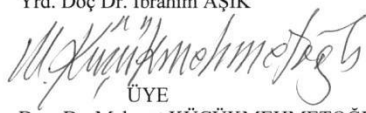
T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
K A R A R

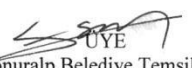
Toplantı Tarihi ve No : 20/03/2012 - 18
Karar Tarihi ve No : 20/03/2012 - 289

Toplantı Yeri
Kocaeli

Düzce İli, Konuralp Beldesi, Düzce-Akçakoca karayolunun Çilimli yol ayrımında, şahıs ve Karayolları Genel Müdürlüğü mülkiyetinde olan Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 02/07/1987 tarih ve 3444 sayılı kararı ile tescillenen Roma Köprüsüne ilişkin kurtarma kazısının değerlendirilmesi talep edilen Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 15/03/2012 tarih ve B.16.4.KTM.0.81.01.160.02/387 sayılı yazısı raportör raporu okundu, ekleri incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Konuralp Beldesi, Düzce-Akçakoca karayolunun Çilimli yol ayrımında, şahıs ve Karayolları Genel Müdürlüğü mülkiyetinde olan Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 02/07/1987 tarih ve 3444 sayılı kararı ile tescillenen Düzce Konuralp Müzesi Müdürlüğü'nce kurtarma kazısı gerçekleştirilen 165, 1163, 2076, 2072, 2073, 2074 nolu parsellerde yer alan Roma Köprüsünün ekli haritada sınırları belirtildiği şekliyle I. Derece Arkeolojik Sit alanı ilan edilmesine, koruma amaçlı imar planı hazırlanmaya kadar geçiş dönemi yapılaşma koşulları olarak KTVKYK'nın 658 sayılı ilke kararının 1.maddesi doğrultusunda uygulama yapılabileceğine, söz konusu Roma Köprüsüne ilişkin gerekli güvenlik önlemlerinin ilgili birimlerce alınmasına, şahıs mülkiyetinde yer alan parsellerin kamulaştırılmasının tavsiye edilmesine karar verildi.

BAŞKAN
Yrd. Doç. Dr. İbrahim AŞIK

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜKMEHMETOĞLU

ÜYE
F. Türköz HAZNEDAR

ÜYE
Konuralp Belediye Temsilcisi
Sıtkı Emre ESEN

BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Hülya YAKAR
bulunmadı

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Fatma EROL
bulunmadı

ÜYE
Düzce Konuralp Müzesi Müdürü
bulunmadı

Dosya No: 81.00.29

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 18/04/2012-22
Karar Tarihi ve No : 18/04/2012-343

Toplantı Yeri
Konuralp/DÜZCE

Düzce İli, Konuralp Beldesi, Terzialiler Mahallesi, sit dışı, Kızılay mülkiyetinde bulunan, Kızılay Genel Müdürlüğü tarafından sosyal tesis inşa edilmesi istenen 2183 nolu parselin hafriyat inşasının denetlenmesinin talep edildiği Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 25/01/2012 tarih ve B.16.4.KTM.0.81.00.00.168/119 sayılı yazısı incelendi söz konusu parsel Kurulumuzun 08/02/2012 tarih ve 251 sayılı kararına istinaden 18/04/2012 tarihinde Kurul üyelerimizce yerinde incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Konuralp Beldesi, Terzialiler Mahallesi, sit dışı, Kızılay mülkiyetinde bulunan, 2183 nolu parselin III. Derece Arkeolojik Sit alanı ilan edilmesine, koruma amaçlı imar planı hazırlanıncaya kadar geçiş dönemi yapılaşma koşulları olarak KTVKYK'nın 658 sayılı ilke kararının 3.maddesi doğrultusunda uygulama yapılabileceğine, alanda ilgili Müze Müdürlüğü denetiminde sondaj ve temizlik çalışmasının tamamlanmasına, yapılması planlanan tesisin arkeolojik kalıntı ve buluntuları in-situ olarak koruyacak ve sergileyecek şekilde mimari projesinin hazırlanarak kurulumuza iletdikten sonra konunun yeniden değerlendirilmesine karar verildi.

BAŞKAN
Yrd. Doç Dr. İbrahim AŞIK
bulunmadı

BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜKMEHMETOĞLU

ÜYE
Zinnur BÜYÜKGÖZ
bulunmadı

ÜYE
Serap PARLADI

ÜYE
F. Türköz HAZNEDAR

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Fatma EROL

ÜYE
Konuralp Belediye Temsilcisi
Şükrü Emre ESEN

ÜYE
Düzce Konuralp Müzesi Müdürü
Yunus Reyhan TAŞCIOĞLU

Dosya No: 41.00.763

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 18/04/2012-22
Karar Tarihi ve No : 18/04/2012- 346

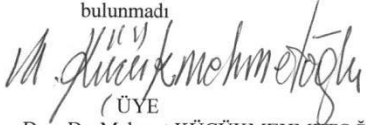
Toplantı Yeri
Konuralp/DÜZCE

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, Çiftapınar Mahallesi, sit dışı, şahıs mülkü, 18 pafta 1746 nolu parselde bulunan taşınmazın tescil durumunun değerlendirilmesi talep edilen Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 26/03/2012 tarih ve B.16.4.KTM.0.81.01.00.168/425 sayılı yazısı, raporör raporu okundu, ekleri incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, Çiftapınar Mahallesi, sit dışı, şahıs mülkü, 18 pafta 1746 nolu parselde bulunan 2863 sayılı Kanunun 6. maddesinde belirtilen yerlerden olması nedeniyle tescil edilmesine, yapı grubunun II. grup olarak belirlenmesine, yapıya ilişkin can ve mal güvenliğinin ilgili birimlerce alınmasına, rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza getirilmesine karar verildi

BAŞKAN
Yrd. Doç Dr. İbrahim AŞIK
bulunmadı

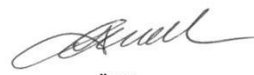

BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN

(ÜYE
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜKMEHMETOĞLU

ÜYE
Zinnur BÜYÜKGÖZ
bulunmadı

ÜYE
Serap PARLADI

ÜYE
F. Türköz HAZNEDAR

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Fatma EROL

ÜYE
Konuralp Belediye Temsilcisi
Şükrü Emre ESEN

Dosya No: 81.00.97

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 18/04/2012-22
Karar Tarihi ve No : 18/04/2012-347

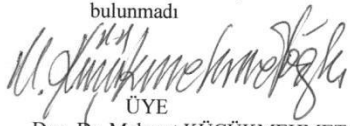
Toplantı Yeri
Konuralp/DÜZCE

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, Çiftapınar Mahallesi, sit dışı, şahıs mülkü, 18 pafta 1738 nolu parselde bulunan taşınmazın tescil durumunun değerlendirilmesi talep edilen Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 26/03/2012 tarih ve B.16.4.KTM.0.81.01.00.168/424 sayılı yazısı, raportör raporu okundu, ekleri incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, Çiftapınar Mahallesi, sit dışı, şahıs mülkü, 18 pafta 1738 nolu parselde bulunan taşınmazın 2863 sayılı Kanunu'nun 6. maddesinde belirtilen yerlerden olması nedeniyle tescil edilmesine, yapı grubunun II. grup olarak belirlenmesine, yapıya ilişkin can ve mal güvenliği ile ilgili tedbirlerin ilgili birimlerce alınmasına, rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza getirilmesine karar verildi.

BAŞKAN
Yrd. Doç Dr. İbrahim AŞIK
bulunmadı

BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜKMEHMETOĞLU

ÜYE
Zinnur BÜYÜKGÖZ
bulunmadı

ÜYE
Serap PARLADI

ÜYE
F. Türköz HAZNEDAR

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Fatma EROL

ÜYE
Konuralp Belediye Temsilcisi
Şükrü Emre ESEN

Dosya No: 81.00.98

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No :18/04/2012 - 22
Karar Tarihi ve No :18/04/2012 - 349

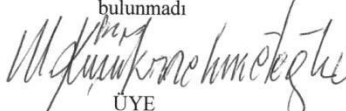
Toplantı Yeri
Konuralp/Düzce

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, Çiftapınarlar Mahallesi, I.Derece Arkeolojik Sit Alanı sınırları içinde kalan, şahıs mülkü, 18 pafta, 1825 ve 1826 parsellerde bulunan taşınmazın tescil durumunun değerlendirilmesine ilişkin Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 26.03.2012 tarih ve 427 sayılı yazısı, raportör raporu okundu, ekleri incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, Çiftapınarlar Mahallesi, I.Derece Arkeolojik Sit Alanı sınırları içinde kalan, şahıs mülkü, 18 pafta, 1825 ve 1826 parsellerde bulunan taşınmazın 2863 sayılı Kanunun 6. maddesinde belirtilen yerlerden olması nedeniyle tescil edilmesine, yapı grubunun II. grup olarak belirlenmesine, yapıya ilişkin can ve mal güvenliğinin ilgili birimlerce alınmasına, rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza getirilmesine karar verildi.

BAŞKAN
Yrd. Doç Dr. İbrahim AŞIK
bulunmadı

BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN

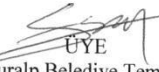

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜKMEHMETOĞLU

ÜYE
Zinnur BÜYÜKGÖZ
bulunmadı

ÜYE
Serap PARLADI

ÜYE
F. Türköz HAZNEDAR

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Fatma EROL

ÜYE
Konuralp Belediye Temsilcisi
Şükrü Emre ESEN

Dosya No: 81.00.95

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No :18/04/2012 - 22
Karar Tarihi ve No :18/04/2012 -350

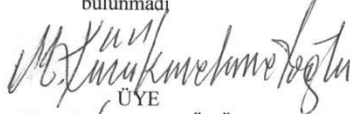
Toplantı Yeri
Konuralp/Düzce

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, Çiftçınarlar Mahallesi, sit dışı, şahıs mülkü 18 pafta, 1745 parselde bulunan taşınmazın tescil durumunun değerlendirilmesine ilişkin Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 26.03.2012 tarih ve 426 sayılı yazısı, rapörtör raporu okundu, ekleri incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, Çiftçınarlar Mahallesi, sit dışı, şahıs mülkü 18 pafta, 1745 parselde bulunan taşınmazın 2863 sayılı Kanunun 6. maddesinde belirtilen yerlerden olması nedeniyle tescil edilmesine, yapı grubunun II. grup olarak belirlenmesine, yapıya ilişkin can ve mal güvenliğinin ilgili birimlerce alınmasına, rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza getirilmesine karar verildi.

BAŞKAN
Yrd. Doç Dr. İbrahim AŞIK
bulunmadı

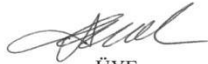

BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜKMEHMETOĞLU

ÜYE
Zinnur BÜYÜKGÖZ
bulunmadı

ÜYE
Serap PARLADI

ÜYE
F. Türköz HAZNEDAR

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Fatma EROL

ÜYE
Konuralp Belediye Temsilcisi
Şükrü Emre ESEN

Dosya No: 81.00.94

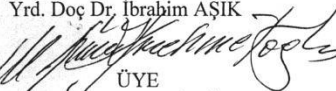
T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU
K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 09/05/2012 - 25
Karar Tarihi ve No : 09/05/2012 - 378

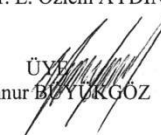
Toplantı Yeri
Kocaeli

Düzce İli, Konuralp Beldesi, tescilli, şahıs mülkü 1788, 1789, 1790, 1794, 1795, 1800, 1801, 1802, 1804, 1806, 1924 nolu parsellerde yer alan Atlı Kapı ve uzantısı olan Güney Surlarına ilişkin Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 02/07/1987 tarih ve 3444 sayılı kararının değerlendirilmesi talep edilen Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 17/11/2011 tarih ve B.16.0.KTM.0.81.00.00.168/1133 sayılı yazısı incelendi söz konusu parsel Kurulumuzun 14/12/2011 tarih ve 158 sayılı kararına istinaden 18/04/2012 tarihinde Kurul üyelerimizce yerinde incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Konuralp Beldesi, tescilli, şahıs mülkü 1788, 1789, 1790, 1794, 1795, 1800, 1801, 1802, 1804, 1806, 1924 nolu parsellerde yer alan Atlı Kapı ve uzantısı olan Güney Surlarının 2863 sayılı yasa kapsamına giren yerlerden olması nedeniyle tesciline, yapı grubunun 1. grup olarak belirlenmesine, önemli bir antik kent olan Prusias Ad Hypium antik kentinin sit durumunun irdelenebilmesi için ilgili birimlerce hazırlanacak 1/1000 ölçekli halihazır harita ve 1/1000 ölçekli imar planı üzerinde sit alanlarının işaretlenerek Kurulumuza iletilmesinden sonra konunun değerlendirilmesine karar verildi.

BAŞKAN
Yrd. Doç. Dr. İbrahim AŞIK

ÜYE
Doç. Dr. Mehmet KÜÇÜKMEHMETOĞLU

BAŞKAN YARDIMCISI
Doç. Dr. E. Özlem AYDIN

ÜYE
Zinnur B. YÜRGÖZ

ÜYE
Serap PARLADI

ÜYE
F. Türköz HAZNEDAR

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Fatma EROL
bulunmadı

ÜYE
Konuralp Belediye Temsilcisi
Şükrü Emre ESEN

ÜYE
Düzce Konuralp Müze Müdürü
Yunus Reyhan TAŞCIOĞLU

Dosya No: 81.00.29

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 13/03/2013 - 54
Karar tarihi ve No : 13/03/2013 - 889

Toplantı Yeri
Kocaeli

Düzce İli, Merkez İlçe, Konuralp Beldesinde bulunan Prusias ad Hypium antik kentinin sit durumunun irdelenebilmesi için ilgili birimlerce hazırlanacak 1/1000 ölçekli harita ve 1/1000 ölçekli imar planı üzerinde sit alanlarının işaretlenerek Kurulumuza iletilmesinden sonra konunun değerlendirilebileceğine ilişkin Kurulumuzun 09.05.2012 tarih ve 378 sayılı kararı doğrultusunda hazırlanan bilgi, belgeler, raportör raporu okundu, dosyası incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçe, Konuralp Beldesinde bulunan Prusias ad Hypium antik kentinin sur içi kısmı olan karar eki haritada sınırlarıyla belirtilen alanın II. Derece Arkeolojik Sit alanı olarak belirlenmesine, alandaki mevcut I. Derece Sit Alanlarının devamına, geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları olarak Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Yüksek Kurulunun 05.11.1999 tarih ve 658 sayılı ilke kararının 1. ve 2. maddeleri doğrultusunda uygulama yapılabileceğine, bu alanın dışında kalan ve kalıntıların görüldüğü belirtilen yerlerin ayrıntılı biçimde paftalara işlenerek Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU K A R A R	
Toplantı Tarihi ve No : 30/04/2013 - 59 Karar tarihi ve No : 30/04/2013 - 960	Toplantı Yeri Kocaeli
-I-	

Düzce İli, Merkez İlçe, Konuralp Beldesinde bulunan Prusias ad Hypium antik kentinin belirlenmiş olan I. ve II. Derece Arkeolojik Sit Alanları güneyindeki alanın III. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlenmesine ilişkin Kurulumuzun 20.03.2013 tarih ve 894 sayılı kararının düzeltilmesine ilişkin Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün 17.05.2013 tarih ve 76141 sayılı yazısı incelendi. Raportör raporu okundu, dosyası incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Kurulumuzun 20.03.2013 tarih ve 894 sayılı kararının; "Düzce İli, Merkez İlçe, Konuralp Beldesinde bulunan Prusias ad Hypium antik kentinin belirlenmiş olan I. ve II. Derece Arkeolojik Sit Alanı Sınırları dışında kalan ve kalıntıların gözlemlendiği belirtilen alanlara ilişkin Kurulumuzun 13/03/2013 tarih ve 889 sayılı kararında talep edilen paftaların hazırlanarak iletildiği 19.03.2013 tarihli raportör raporu okundu, dosyası incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesinde Bulunan Prusias ad Hypium antik kentinin sur içi kısmında belirlenmiş olan I. ve II. Derece Arkeolojik Sit Alanının güneyine doğru uzanan alanın sınırları karar eki paftada gösterildiği şekliyle III. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlenmesine, Konuralp Beldesinde bulunan I., II. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanları için K.A.İ.P.'lerinin ivedilikle hazırlanmasına, III. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlenen sınırları karar eki paftada belirtilen alanda yapılaşma nizamı olarak;

- III. Derece Arkeolojik Sit Alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan alanda; Ayrık Nizam, 3 kat yapılaşma izni verilmesine, ön bahçe çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,30 olarak belirlenmesine,
- III. Derece Arkeolojik Sit Alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan, karar eki paftada A bölgesi olarak işaretli alanlarda 2 kat yapılaşma izni verilmesine, yapılaşma nizamı olarak; Ayrık Nizam, ön bahçe çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,30 olarak belirlenmesine,
- III. Derece Arkeolojik Sit Alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan, karar eki paftada B bölgesi olarak işaretli alanlarda 4 kat yapılaşma izni verilmesine, yapılaşma nizamı olarak; Ayrık Nizam, ön bahçe çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,30 olarak belirlenmesine,
- III. Derece Arkeolojik Sit Alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun kuzeyinde kalan, karar eki paftada, C bölgesi olarak işaretli alanda 5 kat yapılaşma izni verilmesine, yapılaşma nizamı olarak; Ayrık Nizam, ön bahçe çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,40 olarak belirlenmesine,
- III. Derece Arkeolojik Sit Alanının içinden geçen Düzce – Akçakoca karayolunun güneyinde kalan alanda; Ayrık Nizam, 2 kat, ön bahçe çekme mesafesi 5m, yan bahçe çekme mesafesi 3m, arka bahçe çekme mesafesi h/2, maksimum TAKS 0,30 olarak belirlenmesine,

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU K A R A R	
Toplantı Tarihi ve No : 30/04/2013 - 59 Karar tarihi ve No : 30/04/2013 - 960	Toplantı Yeri Kocaeli
-II-	
mevcut plan notlarının geçersiz olduğuna, alana ilişkin onaylı 1/1000 ölçekli uygulama imar planındaki konut adaları, yeşil alan, otopark, park ve sosyal donatı alanları aynen korunacağına, plan notları yerine alana ilişkin Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği çerçevesinde uygulama yapılabileceğine, Konuralp Müze Müdürlüğünün 14.04.2011 tarihli raporunda uygulanmasında çelişkiler olduğu bahsedilen Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 02.07.1987 tarih ve 3444 sayılı kararında belirtilen 'Ekli 1/1000 ölçekli halihazır haritalarda sınırları belirtilen I. ve II. Derece Arkeolojik Sit Alanları dışındaki yeni yapılanmalarda temel hafriyatının Bolu Müzesi Müdürlüğü uzmanları denetiminde yapılmasına' hükmünün geçerliliğini yitirdiğine, Konuralp Beldesinde bulunan tiyatro, sur kalıntıları, su kemerleri, roma dönemi köprü kalıntılarındaki bilimsel arkeolojik kazı çalışmalarının yapılmasının tavsiyesine, söz konusu kalıntıların rölöve, restitüsyon, restorasyon projelerinin ilgili birimlerce hazırlanarak Kurulumuza sunulmasına karar verildi.' olarak düzeltilmesine karar verildi.	

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 30/04/2013 - 59
Karar Tarihi ve No : 30/04/2013 - 957

Toplantı Yeri
Kocaeli

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, III. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlenen alan içerisinde, tescilsiz, 1161 parselde bulunan S.M.Ö. yapının tesciline ilişkin raportör raporu okundu, ekleri incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçesi, Konuralp Beldesi, III. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlenen alan içerisinde, tescilsiz, 1161 parselde bulunan S.M.Ö. yapının 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 6. maddesinde belirtilen yerlerden olması dolayısıyla tescil edilmesine, yapı grubunun II. grup olarak belirlenmesine, röhlöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza getirilmesine karar verildi.

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No :30/09/2015 - 140
Karar Tarihi ve No :30/09/2015 - 2221

Toplantı Yeri
Kocaeli

Sıra No	Ada veya Türü	Kadastro Bilgileri			Koruma Grubu
		Pafta	Ada	Parcel	
1.	Konut		Y: 162	E: 461 Y: 3-4-5	2. grup
2.	Konut		238	2	2. grup
3.	Konut			1706	2. grup
4.	Konut			1720	2. grup
5.	Konut			1729	2. grup
6.	Konut			1766	2. grup
7.	Konut			1781	2. grup
8.	Konut			1783	2. grup
9.	Konut			1784	2. grup
10.	Konut			1785	2. grup
11.	Konut			1787	2. grup
12.	Konut			1788	2. grup
13.	Konut			1799	2. grup
14.	Konut			1842	2. grup
15.	Konut			1849	2. grup
16.	Konut			1900	2. grup
17.	Hamam			1981-1982-1987	2. grup
18.	Konut			2013	2. grup
19.	Konut			2014	2. grup
20.	Konut			2015	2. grup
21.	Konut			2031	2. grup
22.	Konut			2104	2. grup
23.	Konut			2123	2. grup
24.	Konut			2138	2. grup
25.	Dükkan			2164	2. grup
26.	Dükkan			2165	2. grup
27.	Dükkan			2166	2. grup
28.	Dükkan			2167	2. grup
29.	Konut			2177	2. grup
30.	Konut			2235	2. grup
31.	Konut			2258	2. grup
32.	Konut			2260-2261	2. grup
33.	Konut			3842	2. grup
34.	Cami			3980	2. grup

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 16/08/2017- 195
Karar Tarihi ve No : 16/08/2017- 3132

Toplantı Yeri
Kocaeli

Düzce İli, Merkez İlçe, Konuralp Beldesi, 2302 parselde yer alan, G.E.E.A.Y.K.nın 14/10/1978 tarih ve A-1367 sayılı kararı ile ilan edilen ve Kocaeli KVKBK'nun 20/03/2013 tarih ve 894 sayılı kararı ile 1., 2. ve 3. derece Arkeolojik Sit Alanı olarak son halini alan sınırlar içinde 1. derece arkeolojik sit alanında kalan çeşmelerin taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilmesi ile söz konusu çeşmelerin korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilmesi hakkında görüş belirtilen Düzce Belediyesi İmar ve Şehircilik Müdürlüğü'nün 09/08/2017 tarih ve 41269112-754-E.20407 sayılı yazısı okundu, ekleri incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçe, Konuralp Beldesi, 2302 parselde yer alan, G.E.E.A.Y.K.nın 14/10/1978 tarih ve A-1367 sayılı kararı ile ilan edilen ve Kocaeli KVKBK'nun 20/03/2013 tarih ve 894 sayılı kararı ile 1., 2. ve 3. derece Arkeolojik Sit Alanı olarak son halini alan sınırlar içinde 1. derece arkeolojik sit alanında kalan çeşmelerin 2863 Sayılı Yasa'nın 6. Maddesinin b bendinde belirtilen yerlerden olması nedeniyle anılan Kanun'un 7. Maddesi uyarınca tescil edilmelerine, koruma gruplarının KTVKYK'nın 05/11/1999 tarih ve 660 sayılı ilke kararı uyarınca 2. grup olarak belirlenmesine, koruma alanlarının kendi parseli olarak belirlenmesine karar verildi.

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KOCAELİ KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No : 16/08/2017 - 195
Karar Tarihi ve No : 16/08/2017 - 3133

Toplantı Yeri
Kocaeli

Düzce İli, Merkez İlçesi, Çiftelmarlar Mahallesi, 19 pafta 1886 parsel numaralı, mülkiyeti şahsa ait taşınmaz üzerinde yer alan, Kocaeli KVKBK'nın 20/03/2013 tarih ve 894 sayılı kararı ile belirlenen III. Derece Arkeolojik Sit Alanı sınırlarında yer alan, Kocaeli KVKBK'nın 12/07/2017 tarih ve 3070 sayılı kararı ile yerinde incelenmesine karar verilen, 02/08/2017 tarihinde Kurulumuz üyelerince yerinde incelenen yapının yıkım istemine ilişkin; Düzce Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 25/04/2017 tarih ve 687 sayılı yazısı ve ekleri, Kocaeli Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan, Müdürlük evrakına 14.08.2017 tarih ve 2811 sayı ile kayıtlı raportör raporu okundu, dosyası ve ekleri incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Düzce İli, Merkez İlçesi, Çiftelmarlar Mahallesi, 19 pafta 1886 parsel numaralı, mülkiyeti şahsa ait taşınmaz üzerinde yer alan, Kocaeli KVKBK'nın 20/03/2013 tarih ve 894 sayılı kararı ile belirlenen III. Derece Arkeolojik Sit Alanı sınırlarında yer alan, Kocaeli KVKBK'nın 12/07/2017 tarih ve 3070 sayılı kararı gereği 02/08/2017 tarihinde Kurulumuz üyelerince yerinde incelenen yapının 2863 sayılı yasanın 6.maddesi kapsamında korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmesine, koruma alanının kendi parseli olarak belirlenmesine, koruma grubunun II. Grup yapı olarak belirlenmesine, bahse konu yapıya yönelik rölöve, restitüsyon ve restorasyon projesinin Kurulumuza iletilmesine, her türlü can ve mal güvenliğinin ilgili belediyesince alınmasına, taşınmaza yönelik bilgi, belgelerin tamamlanıp tescil fişinin değerlendirilmek üzere Kurulumuza sunulmasına karar verildi.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Yasemin AKCAKAYA

Doğum Tarihi ve Yeri : 15.03.1985 / Kdz. Ereğli

Yabancı Dili : İngilizce

ÖĞRENİM DURUMU

Derece	Alan	Okul/Üniversite	Mezuniyet Yılı
Lisans	Mimarlık	Trakya Üniversitesi	2008
Lise	Matematik-Fen	Kdz. Ereğli Anadolu Lisesi	2003

İŞ TECRÜBESİ

Yıl	Firma/Kurum	Görevi
2015-Halen	İstanbul Esenyurt Üniversitesi	Araştırma Görevlisi
2011-2014	Abdullah Gül Üniversitesi	Araştırma Görevlisi